

AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSEG:
VI. KER., NAGY JÁNOS-UTCA 1. SZÁM

KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19.

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 33.000 kor. Egyes szám ára Ausztriában 3000 osztrák kor. Jugoszláviában 4 dinár

TELEFON: SZERKESZTŐSEG: 65-53, KIADÓHIVATAL: JOZS. 143-26. VASÁRNAP ESTETŐL REGGELIG: JOZS. 9-66

III. évfolyam

Budapest, 1924 július 7.

26. szám

A miniszterelnök vasárnap jelentést tett a kölcsöntárgyalások befejezéséről a kormányzónak

Bethlen ma fölkeresi a lakásán Teleszkyt, hogy a kormány köszönetét tolmácsolja

(A Reggel tudósítójától.) Teleszky János dr., nyugalmazott pénzügyminiszter, aki tudvalevően szombat délután érkezett haza 50 napos külföldi utjáról, már az esti órákban tanácskozásra ült össze Bethlen István gróf miniszterelnökkel és Korányi Frigyes báró pénzügyminiszterrel. Teleszky a tanácskozás során részletesen beszámolt külföldi tárgyalásairól és a kölcsön jegyzésének körülményeiről. A miniszterelnök Gödöllőre ment ki a kormányzóhoz és kimerítő jelentést tett a kölcsöntárgyalások befejezéséről. Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter egyébként va-

sárnap délelőtt is hosszasan tanácskozott Teleszky Jánossal. Értesülésünk szerint megvitatták a tanácskozáson a kölcsön belföldi jegyzésének kérdését is és úgy határoztak, hogy a mai, hétfői nap folyamán Teleszky közli az érdekeltségekkel a belföldi jegyzés föltételeit. A Reggel értesülése szerint

Bethlen ma fölkeresi Teleszkyt lakásán, hogy a kormány nevében ő maga mondjon neki köszönetet külföldi utjáért.

Ekkor fogja Teleszky újból informálni Bethlent külföldi megállapodásairól és impresszióiról.

Panamam et circenses

A régi Róma nemzetgyűlése kenyert és játékot adott válságos időkben a népnek, hogy elbódítsa az agyukat és az elkeseredést levezesse. Kenyert szórtak a nép közé és hátborzongató cirkuszi játékokat rendeztek, így terelvén el a fej és a gyomor figyelmét a közügyektől. A második magyar nemzetgyűlés panamákat dob a közvéleménybe, amelyek rágódva, esámsogva és kérérdzve elfelejti kenyérgondjait a polgár. Ezt az ujságot legádázabb ellenfelei sem vádolhatják azzal, hogy kiméletes, vagy éppen elnéző a — panamistákkal szemben. Ellenkezően. Ami panamának, vagy aki panamistának a torkát elkapjuk, az a panama, vagy az a panamista aligha menekülhet. Így volt eddig és így lesz ezután. Ma ugyanis több, mint becsületügye ennek az országnak, hogy politikára, világnézletre való tekintet nélkül, jobboldalon, baloldalon és az aranyközéputon egyaránt, irtszuk, nyírjuk, tapossuk, gyilkoljuk a panamát és úgy örködünk a magyar közélet tisztaságára, mint Vesta papnői az örök lángra. Az elszakított magyarok nosztalgiáját mi sem növeli jobban, mint a körülöttünk alakult új államok erkölcsi rohadása. Ha az anyaországban is hasonló jelenségeket látnak, úgy a kontraszt elmosódik és irtózatos kiábrándulás költözik a meggyötört, felénk dobogó szivekbe. A panamista ma nemcsak tolvaj, de áruló is; kisöprüzése a közéletből Csonkamagyarországnak valósággal — hadiérdeke. Mi tehát föntartás nélkül a panamákat leleplezők oldalán állunk, vagy bukunk, ha vádjait legalább felelő be igazolják, amint azt egy ujságtól vagy ujságírótól megkövetelik, amikor az valamely visszaélést kiterget a nyilvánosság előtt. Hazug, szemforgató fölfogás, amely szerint panamák és egyéb galád jelenségek leleplezése az ország becsületének, hitelének, jóhírének ártalmára van. Vajjon e fölfogás kenetteljes hirdetői odvas fogukat sem huzatják ki és hasonló bölcsességgel megvárják, amíg egész fogsoruk elromlik? Epanamavádaktól fülledt légkörben egészen más követeléseket támasztunk. Aki panamát emleget, álljon helyt, terjessze elő adatait, mert a be nem igazolt, a végső konzekvenciájáig le nem vont vádaskodás csupán a panamistáknak hasznos, az ő malmukra hajtja a vizet. Ki a farbával tehát, purifikáló képviselő urak! A gyanu ma nem öl sőt olyan idöket élünk, hogy konzervál. Miniszterek, képviselők, állami méltóságok derűs nyugalommal ültek a helyükön gyanúsítások pergőtüzében, akár az olimpusi istenek. Adatokkal, tényekkel, akciókkal, tanukkal tessék fölvonulni és garantáljuk, hogy még fásult, disztelen korunkban sem maradhat a közéletben, akire ország-világ előtt rásütik a panamista szégyenbélyegét.

A finn Ritola Párisban új világrekord alatt győzött a 10 kilométeres síkfutásban

Atlétánk fekete vasárnapja — Egyedül Gáspár Jenő magasugróbajnokunk jutott a döntőbe

— A Reggel párisi tudósítójának expressz távirata —

Az „olimpiai szent hét“ Párisban vasárnap kezdődött és azon már sprintereink: Gerő Ferenc, Kurunczy, Rózsahegy és Muskát szerepeltek. Tizenhét előfutamba osztották a világ leggyorsabb futóit, amelyekből 2-2 került középfutamokba. Ugyanekkor bonyolították le a magasugrás előmérkőzéseit, amelyben 43 versenyző küzdött azért, hogy a minimálisnak előírt 183 centimétert megugorja.

Az első nap szenzációja, hogy

a finn Ritola a 10 kilométeres síkfutásban új világrekord (30 p. 23.2 mp.) alatt győzött.

a svéd Wide fölött, aki mögött honfitársai, Berg és Sipilä következtek. A magyarok közül Király Pál is indult, de ezt csak tréningnek tekintette a marathonnira és így érthetően lemaradt.

A vasárnapi olimpiai versenyekről egyébként Párisba kiküldött munkatársunk alábbi jelentése számol be részletesen.

Páris, július 6.

(A Reggel rendes tudósítójának távirati jelentése. — Erkezett éjjel 1 óra 20 perckor.) A colombesi Stadionban 35.000 néző, szakadó eső. A 100 méteres síkfutás selejtező mérkőzésein Gerő Ferenc előfutámában győzött, Kurunczy és Rózsahegy pedig a második helyeztet foglalták le 11 mp-es idővel. Muskát rossz start után negyedik lett. Az egy órával később megtartott elődöntőben Kurunczy kétszeri kiugrás után utolsó lett.

íg Gerő az angol Abrahams mögött harmadik.

Rózsahegy nem indult, — Csejthey Lajos dr. a gerelyvetésben 37 ellenfelével szemben kiesett az előmérkőzésekből. — Egyedül Gáspár Jenő magasugró bajnokunk jutott be a hétfői döntőbe. — A 400 méteres gátfutásban a magyarok nem indultak. Az elődöntőben Ch. Brookins 51.6 mp. és Reilly 56.6 mp.-es idővel győztek az amerikai Taylor, a finn Villén, illetően a francia André és az angol Blachett előtt.

A 800 méteres síkfutás selejtezőjében a francia Wiriath, Oldfield, Martin, Paulen, Johanson, Vensen és az angol Stallard győztek 1 p. 57.2 mp., illetve 1 p. 57.6 mp.-es idővel. — A 100 méteren Murchisson, Bowmann, Coaffee, Paddock, Scholz 10.8 mp.-et futottak., Abrahams 10.6 mp.-et. — A magasugrásban Poor, Guilloux, Osborn, Robert, Lewden, Johanson, Helgeben, Brown a kitünő formában levő Gáspárral együtt kerültek a döntőbe. — A gerelyvetésben Myrra 6296 cm., Lindstrom 6092, Oherst 5835, Equist, Neufeld és Blomquist kerültek a döntőbe. A 10 kilométeren Ritola 30 p. 23.2 mp.-es új világrekorddal győzött. (Régi világrekord: 50 p. 35.3 mp., W. Ritola, Suomi 1924.) 2. Wide 30 p. 50 mp. 3. Berg, 4. Sipilä, 5. Hasper, 6. Britton.

Pallós István.

*

Sprintereink tehát már az első napon elvérezttek, ami különösebb meglepetést nem okoz, mert a 100 méteres síkfutásban a „röpülő amerikaiak“: a világrekorder Paddock, Hussey, Bowmann, Murchison és az angol Abrahams mellett semmi keresnivalójuk nem volt.

Csejthey gyöngye szereplése sem kelt meglepetést, annál inkább örülhetünk Gáspár Jenő magasugró bajnokunk, a

„legjobb európai ugró“

jó formájának, aki a 183 centimétert is javítás nélkül vitte át. Jelenleg 190-es formában van és az amerikai 2 méteres ugrók (Osborne, Brown, Poor, Inday) után föltétlenül ő a legkiválóbb.

Mi van ma Párisban?

Atlétika. Előmérkőzések és középdöntők: 3000 méteres síkfutás, 800 méteres síkfutás. Döntők: 100 méteres síkfutás, 400 méteres gátfutás, magasugrás és pentathlon. (Távolugrás, gerelyvetés, diszkoszvetés, 200 és 1500 méteres síkfutás.) Somfay a startnál.

Birkózás, Előmérkőzések folytatása.

„Wolff Károlyékat nem a zsidók, de Budapest régi keresztény lakossága fogja kibuktatni!”

A B-listás tanítók izgalmas nagygyűlése

(A Reggel tudósítójától.) Megirtuk, hogy a múlt vasárnap Sipőcz polgármester aláírásával 1190 tanítónak kézbesítették ki a főváros kötelekéből való elbocsátásáról szóló végzést. A B-listás tanítók körében elkeseredést váltott ki a tanács határozata, mert a legtöbb elbocsátott tanerő lelkes, kötelességtudó, szorgalmas tanerő volt. Az 1190 B-listás tanerő közül csak 132 ellen merült föl fegyelmi panasz, a többi még fegyelmi eljárás alá sem volt vonható. Vasárnap délelőtt zsufolásig megtelt a Központi Demokrata Kör nagyterme a B-listás tanítókkal, illetve tanítóknékkal. Puszta Károly elemi iskolai igazgató elnököt az értekezleten.

— A megjelentek között látja — mondotta megnyitójában Puszta — a legkiválóbb, leglelkesebb pedagógusokat, akik a tanítói hivatást szívvel és lélekkel töltötték be. Vannak itt olyanok, akik 20, sőt 30 esztendőig szolgálták a fővárost, soha még intésre sem adtak alkalmat és most megszegyenítve kidobálják őket. Ezután fölhívta a megjelenteket, hogy az összes budapesti B-listás tanítók alakítsák meg a szervezetüket, amelynek feladata rendszerváltozás esetén az igazságtalanul üldözötteknek elégtételt szolgáltatni és az állásukat veszítetteknek kényerüket visszaadni. Engem, egymond, azért üldöztek ki, mert 25 éve nyíltan és őszintén szolgálom azt a pártot, amelynek tagja vagyok, a nemzeti demokrata pártot. En nem törődtem és nem törődöm az üldözöttekkel, önök se legyenek kishitűek,

küzdjenek az embertelen és az igazságtalan reakció ellen.

Nem vagyok próféta, de azt meg merem jósolni, hogy ez a keresztény kurzus, amely megcsufolta a krisztusi eszméket, rövid idő múlva csufosan bukik meg, mert épp úgy nincs erkölcsi alapja, mint ahogy nem volt a kommunizmusnak sem. Az elkövetkezendő új városi rendszertől már most megköveteljük: első kötelessége legyen revízió alá venni a B-listás tanítók listáját és azokat, akiket igazságtalanul fosztottak meg a katedráljukról, rövidesen vissza kell helyezniük. A fölérő polgári öntudat el fogja söpörni a mai kurzust és akkor fog megkezdődni az igazi nemzetépítő munka. Ez a

kurzus nem büntelhet, se nem jutalmazhat, túlélte magát. Indítványozza, hogy a gyűlés válasszon a B-listás tanítók közül előkészítő bizottságot, amely állandóan permanenciában marad és összegyűjti a B-listás tanítók sérelmeit.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Ember Jenő elemi iskolai igazgató beszélt, aki bejelentette, hogy a mai gyűléssel a tanítószervezet célja az igazságtalanságok láncolatát végre valahára megszüntetni. A mai levitézlett rendszertől már senki sem vár jót, legkevésbé a fővárosi tanítótestület. Nem csinálunk titkot abból, hogy epedve várjuk az új hajnalt, a derengést, amely elkergeti helyéről a sötétséget, várjuk a rendszerváltozást.

Ezután Balla Béla tanító beszélt, aki fölhívta a megválasztott szervezőbizottság figyelmét arra, hogy évekként ezelőtt „kommunizmus és hazafiatlanság” vádja címén többszáz tanítót fosztottak meg ártatlanul kényerüktől és jövőjüktől. Puszta elnök kijelenti, hogy a szervezőbizottság munkája kiterjed minden igazságtalanul elüldözött pedagógus rehabilitálására. Mézes János igazgató nem tartja helyesnek, ha egyes tanítókat csupán azért nem vennék be a szervezőbizottságba, mert fegyelmi büntetésben részesültek.

Ha Budapest alpolgármestere maradhat az a férfi, aki szintén fegyelmi büntetésben részesült, akkor nem szabad nekünk a fegyelmi büntetett tanítókat külön megbélyegeznünk.

— Huszonhat éve vagyok nemes tanító, hanem katolikus író is és mint ilyen, tagja vagyok a katolikus Pázmány Egyesületnek. Előbb voltam harcos katolikus, mint Wolff Károly vagy Sipőcz Jenő. En jelentem itt ki, hogy

Wolff Károlyékat nem a zsidók, hanem Budapest régi keresztény lakossága fogja kibuktatni.

Végül Puszta Károly elnök összetartásra hívta föl a B-listás tanítókat és bejelentette, hogy a szervezőbizottság a Központi Demokrata Kör helyiségében naponta 6 és 8 óra között állandó permanenciában van.

Ötszázmillió értékű

ezüstműt, evőeszközt, abroszt loptak el a Lipótvárosi Kaszinó és a Sziget Klub étterméből

Az egyik tettest elfogták — A rendőrség jött rá a nagystilű lopásra

(A Reggel tudósítójától.) A főkapitányság betörőcsoportjai sokszor följelentések nélkül csipnek el nagystilű tolvajokat. Nagy Dénes detektív-főfelügyelő csoportja megtudta, hogy egy főpincérnek drága kinaezüst evőeszközöket, szalvétákat és finom abroszokat kínáltak megvételre. A főpincérnek nem volt bátorsága az értékes, de gyanús származású holmikat megvásárolni. A dologról tudomást szerzett a Nagy Dénes-csoport és bizalmas nyomozást kezdett.

Megállapították, hogy a megvételre kínált tárgyakon rajta van a D. A. monogram, amely jelölhető Dénes Gy. Aladárnak, a Lipótvárosi Kaszinó és Szigetklub étteremtulajdonosának a monogramja.

A nyomozást folytatva, elfogták Kocsis Imre evőeszköztisztitót, aki nemrég lépett ki a Lipótvárosi Kaszinó étterméből. Ő kínálta a monogramos tárgyakat megvételre. Kocsis lakásán 66 darab finom, cirádás kinaezüst evőeszközt találtak, amiket szolgálati helyéről loptak, aztán kilépett állásából, nehogy rájöjjenek tolvajlásaira. A lopásról értesítették az éttermek tulajdonosát, Dénes Gy. Aladárt, aki vasárnap revíziót tartott éttermében. A drága

evőeszközökről leltárt vett föl és ekkor kiderült,

hogy a két kaszinóból mintegy 400—500 millió korona értékű folszerelési tárgy hiányzik.

A lopott dolgokon mindenütt ott van a D. A. monogram. Nemes evőeszközök, de ezüstfálalók, szalvéták, abroszok, metszett poharak tüntek el nagyszámban. A háziszarkák kinyomozását folytatja a rendőrség. Keresik Kocsis büntetésait is. A hiányzó éttermi folszerelési cikkeket hamarosan előkerítik, mert mindannyi lopott tárgyról pontos leírása van a rendőrségnek. Akiknek D. A. monogramos holmikat kínáltak, jelentkezzenek a főkapitányságon.

A spanyol csapatok igen nehéz helyzetbe jutottak Marokkóban

Madrid, július 6.

Egy marokkói hivatalos jelentés véres harcokról számol be. Az ellenség, amely erősen elsáncolta magát, hevesen ellentáll. A spanyolok minden hadállásukat tartják, azonban a csapatok föladata nagyon nehéz.

Telefon 26-04 **KERT-MOZI** Aréna-ut sarok

A cárevics

6 fölvonásban
A párisi Olimpiász legújabb fölvételei
Fatty az életmentő
Előadás 8, 10

„Kilencvenezer feketeinges kész megvédelmezni a „duce“-t és a fascizmust”...

A karabinierik abbahagyták a kutatást Matteotti holtteste után

Egy fascista grófnő a vizsgálóbíró előtt
Róma, július 5.

(A Reggel tudósítójától.) Italo Dalbo, az olasz fascista milícia főparancsnoka az egyes osztagok alvezéreinek aláírásával sürgönyt küldött Mussolininek. A távirat a következőket mondja:

„A parancsnokok gyűlésének egyhangu határozatára biztosítom fővezérünket föltétlen odaadásunkról, amely nem riad vissza az áldozatoktól sem. Kilencvenezer feketeinges kemény összetartásban, félelmes harci állásban kész megvédelmezni a „duce“-t és a fascizmust.”

Róma, július 5.

(A Reggel tudósítójától.) A Matteotti-gyilkosság kihallgatásai során a vizsgálóbíró ma egy római előkelő körökben igen jól ismert elegáns hölgyet fogott vallatóra. A hölgy, aki Rossival és Filippelivel bizalmas viszonyban volt, a „Serens” szerint résztvevett a legutóbbi hónapok minden csalásában, megvesztegetésében és mindenütt mint a „Viminale grófnő”-jét emlegették. A grófnő viselt dolgaival a rendőrségnek igen tekintélyes dossier-ja van s már nyolc-kilenc évvel ezelőtt ismerték, mint befolyásos katonaszabadítót. A fascista vezérek közül előbb Rossinak, majd Duminiének és Volpinak barátja volt s egyszerre végzett kémszolgálatokat a hivatalos rendőrség és a fascista szervezetek részére. Az ellenzéki lapok hevesen követelik, hogy a hölgy cinikusait, akik még mindig szabadon száguldoznak Róma utcáin, mielőbb tartóztassák le.

Róma, július 5.

(A Reggel tudósítójától.) Az a kétszáz karabinieri, aki már közel két hete kutat Matteotti hullája után a Vico-tó körül, ma visszatért Rómába. Az eredménytelen nyomozás a közvéleményből heves ellenkezést vált ki. A rendőrség hivatalos jelentése hivatkozik ugyan arra, hogy a nyomozást hidroplánokkal, csónakokkal és búvárokkal folytatták; ezzel szemben azonban utalnak arra, hogy a Vico-tónak, amelynek fölülte 12 négyzetkilométer, csak egészen keskeny zónáját kutatta át a nyomozó hatóság. A tó feneké különben is tele van iszalagos vizinövényvel s a holttestet, amelyre követ kötöttek a gyilkosok, azóta az iszap egy beborította, hogy a leglelkülméretebb kutatók is hosszú hónapokat venne igénybe. Addig, amíg az egész tó fenekét kotrógépekkel végig nem szántják, minden próbálkozás eredménytelen marad.

Lingauer kilép a Keresztény Gazdasági Pártból

(A Reggel tudósítójától.) A Keresztény Gazdasági Párt legutóbbi értekezletén a Wolffszárny részéről szóbahozták Lingauer Albin egyik vezéreikét, amely a „Vasvármegye”-ben jelent meg és amely a párt belső struktúrájával, a Zichy-Huszár- és a Wolff-Csilléru-csoport közötti ellentétet foglalkozott. E cikk után — mondotta a felszólaló képviselő — Lingauernek választania kell publicista szabadsága és a pártéhoz való tartozása között. Magyarul: ki kell lépnie a Keresztény Gazdasági pártból. Lingauer azt válaszolta, hogy ő, mint szerkesztő a közérdeket szolgálja, egyéni véleményének hangot adott ismételtén benn a pártban is, újságírói minőségében pedig nem hagyja magát feszélyezni senkitől. Ezek után valószínű, hogy Lingauer Albin legközelebb kilép a Zichy-Wolff-pártból, miután nem hajlandó újságírói szabadságát alárendelni — a párttagságnak...

RÁDIÓ

audió-lámpák, fejhallgatók, kondenzátorok, battériák, készülékek, szigetelő- és tekercselőanyagok, stb.

Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki RT

Budapest, VI. kerület, Podmaniczky-utca 35. sz.
Telefon: 147-75, 77-98

AUTÓKIÁLLITÁS

angol, olasz, amerikai és francia autógyárak legújabb modelleiből

AUTÓSZALON Oktogon-tér, Andrassy-ut 51
Telefon 106-04

Nagyatádi Szabó István

a terméskilátásokról, az olcsó buzáról és a gabonaexport fölszabadításáról

E héten jelenik meg a földreformnovella végrehajtási utasítása

(A Reggel tudósítójától.) A gazdasági közvélemény érdeklődésének középpontjában ma kétségtelenül a terméskilátásról

szóló hírek állanak. A napokban az a hír terjedt el gazdasági körökben, hogy a terméskilátások kedvezőlenebbek, mint azt eredetileg hitték. A Reggel munkatársa fölkereste vasárnap délelőtt

nagyatádi Szabó István

földmiveltésügyi minisztert, hogy tőle magától szerezzen értesülést a termés várható eredményeiről, valamint a gabonakivitel szabaddá tételéről és egyéb aktuális gazdasáspolitikai kérdésekről.

A terméskilátásokról a következőkben nyilatkozott nagyatádi Szabó István:

A termés kilátásaira és várható eredményére vonatkozó aggasztó hírek nem fődik a valóságot. Vannak ugyan egyes vidékek, amelyeken a jégeső vagy a sáskajárás jelentős károkat okozott a termésben, ezzel szemben azonban más vidékeken a földmiveltésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentéseknél kedvezőbb eredményekre lehet számítani. Ami

a gabonakivitel fölszabadítását

illeti, kétségtelen, hogy kereskedelmi mérlegünkre döntő befolyást gyakorol a gabona kivitele és a nemzetgazdasági helyzet kialakulására is sorsdöntő befolyással van. Reméljük, hogy ebben az óban a várakozásnak megfelelően fog kialakulni.

A gabonáknak legutóbb tapasztalt csökkenéséről így nyilatkozott a földmiveltésügyi miniszter.

— Dacára annak, hogy külföldön kedvező

gabonaexport-lehetőségek tapasztalhatók,

a spekulatív tényezők kártékony behatása következtében a világgiazi ár alatt áll a magyar gabona.

Amerikában százezer magyar koronával drágább a gabona métermázsánként. Ha itt a magyar gabona áralakulását az amerikai gabona áralakulásával párhuzamba akarjuk hozni, akkor tekintetbe kell venni, hogy addig, amíg az amerikai buza az európai piacra jut, horribilis költségeket emészt föl. Így tehát

csak mesterséges befolyásoknak tulajdonítható az a körülmény, hogy a magyar gabona világgiazi áron alul kel el,

annál is inkább, mert hiszen a kormány visszaállította a teljes szabadforgalmat.

A földreformtörvény végrehajtási utasításáról is megkérdeztük a minisztert, aki erre vonatkozóan ezeket mondotta:

— A földbirtokreformtörvény végrehajtási utasításának a hivatalos lapban való közzététele küszöbön áll és

a napokban fog megjelenni.

A végrehajtási utasítás részletes intézkedéseket tartalmaz, valamint az egész földreform mikénti végrehajtását és a törvényt legpontosabban megmagyarázza, hogy a végrehajtásnál a törvény intenciói ellenére ne történhessen semmi. Részletesen szabályozza továbbá az elővételi jognak mikénti gyakorlását, részletesen feloleli a földbirtokreform-eljárásnak az egész gyakorlati megvalósítását.

Franciaország nem fogja a londoni értekezlet elnapolását kérni

Páris, július 6.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Quai d'Orsay ma Herriot elnöklete alatt fontos tanácskozás volt, melyen a külügyminisztérium osztályvezetőin kívül Nollet tábornok hadügyminiszter is részt vett. Ezen a tanácskozáson megállapodtak azon jegyzék szövegében, melyet Franciaország a londoni konferencia tárgyában a hatalmakhoz intéz.

A francia kormányt élénken foglalkoztatják a londoni értekezlet előmunkálatai.

Franciaország nem fogja az értekezlet elnapolását kérni.

Az értekezletre meghívott hatalmak július 8-án megkapják a francia álláspontnak, mint a chequersi megbeszélések természetes következményének ismertetését. Herriot miniszter-

elnök a szenátusban a hét elején nyilatkozik erről a kérdéssel.

Politikai körökben sokat suttognak arról, hogy az a kontroverzia, amelyet Herriot ellenfelei a chequersi megállapodásokkal és a londoni jegyzékkel kapcsolatban a francia és angol kormányok között föl akartak idézni, nem más, mint

egy ravaszul előkészített manőver, amely mögött Millerand és Poincaré állanak.

A francia külügyminisztériumban ennek a két bukott államférfiúnak számos magasállásban levő híve van, akik nem riadtak vissza attól, hogy

súlyos diplomáciai indiszkréciót kövessenek el — a Herriot-kormány megbuktatására.

Egy kertészasszony agyonverte közösháztartásban élő férjét

Féltékenységből gyilkolt és azután öngyilkosságot kísérelt meg

(A Reggel tudósítójától.) Rákosfalván. Budapest térszomszédságában kegyetlen hitvesgyilkosság történt szombaton vasárnapra virradó éjszaka. A Szentmihályi-ut 2022. helyrajzi szám alatt van nagyterjedésű kertészet Maronov Jorga bolgár kertésznek. A telepen lakott Magdák János sárisápi születésű 24 éves kertészlegény, aki közös háztartásban élt Komanda Anna pilisszántói, ugyancsak 24 éves kertésznével. Együtt dolgoztak és együtt laktak a bolgárkertészet házában, de már régóta napirenden volt közöttük a civakodás. Állandóan veszekedtek, zsörtölődtek: az asszony nagyon féltékeny volt urára, Magdák János azelőtt együtt élt egy másik nővel, akinek gyermeke is van és Komanda Anna mindig attól félt, hogy a kertészlegény végül elhagyja őt. A kertészpár szombaton este

együtt vacsorázott, bort ittak, majd utána sok pálinkát. Aztán lefeküdni készültek, de a nagy meleg miatt gyékényeket hordtak ki az udvarba s azon vetettek maguknak hálólhelyet a földön. Reggel 5 órakor Dimitrow Joca, a bolgár kertész kocsisa fölkel és keresztilment az udvaron. Legnagyobb megdöbbenésére

ott találta a gyékényen vérbefagyva Magdák Jánost. Mellette egy hatalmas, hosszúnyelű favágó balta vérel és véres huszafatokkal.

A fiatal kertészlegény fején tátongó sebek, baltaitések nyoma a lábán és felsőcombján. A kegyetlen gyilkosságról azonnal értesítették a kőbányai rendőrkapitányságot, valamint a főkapitányság központi ügyeletét. Reggel Rado-

csay Jenő dr. rendőrkapitány, Angyal László detektívőfőosztályvezető mentek ki a helyszínre, a gyilkossági ügyekben nyomozó detektivekkel, Nagy Dénes detektívőfőfelügyelővel és Gaál Alajos főfelügyelővel. A rendőri bizottsággal együtt ment ki Koritsánszky soros vizsgálóbíró is. A megölt kertészlegényt rendőrorvos vizsgálta meg. Fején, lábán, ágyékánál súlyos baltacsapástól származó mély sebek. A gyékényen egyedül feküdt a kertész. Amikor átvizsgálták a nyomozók a meggyilkolt szobáját,

kis ládáját kiforgatva, üresen találták.

De ott találták házastársa, Komanda Anna véres ruháit is.

Az asszony leveletette a véres ruhákat és átöltözött?

Azonnal átkutatták a környéket

és csakhamar megtalálták a kertészasszonyt is.

A bolgár kertészet mögött néhány lépésre folyik a Rákos-patak, amelynek vizét szivattyúkkal juttatják a kertészet telepére a bolgárok. A Rákos-patak fölül hangos nyöszörgést hallottak. A ház mögött meg is találták Komanda Annát, a Rákos-patak sekély szélén nyakig becsuszva a vízbe.

Csak éppen a feje volt kint,

hangosan sóhajtozott és nyöszörgött, szinte alélt állapotban volt.

Azonnal kimentették a vízből. A rendőrorvos megállapította, hogy a kertész nő olyan iltas állapotban van, hogy nem lehet kihallgatni. Még vasárnap reggel gyomormosást akartak alkalmazni a férjgyilkos asszonyon, de alkoholemérgezése oly nagyfokú volt, hogy ez nem sikerült, hanem be kellett őt szállítani a rendőrrádkórházba. A rendőri bizottság a helyszínen be is fejezte a nyomozást. A kertészet telepen egy nagy indás tökbokorban megtalálták a megölt kertészlegény elhordott holmijait. Vasárnap nem tudták még a gyilkos asszonyt kihallgatni. Valószínű, hogy a féltékeny asszony teljesen berugott állapotban tovább veszekedett az udvarban, majd baltát ragadott és durván dühöngve össze-vissza kaszabolta a 24 éves kertészlegényt. A gyilkos asszonyt hétfőn hallgatja a rendőrség.

Olaszországban csütörtökön kezdődik a kölcsön jegyzése

(A Reggel tudósítójától.) A magyar kölcsön nyilvános jegyzése mindazokon a külföldi pénzpiacokon befejeződött már, amelyek a legnagyobb részesedést vállalták a kölcsönből; így Anglia, Amerika, Svédország és Hollandia piacain lezárult a nyilvános jegyzés, úgy hogy most már csak Olaszország van hátra. A Reggel munkatársát ma beavatott helyen úgy informálták, hogy

az olasz piacon csütörtökön kezdik meg a magyar kölcsön nyilvános jegyzését.

Az olasz pénzügyi körökkel folytatott tanácskozás során olyan megállapodás jött létre, hogy

Olaszország másfél millió angol font jegyzését biztosítja,

ami 170 millió lírának felel meg. A kölcsönjegyzés lebonyolítását végző konzorciumban a legnagyobb olasz pénzintézetek, mint a Banca d'Italia, a Banco di Roma és a Banca Commerciale d'Italia vesznek részt.

Magyarok győzelme Bécsben

(A Reggel bécsi tudósítójának telefonjelentése.) Ausztria uszobajnokságaival kapcsolatosan megtartott revász vízipóló-mérkőzésen olimpiai csapatunk megismételte múlt vasárnapi győzelmét. Jeleül Ausztria válogatott legénységét 9:2 (4:2) arányban legyőzték.

A bécsi folyamregattan a MAC négyese győzött a Donauhört, Ister és a Pirat fölött.

Meinl-kávé

Angol selyem ingek . . . 350.000

Angol shirting ingek . . . 115.000

ÁRVAI-nál, Budapest, IV. kerület, Calvin-tér 3

Mérték utáni rendelések 3 nap alatt készülnek

HIREK

A verebem

— Irta: Szép Ernő —

Látták már ilyet kérem?
Egy kicsi barna vereb a pad elé ugrik, oda elébe, tegnap délután, abban a Krisztustalan nagy melegben. Ejnye hadd tisztázzuk már egyszer hogy a vereb nem szürke, hanem barna. Az ember mindig azt olvassa, meg azt hallja mindig hogy a szürke verebek így meg úgy. Szeretnék igazságos lenni, ha már az emberekkel nem, legalább a verebekkel szemben. Igen, hát szürkék, mint az alkalmazottak, mint a tanarak meg a hivatalnokok, mert a verebek is, szegények, oly jelentéktelenek, oly névtelenek... de az uralkodó külső színök igen barna, ezt már csak ne vegyük el a verebektől kérem szeretettel.

De hát nem eről van szó. Az a tegnapi tisztelt vereb ugrik mondom, ugrik és megáll ott előttem: hát kérem tátra-nyitva van a csőre. Megáll, mondom és rám figyel arval az izmos, napos, buta kicsi madárszemeivel. És a szője nyitva van. Mintha meg akarna szólalni.

Mit akarsz kis öreg?
Tudom tudom. Látom. Meleged van pajtikám. Mi?

Melege van neki is. Ha a kis madaraknak is megvolna az a demokrata tulajdonságuk hogy izzadnak, erről a pötty jósággról is peregne most a verejték. De ez itt nem izzad. Alig is van hája, zsírja, ami izzasztaná. Hanem van bőre, vére s vannak ideges idegei, hát szenved szegénykém, képzelem.

Ha volna hosszú nyelve mint a komondornak, ejtegetné a nyelvit kifelé, olyan kutya melege van. Ha volna tüdeje olyan bőséges, mint a nagy kutyaé, éppen úgy libegne itt mint a kutyaé szoktak. De az én kicsi barátom csak megáll és nézi feszülten az embert, és a száját nyitva felejt. Nincs ereje sem ugrani, se csipogni egyet eszébe nem jut. Kómikus. Olyan mintha ásitana.

Láttam egyszer Párisban a járdán egy kínai urat ásitani. Attól is úgy meglepődtem. Soha se jutott eszembe hogy a kínaiak is ásitanak. Emlékszem egész tapintatlanul el is nevettem magamat.

Ez a paralitikusan tátogó vereb is olyan neveléses volt ott a szemem előtt. Pedig sajnáltam szegény kis jószágomat. Mit csináljak veled fiam, hogy segítek rajtad? A sóhajomtól még jobban meleged volna. Megfognálak, fújálak mint a sült krumplit, igen, el is vinnék egy pohár jeges vízben megfürdetni, de hát ha meg akarlak fogni, rögtön elrepülsz.

Látod. Itt szembe kerülnék, két ember, egy vereb meg egy ember, vagyis két madár, egy ember meg egy vereb... magunk vagyunk, csend van, közösen szenvedünk ilyen aljas melegeket és sejtünk egy fenséges, terhes, csudálatos közösséget: az életet; a legszebb alkalom volna zavartalanul megismerkedni most ketőnknek ezen szokatlan Földön... és hát látod, testvérekem, egy szót nem válthatunk, egy gondolatot, egy érzést sem. Csak így ránézünk egymásra vadul és tehetetlenül.

Mi az, mégy már? Sajnálom. Szervusz.
Szervusz. Jól esett volna ha csipog legálább egyet, mikor felkeltél és aztán belemerült a sötét bokorba. Képzhettem volna, hogy mégis, hátha nekem szólt volna az a hang, az az életjel. Mindnek ugyanazon hangja van, mind a verebnek, de azért meglepett volna ennek a tegnapi kicsi példánynak a szava. Jól esett volna.

Komolyan, úgy megfájult ott a szívem, mikor elszokt.

Viszont örültem egy kicsit annak, hogy ilyen csuf melegben is tud fájni a szívem. Azt hiszem nem csekélység.

No, gyerünk!

— Irta: Paulini Béla —

Persze hogy már az állomáson a József. Ott jártatja a lovakat körben, mert meg nem állanak a csikók, amikor befut a vonat. Nem szenvedheti jóváru csikó a vasparipát.

Megy a homokfutó elfelé.
Vasutas füttyögetését hallom, madár füttyögetését még nem hallom.

Megy a vonat is másfelé.
No, a kukorica szépen mutatkozik.

Hanem a burgonya kicsikét visszamaradt.
A patak szeliden beszélget a fűszákkal.

Vasutas füttyögetését már nem hallom, madár füttyögetését hallom.
Először kaszállják-e a rétet, avagy másodszer?

Répa lass elég.
No, a szarkaláb sok is a vetésben.

Kérjen mindenütt

Mohai Ágnes-vizet!

Madár füttyét már nem hallom: kutyaugatás nyomja el — előbb mérges, utóbb főindulatu kutyaabeszéd! — régi barátom nekem a Plutó, csak megismert.

Nem tolatkosznak egymás hátra a pusztai házak, kiki maga guszta szerint választ helyet, úgy üldögél, nagy kényelmesen, jó dobányira a szomszédjától.

A szőlőt — a sárga ház oldalában — megrágtá a „flokuszér”: már csak így mondják. S a vén jegenyét jól széjjelvágtá a villám.

Megérkeztem a tulajdonai pusztára.
No, a buzával érő körte fájának nem kell azt mondani: „hogy méri lelkiem?” Ad az ingyen is szivesen, csak éppen hogy meg kell ölegetni. S megrázni kicsikét.

Ami azonban bizonyos, hogy megátkoz edesmamája a csirkéknek, amelyeket most vágnak le tiszteletemre.

S nagy haditanács van éppen: holnap kezdődik az aratás; vajjon melyik tábla legyen az első? Talán az ott „srégrizávi” az ákácsonak...

Jön az este: a kukik virradata.
Térül, fordul a kukik, aztán elmegy másfelé szerencsét próbálni, már csak a szu szorgalmatoskodik az ereszben. No, jóéjszakát...

S jó éjszaka, csillagos éjszaka van még s már mennek kifelé az aratók, marokszedő leányok az ákácson irányában. Pipa a férfiak agyaráján, kasza a vállán, dal a leányok ajakán, sarló a karján... S már munkához is látnak: „Jöttek csinyálnak”.

Talán félnégy. S akkor csak veszi ám Kárisz Péter — az első arató — a kaszáját, nyelével a földnek támasztja s egynéhányszor megsimogatja a kaszakövel. Azzal azt mondja: — No, gyerünk!

Suhan a kasza.
A nap éppen most bukkan föl dombja mögött: valóságos aranykalászkok csillognak, de már a — földön. Az elsők...

— A rendőrség befejezte a Király-utcai rablógyilkosság nyomozását. Szombaton délelőtt történt a gyilkos rablótámadás a Király-utcában Gellért Károly ékszerész ellen és szombaton este már szinte befejezett nyomozással át is adták a három elfogott folyamórt a katonai ügyészségnek. Az iratokat azonban csak vasárnap küldték át a katonai hatóságokhoz. Ezek között fekszik a helyszíni szemlééről készült jegyzőkönyv, amely eddig még nem került a nyilvánosság elé. A rendőrség helyszíni szemléje az üzletben talált vérnyomokból megállapította, hogy a rablógyilkos matrózok irólátos erőfeszítéssel igyekeztek az ékszerészszel végezni. Az üzlet hátsófelében levő üveg-szekrény, az aranymérleg és még a fali naptár is teli van feeskendezve vérrrel. Annak magyarázata, hogy csupán egy gyűrű hiányzik a boltból az, hogy a tetteseknek nem volt idejük és bátorságuk az ékszereket magukhoz venni. A rendőrség adatai a rablógyilkosság körülményeit teljesen megvilágítják, úgy hogy a folyamórság ügyészségének további nyomozásra nem is lesz szüksége a vádirat elkészítéséhez.

— Miniszteri tanácsos és miniszteri titkár párbajvétsége. Dr. Magyar Zoltán vallás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsost egy lakásügyből keletkezett after miatt dr. Leheczky Zoltán földmívelésügyi miniszteri fogalmazó az után areulvágtá, majd alias gazembernek nevezte. A következő napon pedig ajánlott levelet írt Leheczky Magyar-nak, abban séríté kifejezésekkel illette és egyben arról értesítette, hogy az Országos Kaszinóban Magyarot piszkos gazembernek nevezte, majd följelentést tett Magyar ellen a budapesti ügyészségnél lopás és magánlakáslérés miatt. A sáriések folytán Magyar lovagias elégtételt kért és így 1921. december 1-én pisztoly- és kardpárbajt vírtak, amelyben mindketten megsérültek. Párbaj vétsége miatt indult meg az eljárás mindkettő ellen és a budapesti törvényszék Magyar Zoltánt 4 napi államfogházra, Leheczky Zoltánt pedig 4 hónapi államfogházra ítélte. A budapesti ítélőtábla föllebbezés folytán tárgyalta az ügyben és Magyar Zoltán büntetését 1 napi államfogházra, Leheczky Zoltánt pedig 6 hónapi államfogházra változtatta meg. Súlyosbíttással vette Leheczkynál, hogy durva sértést követett el és minthogy minden alap nélkül bünyádi eljárást tett folyamatba. Úgyész és Magyar az ítéletben megnyugodtak, Leheczky semmisségi panaszt jelentett be.

— Öngyilkos lett, mert azt hitte, hogy megölte feleségét. Telezsák Jenő mazolóságát vásárnan kora reggel Nefelejts-utca 27. szám alatti lakásán összeveszett feleségével és fojtogatni kezdte. Az asszony a civakodás és fojtogatás közben elájult és Telezsák Jenő anyira megrémült a halotthálványan fekvő asszonytól, hogy kirohant a második emeleti folyosóra és levetette magát az udvarra. Telezsák Jenő életveszedelemes sérüléseket szenvedett, az asszony később magához lért, semmi baja nem történt s most ápolni ment férjét.

FRISS ES JO
HALÁSZLÉT
CSAKIS
SINGHOFFER
HALÁSZUSÁRDA
VII. STEFANIA-UT 25 (VIZTORONYNAL)

— Öt év múltán. Bár az emlékezés filmjén most páratlan bőséggel peregne le a mult tiz és öt évvel ezelőtt történt eseményei s ezek az események jelentősek, mégis a közönség alig akar emlékezni rájuk. Tíz évvel ezelőtt kezdődik a háboru s öt éve, hogy a forradalmi korszak megindult. Nem célnak most mintlen eseményre vonatkozólag ezt az emlékezési apátiát fölrazni, de egy mozzamatát a forradalmi időknél mégis ki akarjuk emelni a feledés sülyesztőjéből. A magyar tisztességes újságírók, a sokat rágalmozott s ma is büntető novellákkal s más kormányzandékokkal üldözött magyar sajtó egyik legdicőségesebb emléke ez. 1919 július 7-én történt. Az ugynevezett proletárdiktatura tetőfokán áll. Az újságírók szakszervezetévé átalakult Otthon Körben a lapok szüntetését tárgyalták. Köröskörül az egész társadalom béna megadással, vagy egyes elemeinek stréberkedő fölkinálkozásával türte Kun Béla terrorját. Az újságírók, akiket mindenféle idegen elemek egy szintén immel-ámmal bár, de engedelmes főmeggé szelidítettek, szintén apátiával fogadták a sajtószabadság beszüntetését. Akkor azonban a gyűlés egyik szónokaként föllált Szász Zoltán s egy hatalmas beszédben megtámadta nemcsak a sajtószabadságot elkobzó rendeletet, de magát az egész szovjetrendszer, amelyet félázsiai pestisnek, minden kultura és haladás ellenségének nevezett. Ezért a beszédért Szász Zoltánt s még hat újságírókat a Lenin-fükk Klein-Korvin elé hurcolták, ahonnan csak Romanelli közbelépése szabadította ki őket. Ime, az egyetlen nyílt, határozott föllépés a szovjetdiktatura ellen éppen az újságírók köréből robbant ki. S ma mégis az egész sajtó a vádoltak padján ül. Szász Zoltán pedig nemcsak kétszer ült a vádoltak padján, de feje fölött most is súlyos börtönbüntetés lebeg, sőt 6 hónapot fogházban is ült.

— Sajtópör a bosszúálló apróhirdetés miatt. Aligha volt még eset arra, hogy egy közönséges, szürke apróhirdetés sajtópörben szerepeljen, mint inkriminált közlemény. Ezt az unikomot Ruffián István szerelómester produkálta, mégpedig oly módon, hogy a „Pesti Hírlap” egyik számában a következő apróhirdetést adta le:

Atadó lakás. Felső erdősor-utca 36, II/17. kétszoba-konyhás lakásomat elutazás miatt eladom. Érdeklődni a helyszínen Ruffiánnál vagy Baross-utca 6. szám alatt, Rózsáné átermében lehet.

Az apróhirdetés megjelenése után a lakáskeresők egész tömege kezdte meg Ruffián Istvánnak zaklatását, mindeki látni akarta azt az atadó lakást és peroról-perere jelentkeztek a reflektánsok. Az asszony nem akarta átadni a lakását, nem is ő tette közzé az apróhirdetést és hogy megszabaduljon a sok zaklatástól, ügyvédhez fordult, akinek a közreműködéséért 50.000 korona honoráriumelöléget adott. Így aztán megállapították, hogy az apróhirdetést az asszonynak a férje helyezte el a „Pesti Hírlap”-ban csak azért, hogy bosszút álljon a feleségén, akivel az életközösséget már korábban megszüntette. Az ügyvéd sajtóvétség címén tett följelentést Ruffián István szerelő ellen és talán most kerül először alkalmazásra az 1914. évi sajtótörvény 24. szakaszának 7. pontja, amely szerint sajtóvétséget követ el az, aki szándékosan valótlan hírt tesz közzé és ezzel kárt okoz.

— Sztrájk egy porcellángyárban. A kispesti porcellángyárban 150 munkás bérmozgalom miatt sztrájkba lépett, Rendezavarás nem történt.

— Az arany- és ezüstbevéltő rt. (IV. Várme-gye-utca 7) közli, hogy a nyári hónapokban a hivatalos óráit naponta 9—3-ig tartja. Brilliansbevéltás 9—12-ig. Régiségek bevéltása egész nap.

1000 pár
külföldi varrott **CIPŐ** olcsó
eladása
Fehér vászon, divatpánt 195 ezer
Lakk és antilop minden (250 ezer
szinben és minden) 290 ezer
n a g y s á g b a n 340 ezer
Arany és ezüst brokát 380 ezer
Férfi varrott cipő 400 ezer
Lehner Sándor József-tér (Fürdő-utca) 13

Táblás házak kacagják végig a
Sziget Szinpad
szenzációs júliusi műsorát.
Salamon Béla
minden este föllép a
Szigeti csata
c. szenzációs vígjátékban
Kezdeté 9 órakor. Telefon 20-73

PAPLANOK
visszamaradt páros és páratlan darabok olcsó árúvá
250.000 koronától 400.000 koronáig Szalay s „Pap-
ankirály” Kortész-u. 35. Címre ügyeljen

Fogjunk össze a drágaság stabilizálása ellen. Stabil koronára, állandó értékű pénzre vágyódtunk Magyarországon mindenki ama átkozott napok óta, amikor először vették észre a háziasszonyok, hogy egy korona nem egy korona többé. Most küzdelmes és gyakran reménytelennek látszó évek után, valóban értékállandóságot kapott a magyar pénz és a 18%-os árgyöngülése után hetek óta megállapodott 83 ezres kurzusán a gazdasági élet félelmes fokmérője: a dollár. Hogy várta minden tisztességes magyar ezt az időt. Fegyverbe szólították érte az ország minden pénzügyi és politikai tényezőjét, hogy végre helyreállítsák a pénz becsületét, a munka becsületét. A gazdasági élet fokozatos gyógyulását, a megélhetés erősödését jelentette a hittel és bizalommal várakozók számára a korona stabilizációjának reménye — és ugyan hová jutottunk? Az élet sohse volt ilyen drága, mint most, bár az indexszámítások hetenként csak 1½%-os emelkedést mutatnak. De aki összehasonlítja az ausztriai árakat a magyar közlekedési cikkek árával, képtelen fölfedezésre jut: az importra szoruló Ausztriában 30-35%-kal olcsóbb az élet, mint Magyarországon. Ezt ugyan csak átlagban lehet mondani, mert egyes élelmiszerekre és iparcikkekre még különbséget lehet megállapítani. Ha például kezünkbe vesszük valamelyik osztrák fürdőhely hirdetését, azt tapasztaljuk, hogy 100-150%-kal olcsóbbak, mint magyar konkurensek. Hiszen mi szívesen tűzünk ki pályadíjat annak megállapítására, hogy miben növekedett példának okáért a gyümölcs termelési költsége, mért van aranykoronában ötször akkora ára ma a gyümölcsnek, mint volt Békemagyarországon és miért van kétszer akkora ára a husnak, mint a zsirnak. Legyünk azonban igazságosak: kereskedőink és iparosaink se irigylik állandóan az östermelők fantáziáját, ők is segítenek magukon. Ezt aztán nem lehet az östermelő szidásával magyarázni. Miért drágább 40-50%-kal a ruha, cipő, ing, kapuciner, strandfürdő, szállodai szoba, nyaralás, harsnya, villamos, posta, mint Ausztriában vagy átszámítva Jugoszláviában, vagy Csehországban? Mi ennek az oka? Miért fulladozik egész gazdasági életünk a drágaság mindig magasabbra fölcsapó hínárjában? keressünk bűnbakot, mutassunk rá arra, hogy a háborús közgazdasági tényezők lecsökkentésében és elmulasztásában nem nyilvánul meg az a nagyvonalúság, az az előrelátás, amelynek föladata volna elviselhetővé tenni a szanálással járó közgazdasági rázkódtatásokat? Kutassuk inkább a hibát a korona gyöngülésével elterjedt mohón kapkodó közszellemben, amelynek egy gondolata volt csupán, minél örültebb számhájjárással biztosítani magát a korona gyöngülése ellen. Nos, elmúltak ezek az idők. Aki józan szemmel nézi a dolgokat, akár kereskedő, akár termelő, akár bármi egyéb kalkulálni tudó és kényszerülő ember, magától rá kell jönnie arra, hogy a stabil koronával megszűnik a 100-200-300%-os kereset is. Mások talán kormányintézkedést és rendszabályozásokat fognak sürgetni, de mi azt mondjuk, ha a helyzet meg nem változik, erősebb, végső és akarattalan fegyvert fog használni a fogyasztóközönség: egyik napról a másikra esnek majd 50%-kal az ipari árak és ki se fognak rakodni a gyümölcszárító vagonok a központi vásárcsarnokban. Ott fognak megrothadni az akaratlanul bojkottáló fogyasztó és a szertelen termelő között. A mohóság, a hisztérikus nyereségvágyás idejének vége, aki termelő, kereskedő, iparos elsőnek ismeri föl a megváltozott időköt, egyedül biztosítja magát és üzemét, üzletét a jövőre...

Házasság. Kurzweil Ede, a Magyar-Olasz Bank igen tehetséges és népszerű cégvezetője, eljegyezte Bartha Magdát, Bartha Sándornak, a Beimel és fia és a Rosner D. budafoki borsgyökéskereskedő cégek tulajdonosának leányát.

Könyvelés és adóügyi reklám a közgazdasági oldalon!

az Amerikai
ROYAL
írógép

• • • új **PILASTER** modellje világszerte díjmentesen bemutatjuk. Kedvező fizetési feltételek. Kizárólagos vezérlőbiztosító:
Kovács A. és Társa V., Nádor-u. 5.
Telefon: 34-06. 9022

Az ügyészség nyolc gyilkossággal, 23 gyilkosság kísérletével vádolja Márffy Józsefet és bűntársait

**Márffy ellen súlyos tárgyi bizonyítékok is vannak
A védők nem élnek kifogással a vádirat ellen**

(A Reggel tudósítójától.) Most két éve és három hónapja, pontosan 1923 április 3-án este pokolgép robbant föl az Erzsébetvárosi Körben, amelynek pusztítása nagy emberáldozattal járt. A nyomozás hosszú ideig nem vezetett eredményre. Százával hallgatták ki az önként jelentkező tanúkat, de pozitív adatot senki sem tudott szolgáltatni. Közben újabb és újabb bombamerényletek és kísérletek ejtették izgalomba a fővárost. Bombát küldöttek Rassaynak, Miklósnak, merényletet terveztek a cseh szlovák, francia követségek, a főkapitányság épülete, a törvényszéki palota és az újpesti ortodox izraelita templom ellen is. Az utóbbi merénylet ügyében megejtett eredményes nyomozás derítette ki tulajdonképpen a sorozatos bombamerényletek összes tetteseit. Az első vallomást, amely az Erzsébetvárosi Kör elleni gyilkos merénylet minden részletét leleplezte, Radó József droguistatanonc, később pénzügyőri vigyázó tette meg, akinek vallomása nyomán a rendőrség letartóztatta a pokolgépes támadások spiritus rectorát, Márffy József 24 éves banktisztviselőt, az Ébredő Magyarok Egyesülete IX. kerületi nemzetvédelmi osztályának vezetőjét, továbbá vezérkarát, Christiasty István 23 éves kőművest, Szász József 21 éves járásbíróági díjnokot, Marosi Károly 34 éves droguistasegédet, Horváth Halas József 23 éves, Kiss Ferenc és Varga Ferenc 23 éves magántisztviselőket. Az ügyészség a befejezett vizsgálat adatai alapján most készítette el vádiratát, amely részletesen foglalkozik a vizsgálat teljes anyagával, az időközben történt visszavont vallomásokkal és a tettesek ellen

8 rendheli gyilkosság büntette, 23 rendheli gyilkosság kísérletének büntette,

továbbá több ember sérelmére elkövetett gyilkossági kísérlet büntette címén, Márffy ellen még külön súlyos testi sértés büntette, végül Kiss Ferenc magánhivatalnok gyanúsított ellen gyilkosság elkövetésére irányuló szövetkezés büntette címén adott vádiratot. A vádirat részletesen foglalkozik az Ébredő Magyarok Egyesülete IX. kerületi nemzetvédelmi osztályának viselt dolgaival. Ennek az osztálynak Márffy József volt a teljhatalmu parancsnoka, akinek 30-40 szolgálatra kész ember állott rendelkezésére. A merényletekhez szükséges kézüreles gránátokat és bombákat Kasnyik János készítette el, aki csodálatos képen pár héttel a merénylet után öngyilkos lett, holttestét 1922. év április 30-án Adonyban fogták ki a Dunából. A törvényszéki orvosi vélemény szerint azonban testén külsérelmi nyomok nem voltak észlelhetők. A vádlottak közül Radó és Marosi minden részletre kiterjedő beismerő vallomást tettek, nemcsak a rendőrség, de a vizsgálóbíró előtt is. Radó volt az, aki a rendőrséget elvezette az eredeti útvonalon keresztül az Erzsébetvárosi Kör épületébe, megmutatta, hogy hol mentek be, keverte azt a fűtőtestet, amelyben a bombát elrejtették és csodálkozott, hogy nem találja a fűtőszekrényt, amelyet időközben a terem más részében helyeztek el. A francia és cseh szlovák követség ellen elkövetett merényleteket Márffy és Christiasty beismerték a rendőrségen, azonban a vizsgálóbíró előtt visszavonták vallomásukat, azzal, hogy vallomásukat vereséssel kényszerítette ki belőlük a rendőrség. E vallomásokkal szemben a vizsgálat kétségtelenül megállapította,

hogy a nyomozás során semmiféle erőszakot nem alkalmaztak ellenük

és a pörrendtartás szabályai szerint történt meg a kihallgatásuk. Az ügyészség szerint egyébként sem vehető figyelembe Márffy és Christiasty visszavont vallomása,

mert hisz Márffy, Horvát-Halás, Christiasty, Varga gyanúsítottak egymás ellen is terhelő vallomásokat tettek, amelyek a nyomozás tárgyi adataival is teljesen és tökéletesen megegyeztek.

Rendkívül fontos bizonyíték Márffyk ellen a Valéria-kávéház törzsközönsége több tagjának vallomása, akik elmondották, hogy Márffyk, akiknek ez a kávéház volt a tanyájuk, nyíltan, minden leplezés nélkül itt főzték ki gyilkos terveiket. De igen fontos bizonyíték a vád

szempontjából Márffy háziasszonyának terhelő vallomása, aki fölismerete abban a csomagoló-papírosban saját papírját, amelybe az egyik Márffy-féle bombát becsomagolták. Foglalkozik a vádirat Márffy és Varga ama állításával, hogy őket a rendőrségen súlyosan bántalmazták. Márffy és Vargán, mikor a rendőrség beszállította az ügyészség fogházába, a fogházorvos mindössze csekélyebb jellegű sérülést konstataált a két bűnös lábaszárán, ezek a sérülések azonban az orvos véleménye szerint sokkal korábbi eredetűek. Érdekes Kiss Ferenc gyanúsított vallomása, akivel Márffyk a cseh követség elleni merényletet akarták végrehajtani. Kiss Ferenc elmondta, hogy ő egymillió korona jutalmat kért munkájáért, amit ezek sokallottak és el is állottak a terv végrehajtásától. Ugyanez a Kiss mondotta azt is, hogy Márffy a Valéria-kávéház törzsszablatánál állandóan tiltakozott a külföldi kölcsön és a szanálási akció ellen

és hogy ezt megakadályozza, bombát helyeztetett el a francia követség kapujába,

de a bomba szerencsére nem robbant fel. Végetül egy gumibotos „atrocitás” ügyében is vádat emel az ügyészség Márffy ellen. Márffy ugyanis a Ferencvárosban gumibottal verésre verte ifjú Gáspár Lajos magántisztviselőt, aki a bántalmazások következtében 20 napon belül gyógyuló súlyos testi sérüléseket szenvedett. Ellenben megszüntette az ügyészség Herceg József, az Erzsébetvárosi Kör portása ellen az eljárást, mert Herceg időközben a gyűjtőfogházban meghalt. De megszüntették az eljárást még ötven ember ellen is, akiket az eset után névtelen levélben jelentettek föl, de akikről megállapították, hogy semmi részük sem volt az alávaló és gyilkos merénylet elkövetésében. Az ügyészség 94 tanút kér beidézésre a kitűzendő főtárgyalásra. A Reggel értesülése szerint a védők már megbeszélést tartottak az ügyben és egyhangulag elhatározták, hogy a tárgyalás gyors kitűzése érdekében nem élnek kifogással a vádirat ellen, úgy hogy nincs kizárva, hogy szeptember első felében már megtartható lesz a főtárgyalás.

A főváros tanácsának rágalmozási pöre Drózd Győző ellen. Érdekes sajtópör tárgyát e hét szerdáján a törvényszéken Török Géza elnöklete alatt működő tanács. A sajtópörnek Drózd Győző képviselő lesz a vádlottja és panaszosként Budapest székesfőváros tanácsa szerepel. A sajtópörre Drózd Győzőnek az a hírlapi cikke szolgáltatott okot, amelyet 1921 november havában „Tanácsok és tanítók” cím alatt írt. Az ügyészség a belügyminiszter fölhatalmazására hivatalból üldözendő sajtórágalmazás vétsége címén adott vádiratot Drózd Győző ellen és az inkriminált közleményeket a következő passzusú tette vád tárgyává:

„A főváros közoktatásügyi tanácsa előljárt ama forradalmi eszmék szításában, amelyek a szélsőséges szocializmusban, sőt a kommunizmusban végződtek. Állandóan körlevelet küldözgetett az iskolákba, amelyekben propagandát csinált a tanító-szakszervezetnek. Ugyanez a tanács a komonün bukása óta nem tesz egyebet, mint irtóhadjáratot folytat azok ellen, akik az ő rendeleteit komolyan vették. A tanács, amely a tantestületeket hivatalos uton forradalmosította, most az ugynevezett keresztény és nemzeti restauráció korában, nehogy bárki is eszébe jusson számon kérni bűneit: azokat dobja maga helyett áldozatul, akiket a hazafiatlan működésre hatóság erőszakkal kényszerített.

Drózd a valódiság bizonyítása keretében föl akarja vonultatni mindazt az intézkedést, amivel a székesfőváros tanítói karát annak idején megtizedelték. Bizonyítani kívánja, hogy érdemes és makulátlan, tiszta karakterű tanfőnököket miként bocsátották el állásukból.

KOLLARIT
BŐRLEMEZ

KOLLARIT-BŐRLEMEZ SZAGTALAN FEDELLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB

GYÁRTJA: KOLLAR MIKLÓS és BREITNER
Közp. Iroda: BUDAPEST, VI. Galja-utca 28.

Csak az a valódi Kollarit bőrlemez, melynek tetején ez a címke van látható. Utánzatok ne fogadjon el!

Fedési munkálatokat
műszaki osztályunk eszközöl
Telefon: 12-54, 93-45

PEUGEOT automobílok csukott, nyitott karosszériával raktáron
Hazai Automobil Rt.
IV, Múzeum-körút 13. sz.
Telefon: József 103-43

— Akít Bernolák magával rántott a bukásba. Politikai körökben kinos föltűnést keltett, hogy a győri választásnál Bernolák Nándor volt kurzus-miniszter kortesei röpcédulákat osztogattak, amelyekre a város liberális kereskedői és a zsidó választópolgárokat Reitzer Emil, az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség alelnöke arra hívja föl, szavazzanak Bernolákra. Az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség, amint ismeretes, teljesen demokrata és liberális egyesülés, Reitzer eljárása tehát érthető föltűnést keltett. A szövetség két titkárát le is küldte Győrbe, akik ki is jelentették, hogy az Okisz nem azonosítja magát Reitzer Emil eljárásával és hogy neki nem volt joga a szövetség nevében aláírni ezt a röpcédulát. A szövetség tagjai ezután elvárták, hogy Reitzer mondjon le az alelnökségről. Erre bárátságosan föl is szólították, de Reitzer Emil kijelentette, hogy erre nem hajlandó, mert a közgyűlés többségének bizalma folytán nyerte el azt az állását. Az Okisz tagjai most rendkívüli közgyűlést szándékoznak egybehívni és azon bizalmatlansági indítványt fognak benyújtani Reitzer Emil ellen.

— Pesti Élet — Új Ember — Szenzáció. A proletárdiktatura bukása után az első magyar sajtóorgánium, amely a főváros utcáin megjelent, a Pesti Élet című lap volt. Ez a lap a román megszállás ideje alatt Roboz Imre és fivére Roboz Béla szerkesztésében került a letarolt, kifosztott pesti utcára és amikor a románok kivonultak, velük együtt kitaraktak az országból Robozék is. A külföldön tovább folytatták gyalázatos munkásságukat, amíg a románok is megelégtettek a két moralisan ültetett és a magyar határra szuppláltak őket. Így kerültek tavaly tavasszal Robozék az ügyészség fogházába; most készült el az ügyészség vádirata ellenük. Kiderült ebből, hogy a románok kivonulása után Robozék Yemessért ültetett tanját és ott „Szenzáció” címen indítottak lapot. 1920-ban már Kolozsvárt vannak, ahol az „Új Ember” című pamfletet szerkesztik. Zsarolásaik, lopásaik miatt Pozsonyba teszik át hadiszállásukat, ahol a cseh kormány segítségével újra sikerül lapot indítani. Innen is kibrudalják őket, Bécsbe szöknek, ahol „Szineslapok” címen röpiratokat ad ki, amelyekben a mérsékelt szociáldemokratákat támadta. 1922-ben újra Kolozsvárt vannak, ahol a „Képes Lapok”-at jelentetik meg. A vádirat Robozék bünpörében felségvétség, lázadás, hüllenség, kormányzósértés, igaztás, a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett büncselekmények, továbbá súlyos testi sértés, magánlakásértés és sajtórendőri vétség címen emel vádat. Az ügyészség 52 tanu beidézését indítványozza a kitűzendő tárgyalásra és ezek között szerepelnek Csilléry András, Friedrich István, Szekeres Andor, Vári Albert, Artner Kálmán, dandárparancsnok, Nagy Károly főkapitányhelyettes, Botár Béla rendőrtanácsos, Nagy Béla volt főügyészhegyettes és még számosan. Az ügyészi vádiratot 5 nappal ezelőtt kézbesítették ki a két Roboznak a Markó-utcai fogházban. A kézbesítés után mindketten jelentkeztek Medvegy-Medvegy István vizsgálóbírónál és engedélyt kértek arra, hogy a bünpör iratait át tanulmányozhassák, azokból jegyzeteket készítsenek, mert a vádirat ellen kifogásokat akarnak beadni. A vizsgálóbíró ezt az engedélyt megadta és azóta Robozék folyvást bűngésznek a nagy aktacsomóban.

— Kélték titokzatos „kémek” tartóztattak le Prágában. Prágából táviratozzák A Reggelnek: Néhány nappal ezelőtt több kémek tartóztattak itt le, akikről eleinte azt hitték, hogy az orosz szovjetkormány emisszáriusai. Ma azonban kitudódott, hogy kélték letartóztatottak van szó, akik közül három Varsóból, kettő Moszkvából, egy Pétervárról, kettő Budapestről és egy nő valamelyik lengyel városból jött Prágába. A főbűnös megszökött. A letartóztatottak között van két orosz újságíró és egy itteni bar tulajdonosa, akinek helyiségében találkoztak a letartóztatottak. Ugy látszik, nemcsak kémkedéssel, de hamis okmányok előállításával is vádolják a letartóztatottakat, akik résztvettek a bukaresti arzenál fölbontásában is. Ezt abból következtetik, hogy Prágából néhány nappal a robbanás előtt utaztak le Bukarestbe. Az egyik letartóztatott, Szomajlov Horovitz, aki hasonló büncselekmények miatt már többször volt letartóztatva. Annak idején briliánsokat találtak nála, amelyekről úgy vélekedtek, hogy a meggyilkolt cár hagyatékából származnak.

Kövesligethy Radót nem tették B-listára

A világhírű tudós ügye négy éve elintézetlen és nem engedik előadásait megtartani

(A Reggel tudósítójától.) Megírták a lapok, hogy Marczali és Schmidt professzorokat, a budapesti Tudományegyetem büszkeségét B-listára helyezték. Ezzel egyidejűleg olyan hírek terjedtek el, hogy B-listára tették a világhírű magyar kozmografust is:

Kövesligethy Radó dr.-t.

aki tudvalevően már négy éve száműzve van katedrájáról. Vasárnap délelőtt Thököly-uti villalakásában fölkerestük Kövesligethy Radót, hogy tőle magától halljuk, hogy áll ügye az egyetemen... Az ősz tudós élénken, valószínűs tüzzel a szavaiban kezd beszélni:

— B-listára helyezésem a bölcsészeti kar dékán megcáfolta. Nem, nem tettek B-listára, csak tanítani nem engednek már négy esztendője... Hogy is kezdődött a dolog?... Hja, igen. A kommunizmus után. Fegyelmi vizsgálat. Egyszer ugyanis a kommün alatt,

tudtomon kívül a tanárképzőintézet vezetőjévé nevezett ki a népbiztosság.

Ez volt az egyik vádpont. Azután az, hogy valószínűleg jóviszonyban voltam a népbiztosokkal. Soha nem is láttam egyet sem közülük. De azért az egyetemi tanács itékezett. Rosszálással sújtott magatartásomért és egyben nyugdíjaztatásomat javasolta a kultuszminiszternél.

Azóta nem történt ügyemben semmi.

Nem is nyugdíjaztak, de katedrára se engedték vissza. Illetményeimet pontosan kapom, hiány nélkül. Csak tanítani nem engednek...

Keserűen zudulnak elő ezek a súlyos mondatok a tudós szájából. Majd esőndes derűvel folytatja:

— Beszélgetés Pogány Villyvel. Amerika egyik leghíresebb színpadi tervezője, Pogány Villy, a „newyorki Faragó Géza”, Budapestre érkezett. A nagy színházak és filmgyárak évek óta Pogány Villyvel készítetik a díszleteiket, a kosztümök rajzát és mindent, ami egy világsikerre számító darab tetszetős kiállításához szükséges. Tervező, díszítő, rajzoló és festő egy személyben ez a nagy karriert befutott magyar művész. A Hearszt-lapok művész-fotografusával, a szintén magyar Murai Miklóssal jött Budapestre, édesanyja meglátogatására. Az amerikai művészeti viszonyokról a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Az amerikai művészetben ugyanaz az elv érvényesül, ami a természet egész területén: jól kell csinálni és gyorsan kell csinálni. Amire Európában az elmélyedő, iránytörő művészetnek három hónapra van szüksége, ott legfeljebb egy heti ideje jut. A vállalkozó úgy rendeli meg a festményt, a rajzot, a dekorációt, mint valami ipari árut, a szállítás terminusa rövid. Természetes, hogy ilyen viszonyok között a művész nem szállhat le a lelke mélyéig, az alkotás isteni grönnyöréit nem élvezheti ki; tehetségének és készségének a végsőig feszített teljesítményét kell a munka szolgálatába állítania, hogy elsőrendű produkáljon és határidőre szállíthasson. Különbözőbb érteke nincs az amerikaiaknál a festőművészet iránt. Ennek okát főleg abban látom, hogy Amerikában nem olyan otthonlók az emberek, mint Európában, tehát sokkal kevesebbet törődnek a lakásuk esztétikájával, díszítésével. Az amerikai a nap legnagyobb részét üzletben, foglalkozása körében és a klubban tölti, haza éppen csak vacsorázni és aludni jár. Ujabbban mégis vannak jelek, hogy a gazdagok — és itt nem kell mindjárt a multimilliomosokra gondolni — kezdenek törődni a lakásaikkal és képekkel ékesítik a falakat.

— A film nemcsak a színházaknak, a vállalkozóknak, de a művészeknek is legdusabb keresetforrása. Rengeteg tökébofektetéssel készülnek a nagy filmek. Fairbanks, akivel Amerikába visszamenet Párisban fogok találkozni, 2 millió dollárral készült most egy hatalmas filmet, amely természetesen 5 játszva a főszerepet. A filmdarabok tervezése, a díszítés, a kosztümök rajza sokszáz művészt foglalkoztat. En nem csupán a film világában dolgozom, hanem a színháznál is. Számos világhírű színművet az én terveim alapján állítottak ki. Nemrégiben egy új gyermekszínház berendezése készült terveim után; ennek a színháznak én festettem a freskóit.

— A Réhe megalakulása. A részvényesek kisebbségi jogának védelmezését és a hadi kölcsönök, záloglevelek és életbiztosítási kötvények valorizálásának sürgetését programján kitűző „Részvényesek, Értékpapír- és Biztosítási kötvénytulajdonosok Egyesülete” tegnap délelőtt a kereskedelmi kamara dísztermében tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen a honvédelmi miniszter képviselőjében dr. Csongvay Károly főelőadó bíró, a főváros árvaszékeinek képviselőjében dr. Wurm Elemér h. árvaszéki elnök jelent meg. A közgyűlés egyhangúlag megválasztotta elnökévé: dr. Siegescu József egyetemi tanárt, társelnökké: Ronitz Ferenc ny. miniszteri tanácsost, Turck Antal ny. laboratórium-hadbiztos, Dénes Pál gyarost és Zsombor Géza ny. államtitkárt. Ügyvezető elnök: dr. Halász Lajos miniszteri tanácsos, jogtanácsos: dr. Reichfeld Izor ügyvéd.

Olcsó félcipő-hét!

Elsőrendű női fehér vászon 145.000 K
Varrott talpu női fekete, hex és savró 195.000 K
Varrott talpu férfi fekete, box és savró 270.000 K

Metal János

I, Mészáros-u. 2
Krisztina-tér sarok
Telefon: József 78-28

— A kultuszminiszterrel nem állok hadilábon. A földrengési intézetet zavarialanul vezetem tovább, mert az intézet nem az egyetemmel kapcsolatos, hanem a kultuszminiszterium alá tartozik.

A miniszterium soha semmiféle kivetni való nem talált magatartásomon.

Ők nem indítottak ellenem vizsgálatot. Az egyetemi tanács szigorubb volt, mint a miniszterium.

Halkan, elgondolkodva mondja tovább:

— A régi tanítványaim mind kikérültek már az egyetemről. De azért sokan még ma is fölkeresnek... Az egyik pap lett és legutóbb azt kérte tőlem, engedjem át egyik előadásom anyagát bőjtí prédikációja számára...

A jelenlegi munkájáról kérdezzük Kövesligethy-t:

— Most fejezem be népszerű csillagászati munkámat. És természetesen tovább folytatom régi tudományos munkásságomat, kutatásaimat. Egyébként rendes körülmények között sem mehetnék nyugalomba. Be kellene várnom, míg 70 éves leszek...

Acélosan hangzik a szava és ifjúságos tüzzel őg a szeme. Kövesligethy Radó lelkében forró, örökös vágy él a katedrája után...

— Néha bemegyek az egyetemre — mondja halkan Kövesligethy. — Hátha történt közben valami... De hába... Most ugyan azt beszéllek, hogy őszre talán visszakapom a katedrámat...

— Olvasmányaimból. (Földi Mihály új regénye: Mámorosok.) Nemigen szoktam már éjszaka regényt olvasni, de ezt a könyvet még éjjelkor is sűrűn leveleztem. Pedig nem a szimpátiás emberekről ír benne Földi — amely szimpátiás emberekről a régi regényírók érdekesen tartották az írást — inkább meghökkenünk eleinte ezektől a sváboktól, akik itt Promontor, Budafok felé — de akár a Bácskában is — benépesítik a magyar földeket. Ezek a magyarosodott nevi, de voltaképpen a maguk régi erkölcsi szerint élő svábok hősei három nemzedéken át ennek a regénynek. Az idősebb Biró (Richter) Gusztávokkal mi is találkoztunk, akik a régi Pestet és környékét még láttuk. Ezek a kimélelően bevándorlók voltak az igazi ellenfelei a régi pesti polgárnak, nem pedig a jámbor, alföldi vagy felvidéki gentry, amely voltaképpen áldozatnak jött ebbe a városba, hogy tintát igiton, porzót egyen. Ezek a vaderkölcésű, kannibál-kedvű svábok nemcsak a régi pesti polgárral és a zsidóval bántak el, hanem megették a saját fajtájukat is, ha rákerült a sor. Apa a fiát akarja lenyelni; fiu az apa szerkezéseibe avatkozik. Csodálatos nők kerülnek utjaikba és finomtanulni férfiaknak, mint ahogyan a brutális embereknek szokott leginkább szerencsésük lenni a selyemszoknyák és a finom női szivek környékén. Rablás, öngyilkosság, kíméletlenség kíséri ezeknek a vagyonos embereknek a lépteit. Régen jelent meg magyar regény, amelynek ekkora hatása lett volna rám, bár az irói raffineriát ez a doktor nem kedveli; inkább baltával dolgozik, mint édes mákonyal. Mindamellert még sokat beszélnek erről a regényről azok az elkényeztetettek is, akik a mézédés lantverők vagy gondoukahangu regényírók könyveiből szokták meg az olvasás élvezetét. Biró Gusztáv hatalmas sváb-papucsai még nagy utat tesznek meg Magyarországon. Krúdy Gyula.

— Ellopták az olasz követség titkárának pénztárcáját. Az olasz követség titkára gróf Luigi Olasic Visci vasárnap az alagi löversenyről hazajövet a nyugati pályaudvarról a Ritzbe hajtott s ott vette észre, hogy tarla selyempénztárcáját utközben ellopták. Volt benne néhány egymillió bankjegy, fénykép, valamint iratok. A pénzt megtarthatják, de a követségi titkár arra kéri a tolvajt vagy a becsületes megtalálót, hogy a tárcát juttassa el a Ritz-szállodába.

Butor, kedvező fizetési feltétel

mellett, garantált jöminőségben! Tömör hálószobák. Ebedlő (dió) kompl. 5.600.000. Bükfahálószoba 4.200.000. Szalongarnitúra (6 drb) 1.960.999. Uriszobák, klubgarnitúrák, konyhák, előszobák és vasbutorok
Lányi, Wl, Podmaniczky-utca 27
(Teréz-körút sarok, Nyungatinál)
Vidékre szakszerű csomagolás!

Nagy Agrár- és Járadekbank Rt. vetőmagosztálya

Budapest, V. Nádor-utca 16. — Telefon: 72-81
Sürgönycim: Agrár Budapest
Vesz a legmagasabb napi áron tőnére- és tucernmagot és egyéb gazdasági magvakat
Mintázott ajánlatokat kér

JARDIN DE PARIS

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 86-31

Az elsőrangú új júliusi műsor

Ma, hétfőn záróra
reggel 5 órakor

Biköltözés miatt egy komplett

domboru műbutor hálószoba

szépen eladó. Mai napon 10-12-ig és délután 3-6 óráig, Erzsébet-körút 28. III. em. 15

A vasárnapi hőhullám elől egész Pest a vízbe és a zöldbe menekült

(A Reggel tudósítójától.) Szombat reggel előkelő külföldi vendége érkezett Budapestnek: a hőhullám. De nemcsak Budapestet öntötte el a pokoli forróság, hanem az egész országot, sőt számos helyen még izzóbb volt a temperatura, mint Pesten, az aszfaltos körengtetgen. Magyaróvárott — mint onnan A Reggelnek jelentik — megközelítette a hazánkban maximális meleget. A hőmérő déli 12 és 2 óra között 32.4 Celsiusot mutatott. Hasonló nagy melegeiről érkezett még jelentésünk Szegedről és Egerből.

Vasárnap reggel fél 9-kor már 30 fok Celsius volt a temperatura Budapesten.

Amilyen hirtelen lett az idén től nyár, tavasz nélkül, olyan váratlanul szakadt Budapesten a hőhullám. Érdeklődtünk a Meteorológiai Intézetnél, ahol azt a fölvilágosítást nyertük, hogy Középeurópában mindenütt igen nagy a légnyomás és ennek következtében a meleg tájakról déli légáram hőmpölyög Középeurópa fölé.

Vasárnap a város korán ébredt, a villamosok zsufoztan dőcögtek Budára. Valóságos népvándorlás indult meg a budai hegyekbe, Zugligetbe, Hűvösvölgybe, a dunamenti falukba és kirándulóhelyekre, továbbá a Margitszigetre. Megostromolták a fürdők pénztárait és a strandfürdőket. Még a dunai uszodákban is úgy szorongtak, mint a heringek a hordóban, nem beszélve a strandfürdőkről — Palatinus, a csillaghegyi Árpád-strand, az óbudai Dunastrand, az Erzsébet-sósfürdő strandja — amelyekre 2 óra tájban kitétték a megített táblát, nem állván sem kabin, sem fiók több rendelkezésre. A margitszigeti Palatinus-strandfürdő, ugy látszik, előre látta a közeledő hőhullám konjunkturáját és július elsején minden indok és magyarázat nélkül 40%-kal fölemelte az árakat. Az uszodák és strandfürdők látogatottságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a Palatinus pénztárájánál közel 6000 jegyet adtak ki a vasárnap folyamán, a Lukács-fürdőben pedig 1600 jegyet. Ez a szám azonban csak a fele a Lukács-fürdőben hűsülő pestieknek. A fürdőt ugyanis sok budapesti egyesületi tag veszi igénybe kedvezményes jegyekkel. A budai strandfürdőn körülbelül 4000 jegyet adtak el. A fürdők bazinjai zsufova, a kevés vízben sokezer ember nyüzsög, mozog, zajong. Mialatt a strandfürdők zsufoolásig megteltek, a város kibált, az aszfaltgözs utcákon alig egy-két ember ödögött, az is vagy az üresen csilingelő villamosokra ült, vagy pedig konflison dőcögött dolga felé. A főútvonalon, az Andrássy-úton délben 12 órakor olyan kevesen lézengtek, mint máskor az éjjeli órákban, üres volt a Váci-utca és föltűnően kevesen voltak a Duna-korzón. Délben a Gerbeaudnál csak három asztalnál ültek, üresek voltak az éttermek is, mindenki a hűvösbe igyekezett. Délután zsufoolásig megteltek az uzsonnázóhelyek, a ligeti Gerbeaudnál, 3000 ember, rekordközönség szorongott a kertben és a terraszokon, zsufova van az August és a többi hűvösvölgyi park, pavillon és cukrászda. A Margitszigetre közel 40.000 főnyi tömeg vándorolt ki, ellepték a parkokat, az étkezéshelyiségeket, a Dunán megszapordtak az evezősök. Fűrge regatták, kareu skiffek usztak fűrgén. A hajók, a propellerek is zsufolásig megteltek. Az állomásokon olyantömeg szorongott, hogy néha 2-3 hajót kellett várni, amíg fölférték.

Estefelé boldog szellők lengedeztek a Duna fölött, mire újabb tömegek tódultak a nyári

szórakozó- és mulatóhelyek felé. A liget zsufova volt, nemcsak a Gundelnál és a Kéménysóprónél nem lehetett helyet kapni, hanem minden más, egyébként rosszul menő helyiség megtelt. A Weingrubernél, az Angol Parkban, az Allatkertben, mindenütt rekord közönség volt. A gazdagok a Ritz tetejére menekültek. Budapesten esztendő óta nem fogyott el annyira a gyertya, mint amennyi a tegnapi vasárnapon. A nyári vendéglők, mulatóhelyek, éttermek tulajdonosai áldják a hőhullámokat, mert ebből várják üzletük továbbfejlődését. A hőhullám van minden reményük, mert hiszen eddig üresek voltak helyiségeik és csak most teltek meg újra hosszú idő után.

— Bonyodalmak a szegedi egyetem körül. Szegedről jelenté telefonon A Reggel tudósítója: Ismeretes, hogy Szeged törvényhatósági közgyűlése az egyetem ügyében úgy döntött, hogy évenként 24 vagon búzával csak az esetben járul hozzá az egyetem fölépítéséhez, ha Szeged városa minden polgárának gyermekét valláskülönbség nélkül fölveszi az egyetemre. E hírrel szemben, amint A Reggel tudósítója telefonozza, ma azt írja az egyik szegedi fajvédő újság, hogy nem felel meg a valóságnak, mint ha a közgyűlés ilyen határozatot hozott volna. Dr. Somogyi Szilveszter állítólag úgy nyilatkozott a fajvédő lap szerkesztője előtt, hogy a javaslattal csak azt akarta elérni, hogy első sorban keresztény szülők gyermekeit vegyék föl az egyetemre. Ez a nyilatkozat izgalmat keltett. Szigeti Jenő hírlapíró a városi tanács elé indítványt fog benyújtani rendkívüli közgyűlés összehívására dolgaiban. A közgyűlés klerikális fölratban a kormánytól, hogy a numerus clausus már most helyezze hatályon kívül a szegedi egyetemen.

— Krúdy Gyula regényt ír a Margitszigetről. Egy amerikai lapban olvassuk, hogy Krúdy Gyula, az Amerikában is népszerű regényíró nemsokára befejezi új regényének megírását, amelynek nem más a témája, mint a világszerte ismert Margitsziget. Munkatársunk fölkereste Krúdy Gyulát abban az ódon, margitszigeti kastélyban, amelyben a költő már évek óta lakik és kérdést intézett hozzá az amerikai hírlap felől.

— Igaz, hogy amióta Rózsa Sándorról írt regényem megjelent Amerikában — felelt a költő —, azóta az amerikai kiadók és szerkesztők gyakrabban tesznek ajánlatokat újabb regények írására. Legutóbb az egyik szerkesztőnek az az ötlete támadt, hogy miután a Margitsziget jelenlegi bérlete részben amerikai kezekben is van, nem rossz volna a Margitszigetet egy könnyű regény formájában Amerikával is megismertetni. Nekem persze nagyon tetszett a téma, hiszen már az esztendőket se tudom, amelyeket télen-nyáron a szigeten töltök. Ismerem én itt minden fát, minden bokrot, minden rózsát. De elég jól ismerem a sziget multját és jelenét is, hisz valamikor Szigeti Séták cím alatt folyóiratot is adtam ki a Margitszigeten...

— Öngyilkos tanítónő. Pestszentlőrincen az állami lakótelepen, ahol a szerencsétlen dr. Simán Endre hírlapíró meggyilkolták, a 24. számú barakkbeli lakásban Bodó Emma 34 éves tanítónő veronállal megmérgezte magát. A mentők a Szent István-kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

— Debrovai volt hadifogolytisztokkal a gróf Preysing moosi váróroda megbízásából közlöm, hogy szeretett hajtársunk, gróf Preysing György gádfőhadnagy (Bajorország, Moos bei Langensarhof) tüdőgyulladásban meghalt. — Dr. Zsiga János (Esztergom).

— Szabadságünnep a városligeti Washington-szobornál. Budapest székesfőváros közönsége tegnap áldozott a városligeti Washington-szobornál az amerikai szabadság ünnepének. A vendégek között volt Smith Jeremiás, népszövetségi főbiztos, Brentano budapesti amerikai követ, a követség összes tagjaival az amerikai konzulátus és a budapesti amerikai kolónia legelőkelőbb tagjai. A magyar kormányt báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter, a külügyminisztert gróf Ambrózy Lajos rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter képviselte. Sipőcz polgármester vázolta Washington György nagyságát, aki Amerikának nemcsak egyik legnagyobb szabadsághőse, hanem egyúttal legnagyobb államférfia volt és aki méltán nevezhető a szabadság atyjának, amint ők az Amerikai Egyesült Államokban nevezik. Ezután a zenekar az amerikai himnuszt játszotta, majd Ludwig Ernő főkonzul mondotta el angol nyelven ünnepi beszédét, amelyben rámutatott arra a szörnyű igazságtalanságra, amelynek a magyar nemzet a trianoni békeszerződésben áldozatává vált. Most azonban — mondá — eljött közbénk egy jólelkű, egyszerű polgár, aki megnyugvást, bizalmat és a föltámadás reményét ébresztette lelkeinkben. Ludwig Ernő beszéde után a közönség lelkesen megéljenzte Smith Jeremiás népszövetségi főbiztos, Brentano amerikai követet és az Amerikai Egyesült Államokat.

— Kis kóstoló az olcsósághól. (Levél a szerkesztőhöz.) Igen tisztelt szerkesztő ur, két napja érkeztem haza külföldi utamról. Üzleti ügyekben jártam az u. n. „utóállamokban” és elmondok egy pár árat, hadd élvezzék itt is az olcsóságot. Romániában 15 leiert, azaz 5000 koronáért ebédeltem, Bécsben 15.000 osztrákért otttem egy kiadós menüt. Jugoszláviában, hogy a tizenötös számnál maradjunk, 15 dinárba kerül egy kiló borjúhús, nálunk, azt hiszem, közel jár az ötvonzeszerhez. Na, és a fekete! Bécsben 2500 osztrák, Pesten 5000 magyar korona, fedte a magyar korona Bécsben 85 fillért ér és nem 50-et. Remélem, ezt Pesten is tudják. Öszinte tisztelője: nyugalmazott ezredes (Név. Pontos cím.).

— A syracusai rendőrség nem bocsátja szabadon Kelemen Ernőt. A Syracusában tartózkodó Kelemen Ernő gabonakereskedő ellen, amint ismeretes, a budapesti főkapitányság visszavonta az elfogatási parancsot és erről táviratban értesítette a syracusai hatóságokat. Kelemen Ernőt az olasz rendőrség ennek dacára sem bocsátotta szabadon. Kelemen egyremásra küldte a sürgönyöket ügyvédjéhez és családtagjaihoz és intézkedést kért, hogy az olasz hatóságok engedjék szabadon. Védőügyvédje, dr. Bartha József erre az olasz követség intervencióját kérte. Az olasz követség táviratozott is Syracusába, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a budapesti főkapitányság átíratát megkapták, azt tudomásul is vették, de Kelemen mindaddig nem helyezik szabadlábra, amíg el nem intézik egy syracusai kihágási ügyét. Az olaszok, ugy látszik, azért vonják felelősségre Kelemen Ernőt, mert hamis néven jelentette be magát a szállodában és fegyverviselési engedély nélkül revolvert hordott magánál.

— A vonatellenőrzés új rendje. A Reggel jelentette elsőnek, hogy július elsején a belügyi nyomozóosztály megszüntetésével a főkapitányság veszi át az utlevéllenőrzést a vonatokon. Ez az új rend már életbe is lépett és hat nap óta a belügyi nyomozóosztály detektívjei járnak a budapesti államrendőrség tisztviselőinek irányításával. Ilyen utlevéllenőrző szolgálatot a főkapitányság és kerületi kapitányságok minden tisztviselője teljesít ezután, mindenkire rákerül a sor. E célból külön tanfolyamot nyitnak a tisztviselők közül azoknak, akik németül kell, hogy tanuljanak, mert nélkül az ellenőrzés munkája nehézkes volna.

Delika

Nyári

idényárúsítás

120 180

240 260 320 390

— Akik Bernolák magával rántott a bukásba. Politikai körökben kinos föltűnést keltett, hogy a győri választásnál Bernolák Nándor volt kurzus-miniszter kortesei röpcédulákat osztogattak, amelyekben a város liberális kereskedőit és a zsidó választópolgárokat Reitzer Emil, az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség alelnöke arra hívja föl, szavazzanak Bernolákra. Az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség, amint ismeretes, teljesen demokrata és liberális egyesülés, Reitzer eljárása tehát érthető föltűnést keltett. A szövetség két titkárát le is küldte Győrbe, akik ki is jelentették, hogy az Okisz nem azonosítja magát Reitzer Emil eljárásával és hogy neki nem volt joga a szövetség nevében aláírni ezt a röpcédulát. A szövetség tagjai ezután elvárták, hogy Reitzer mondjon le az alelnökségről. Erre bárdtságon föl is szólították, de Reitzer Emil kijelentette, hogy erre nem hajlandó, mert a közgyűlés többségének bizalma folytán nyerte el azt az állását. Az Okisz tagjai most rendkívüli közgyűlést szándékoznak egybehívni és azon bizalmatlansági indítványt fognak benyújtani Reitzer Emil ellen.

— Pesti Élet — Új Ember — Szenzáció. A proletárdiktatura bukása után az első magyar sajtóorgánium, amely a főváros utcáin megjelent, a Pesti Élet című lap volt. Ez a lap a román megszállás ideje alatt Roboz Imre és fivére Roboz Béla szerkesztésében került a letarolt, kifosztott pesti utcára és amikor a románok kivonultak, velük együtt kitakarodtak az országból Robozék is. A külföldön tovább folytatták gyalázatos munkásságukat, amíg a románok is megelégték a két moral insanity üzelettel és a magyar határra szuppolták őket. Így kerültek tavasszal Robozék az ügyészség fogházába; most készült el az ügyészség vádirata ellenük. Kiderül ebből, hogy a románok kivonulása után Robozék Femesvált ütöttek tanyát és ott „Szenzáció” címen indítottak lapot. 1920-ban már Kolozsvárt vannak, ahol az „Új Ember” című pamfletet szerkesztik. Zsarolásaik, lopásaik miatt Pozsonyba teszik át hadiszállásukat, ahol a cseh kormány segítségével újra sikerül lapot indítani. Innen is kibebrudalják őket, Bécsbe szöknék, ahol „Szenzáció” címen röpiratokat ad ki, amelyekben a mérsékelt szociáldemokratákat támadta. 1922-ben újra Kolozsvárt vannak, ahol a „Képes Lapok”-at jelentetik meg. A vádirat Robozék bünpörében felségvétség, lázadás, hüllenség, kormányzósértés, igaztás, a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett bűncselekmények, továbbá súlyos testi sértés, magánlakásértés és sajtórendőri vétség című emel vádat. Az ügyészség 52 tételű beidézését indítványozza a kitűzendő főtagyakra és ezek között szerepelnek Csilléry András, Friedrich István, Székely Andor, Vári Albert, Artner Kálmán, dandárparancsnok, Nagy Károly főkapitányhelyettes, Bolár Béla rendőrtanácsos, Nagy Béla volt főügyész helyettes és még számosan. Az ügyési vádiratot 5 nappal ezelőtt kézbesítették ki a két Roboznak a Markó-utcai fogházban. A kézbesítés után mindketten jelentkeztek Medves-Medics István vizsgálóbírónál és engedélyt kértek arra, hogy a bünpör iratait át tanulmányozhassák, azokból jegyzeteket készítsenek, mert a vádirat ellen kifogásokat akarnak beadni. A vizsgálóbíró ezt az engedélyt megadta és azóta Robozék folyvást bűngésznek a nagy aktaeszmében.

— Kileve titokzatos „kómet” tartóztatták le Prágában. Prágából táviratozzák A Reggelenek: Néhány nappal ezelőtt több kómet tartóztattak itt le, akikről eleinte azt hitték, hogy az orosz szovjetkormány emisszáriusai. Ma azonban kitudódott, hogy kileve letartóztatottól van szó, akik közül három Varsóból, kettő Moszkvából, egy Pétervárról, kettő Budapestről és egy nő valamelyik lengyel városból jött Prágába. A főbűnös megszökött. A letartóztatottak között van két orosz újságíró és egy itteni bar tulajdonosa, akinek helyiségében találkoztak a letartóztatottak. Ugy látszik, nemcsak kémskedéssel, de hamis okmányok előállításával is vádolják a letartóztatottakat, akik résztvettek a bukaresti arzenál fölbontásában is. Ezt abból következtetik, hogy Prágából néhány nappal a robbanás előtt utaztak le Bukarestbe. Az egyik letartóztatott, Somaljev Horovitz, aki hasonló bűncselekmények miatt már többször volt letartóztatva. Annak idején briliánsokat találtak nála, amelyekről úgy vélekedtek, hogy a meggyilkolt cár hagyatékából származnak.

Kövesligethy Radót nem tették B-listára

A világhírű tudós ügye négy éve elintézetlen és nem engedik előadásait megtartani

(A Reggel tudósítójától.) Megírták a lapok, hogy Marczali és Schmidt professzorokat, a budapesti Tudományegyetem büszkeségét B-listára helyezték. Ezzel egyidejűleg olyan hírek terjedtek el, hogy B-listára tették a világhírű magyar kozmografust is:

Kövesligethy Radó dr.-t.

aki tudvalevően már négy éve száműzve van katedrájáról. Vasárnap délben Thököly-utli villalakásában fölkerestük Kövesligethy Radót, hogy tőle magától halljuk, hogy áll ügye az egyetemen... Az ősz tudós élénken, valószínű tüzrel a szavaiban kezd beszélni:

— B-listára helyezésemet a bölcsészeti kar dékán megcáfolta. Nem, nem tették B-listára, csak tanítani nem engednek már négy esztendője... Hogy is kezdődött a dolog?... Hja, igen. A kommunizmus után. Fegyelmi vizsgálat. Egyszer ugyanis a kommün alatt,

tudtomon kívül a tanárképzőintézet vezetőjévé nevezett ki a népbiztosság.

Ez volt az egyik vádpont. Azután az, hogy valószínűleg jóviszonyban voltam a népbiztosokkal. Soha nem is láttam egyet sem közülük. De azért az egyetemi tanács ítélkezett. Rosszálással sújtott magatartásomért és egyben nyugdíjaztatásomat javasolta a kultuszminiszternél.

Azóta nem történt ügyemben semmi.

Nem is nyugdíjaztak, de katedrára se engedtek vissza. Illetményeimet pontosan kapom, hiány nélkül. Csak tanítani nem engednek...

Keserűen zudolnak elő ezek a súlyos mondatok a tudós szájából. Majd eszöndes derűvel folytatja:

— Beszélgetés Pogány Villyvel. Amerika egyik leghíresebb színpadi tervezője, Pogány Villy, a „newyorki Faragó Géza”, Budapestre érkezett. A nagy színházak és filmgyárak évek óta Pogány Villyvel készítetik a díszleteiket, a kosztümök rajzát és mindent, ami egy világsikerre számító darab tetszetős kiállításához szükséges. Tervező, díszítő, rajzoló és festő egy személyben ez a nagy karriert befutott magyar művész. A Hearst-lapok művész-fotografusával, a szintén magyar Murai Miklóssal jött Budapestre, édesanyja meglátogatására. Az amerikai művészeti viszonyokról a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Az amerikai művészetben ugyanaz az elv érvényesül, ami a termelés egész területén: jól kell csinálni és gyorsan kell csinálni. Amire Európában az elmélyedő, iránytérő művészetnek három hónapra van szüksége, ott legfeljebb egy heti ideje jut. A vállalkozó úgy rendeli meg a festményt, a rajzot, a dekorációt, mint valami ipari árut, a szállítás terminusa rövid. Természetes, hogy ilyen viszonyok között a művész nem szállhat le a lelkes mélyéig, az alkotás isteni gyönyöreit nem élvezheti ki; tehetségének és készségének a végsőkéig feszített teljesítményét kell a munka szolgálatába állítania, hogy elsőrendű produkáljon és határidőre szállíthasson. Különbözőbb érteke nincs az amerikaiaknál a festőművészet iránt. Ennek okát főleg abban látom, hogy Amerikában nem olyan otthonlók az emberek, mint Európában, tehát sokkal kevesebbet törődnek a lakásuk csinosításával, díszítésével. Az amerikai a nap legnagyobb részét üzletben, foglalkozása körében és a klubban tölti, haza éppen csak vacsorázni és aludni jár. Ujabban mégis vannak jelek, hogy a gazdagok — és itt nem kell mindjárt a multimilliomosokra gondolni — kezdenek törődni a lakásaikkal és képekkel ékesítik a falakat.

— A film nemcsak a színészeknek, a vállalkozóknak, de a művészeknek is legdurább keresetforrása. Rengeteg tőkebefektetéssel készülnek a nagy filmek. Fairbanks, akivel Amerikába visszamenet Párisban fogok találkozni, 2 millió dollárral készült most egy hatalmas film, amelyben természetesen ő játsza a főszerepet. A filmdarabok tervezése, a díszítés, a kosztümök rajza sokszáz művészt foglalkoztat. En nem csupán a film világában dolgozom, hanem a színházban is. Számos világhírű színművet az én terveim alapján állítottak ki. Nemrégiben egy új gyermekszínház berendezése készült terveim után; ennek a színháznak én festettem a freskóit.

— A Rébe megállapítás. A részvényesek kisebbségi jogának védelmezését és a hadi kölcsönök, záloglevelek és éltbiztosítási kötvények valorizálásának sürgetését programjával kitűző „Részvényesek, Értékpapír- és Biztosítási kötvénytulajdonosok Egyesülete” tegnap délelőtt a kereskedelmi kamara dísztermében tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen a honvédelmi miniszter képviselőtében dr. Csongvay Károly főelőadó bíró, a fővárosi árvaszékeknek képviselőtében dr. Wurm Elemér h. árvaszéki elnök jelent meg. A közgyűlés egyhangúlag megválasztotta elnökévé: dr. Sigescu József egyetemi tanárt, társelnökké: Ronitz Ferenc ny. miniszteri tanácsost, Turék Antal ny. labornok-hadbiztost, Dénes Pál gyarost és Zombor Géza ny. államtitkárt. Ügyvezető elnök: dr. Halász Lajos miniszteri tanácsos, jogtanácsos: dr. Reichfeld Izor ügyvéd.

— A kultuszminiszterrel nem állok hadilábon. A földregészeti intézetet zavartalanul vezetem tovább, mert az intézet nem az egyetemmel kapcsolatos, hanem a kultuszminiszterium alá tartozik.

A miniszterium soha semmiféle kivetni való nem talált magatartásomon.

Ök nem indítottak ellenem vizsgálatot. Az egyetemi tanács szigorubb volt, mint a miniszterium.

Halkan, elgondolkodva mondja tovább:

— A régi tanítványaim mind kikerültek már az egyetemről. De azért sokan még ma is fölkeresnek... Az egyik pap lett és legutóbb azt kérte tőlem, engedjem át egyik előadásom anyagát bőjti prédikációja számára...

A jelenlegi munkájáról kérdezzük Kövesligethy-t:

— Most fejezem be népszerű csillagászati munkámat. És természetesen tovább folytatom régi tudományos munkásságomat, kutatásaimat. Egyébként rendes körülmények között sem mehetnék nyugalomba. Be kellene várnom, míg 70 éves leszek...

Acélosan hangzik a szava és ifjúságos tüzben ég a szeme. Kövesligethy Radó lelkében forró, örökös vagy el a katedrája után...

— Néha bemegyek az egyetemre — mondja halkan Kövesligethy. — Hátha történt közben valami... De hába... Most ugyan azt beszéllek, hogy őszre talán visszakapom a katedrámat...

— Olvasmányaimból. (Földi Mihály új regénye: Mámorosok.) Nemigen szoktam már éjszaka regényt olvasni, de ezt a könyvet még éjfélkor is sűrűn leveleztem. Pedig nem a szimpátiás emberekről ír benne Földi — amely szimpátiás emberekről a régi regényírók érdemesnek tartották az írást —, inkább meghökkenünk eleinte ezektől a sváboktól, akik itt Promontor, Budafok felé — de akár a Bácskában is —, benépesítik a magyar földet. Ezek a magyarosodott nevű, de voltaképpen a maguk régi erkölcsi szerint élő svábok hősei három nemzedéken át ennek a regénynek. Az idősebb Biró (Richter) Gusztávokkal mi is találkoztunk, akik a régi Pestet és környékét még láttuk. Ezek a kiméletlen bevándorlók voltak az igazi ellenfelei a régi pesti polgárnak, nem pedig a jámbor, alföldi vagy felvidéki gentry, amely voltaképpen áldozatnak jött ebbe a városba, hogy tintát igyon, porzót egyen. Ezek a vaderkölcse, kannibál-kedvű svábok nemcsak a régi pesti polgárral és a zsidóval bántak el, hanem megették a saját fajtájukat is, ha rákerült a sor. Apa a fiát akarja lenyelni; fiu az apa szeretőjébe avatkozik. Csodálatos nők kerülnek utjaikba e finomtanulási férfiaknak, mint ahogyan a brutális embereknek szokott leginkább szerencsésük lenni a selyemszoknyák és a finom női szivek környékén. Rablás, öngyilkosság, kiméletlenség kíséri ezeknek a vagyonos embereknek a lépteit. Régen jelent meg magyar regény, amelynek ekkora hatása lett volna rá, bár az írói raffineriát ez a doktor nem kedveli; inkább baltával dolgozik, mint édes mákonyal. Mindamellott még sokat beszélnek erről a regényről azok az elkényeztetettek is, akik a mézédés lantverek vagy gondoukahangu regényírók könyveiből szokták meg az olvasás élvezetét. Biró Gusztáv hatalmas sváb-papucsai még nagy utat tesznek meg Magyarországon. Krúdy Gyula.

— Ellopták az olasz követség titkáranak pénztárcáját. Az olasz követség titkára gróf Lucio Olasie Visci vasárnap az alagi löversenyről hazajövet a nyugati pályaudvarról a Ritzbe hajtott s ott vette észre, hogy tarka selyempénztárcáját utközben ellopták. Volt benne néhány egymillió bankjegy, fénykép, valamint iratok. A pénzt megtarthatják, de a követségi titkár arra kéri a tolvajt vagy a becsületes megtalálót, hogy a tárcát juttassa el a Ritz-szállodába.

Butor, kedvező fizetési feltétel

mellett, garantált jöminőségben! Tömör hálószobák. Ébéd (dió) kompl. 5.600.000. Búrkahálószoba 4.200.000. Szalongszoba (6 drb) 1.960.000. Uriszobák, klubgarnitúrák, konyhák, előszobák és vasbutorok
Lányi, VI, Podmaniczky-utca 27
(Teréz-körút sarok, Nyungatinál)
Vidékre szakszerű csomagolás!

Nagy Agrár- és Járadékbank Rt. vetőmagosztálya

Budapest, V, Nádor-utca 16. — Telefon: 72-81
Sürgőnycim: Agrár Budapest
Vez a legmagasabb napi áron tőzser- és tucernamagot és egyéb gazdasági magvakat
Mintázott ajánlatokat kér

JARDIN DE PARIS

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 86-31

Az elsőrangú új futási műsor

Ma, hétfőn záróra
reggel 5 órakor

Elköltözés miatt egy komplett

domboru műbutor hálószoba

szűkösen eladó. Mai napon 10-12-ig és délután 3-6 óráig, Erzsébet-körút 38. III. em. 15

Olcsó félcipő-hét!

Előrendű női fehér vászon 145.000 K
Varrott talpu női fekete, box és sovó 195.000 K
Varrott talpu férfi fekete, box és sovó 270.000 K

Metal János I, Mészáros-u. 2
Krisztina-tér sarok
Telefon: József 78-28

A vasárnapi hőhullám elől egész Pest a vízbe és a zöldbe menekült

(A Reggel tudósítójától.) Szombat reggel előkelő külföldi vendége érkezett Budapestnek: a hőhullám. De nemcsak Budapestet öntötte el a pokoli forrás, hanem az egész országot, sőt számos helyen még izzóbb volt a temperatura, mint Pesten, az aszfaltos köröngetekben. Magyaróvárott — mint onnan A Reggelnek jelentik — megközelítette a hazánkban maximális meleget. A hőmérő déli 12 és 2 óra között 32.4 Celsiusot mutatott. Hasonló nagy melegezést érzékelt még jelentésünk Szegedről és Egerből.

Vasárnap reggel fél 9-kor már 30 fok Celsius volt a temperatura Budapesten.

Amilyen hirtelen lett az idén téből nyár, tavasz nélkül, olyan váratlanul szakadt Budapestre a hőhullám. Érdeklődtünk a Meteorológiai Intézetnél, ahol azt a fölvilágosítást nyertük, hogy Középeurópában mindenütt igen nagy a légnyomás és ennek következtében a meleg tájakról déli légáram hőpólyög Középeurópa fölé.

Vasárnap a város korán ébredt, a villamosok zsufoltan dőcögtek Budára. Valóságos népvándorlás indult meg a budai hegyekbe, Zugligetbe, Hűvösvölgybe, a dunamenti falukba és kirándulóhelyekre, továbbá a Margitszigetre. Megostromolták a fürdők pénztárait és a strandfürdőket. Még a dunai uszodákban is egy szorongtak, mint a heringek a hordóban, nem beszélve a strandfürdőkről — Palatinus, a csillaghegyi Árpád-strand, az óbudai Dunastrand, az Erzsébet-sósfürdő strandja — amelyekre 2 óra tájban kitétték a megtelt táblát, nem állván sem kabin, sem fiók több rendelkezésre. A margitszigeti Palatinus-strandfürdő, ugy látszik, előre látta a közeledő hőhullám konjunkturáját és július elsején minden indok és magyarázat nélkül 40%-kal fölemelte az árakat. Az uszodák és strandfürdők látogatottságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a Palatinus pénztáránál közel 6000 jegyet adtak ki a vasárnap folyamán, a Lukács-fürdőben pedig 1600 jegyet. Ez a szám azonban csak a fele a Lukács-fürdőben hűsülő pestieknek. A fürdőt ugyanis sok budapesti egyesületi tag veszi igénybe kedvezményes jegyekkel. A budai strandfürdők körülbelül 1000 jegyet adtak el. A fürdők bazinjai zsufolva, a kevés vízben sokezer ember nyüzög, mozog, zajong. Mialatt a strandfürdők zsufolásig megteltek, a város kihalt, az aszfaltgőzös utcákon alig egy-két ember ödögött, az is vagy az üresen csilingelő villamosokra ült, vagy pedig konflison dőcögött dolga felé. A fűtvonalon, az Andrássy-uton délben 12 órakor olyan kevesen lézengtek, mint máskor az éjjeli órákban, üres volt a Váci-utca és fölöttében kevesen voltak a Duna-korzón. Délben a Gerbeaudnál csak három asztalnál ültek, üresek voltak az éttermek is, mindenki a hűvösbe igyekezett. Délután zsufolásig megteltek az uszonnázóhelyek, a ligeti Gerbeaudnál, 3000 ember, rekordközönség szorongott a kertben és a terraszokon, zsufolva van az August és a többi hűvösvölgyi park, pavillon és cukrászda. A Margitszigetre közel 40.000 főnyi tömeg vándorolt ki, ellepték a parkokat, az étkezéshelységeket, a Dunán megsaporodtak az evezősök. Férge regatták, károsu skiffek usztak fűgén. A hajók, a propellerek is zsufolásig megteltek. Az állomásokon olyan tömeg szorongott, hogy néha 2-3 hajót kellett várni, amíg fölfértek.

Estefeleé boldog szellők lengedeztek a Duna fölött, mire újabb tömegek tódultak a nyári

szórakozó- és mulatóhelyek felé. A liget zsufolva volt, nemcsak a Gundelnál és a Kémény-söprőnél nem lehetett helyet kapni, hanem minden más, egyébként rosszul menő helyiség megtelt. A Weingrubernél, az Angol Parkban, az Allatkertben, mindenütt rekord közönség volt. A gazdagok a Ritz tetejére menekültek. Budapesten esztendő óta nem fogyott el annyira fagyalt, mint amennyi a tegnapi vasárnapon. A nyári vendéglők, mulatóhelyek, éttermek tulajdonosai áldják a hőhullámokat, mert ebből várják üzletük továbbfejlődését. A hőhullám van minden reményük, mert hiszen eddig üresek voltak helyiségeik és csak most teltek meg újra hosszú idő után.

— Bonyodalmak a szegedi egyetem körül. Szegedről jelenté telefonon A Reggel tudósítója: Ismeretes, hogy Szeged törvényhatósági közgyűlése az egyetem ügyében úgy döntött, hogy évenként 24 vagon búzával csak az esetben járul hozzá az egyetem fölépítéséhez, ha Szeged városa minden polgárának gyermekét valláskülönbség nélkül fölveszik az egyetemre. E hírrel szemben, amint A Reggel tudósítója telefonozza, ma azt írja az egyik szegedi fajvédő ujság, hogy nem felel meg a valóságnak, mint-ha a közgyűlés ilyen határozatot hozott volna. Dr. Somogyi Szilveszter állítólag úgy nyilatkozott a fajvédő lap szerkesztője előtt, hogy a javaslattal csak azt akarta elérni, hogy első-sorban keresztény szülők gyermekeit vegyék föl az egyetemre. Ez a nyilatkozat izgalmat keltett. Szigeti Jenő hírlapíró a városi tanács elé indítványt fog benyújtani rendkívüli közgyűlés összehívása dolgában. A közgyűlés kérje föliratban a kormánytól, hogy a numerus clausus már most helyezze hatályon kívül a szegedi egyetemen.

— Krúdy Gyula regényt ír a Margitszigetről. Egy amerikai lapban olvassuk, hogy Krúdy Gyula, az Amerikában is népszerű regényíró nem sokára befejezi új regényének megírását, amelynek nem más a témája, mint a világszerte ismert Margitsziget. Munkatársunk fölkereste Krúdy Gyulát abban az ódon, margitszigeti kastélyban, amelyben a költő már évek óta lakik és kérést intézett hozzá az amerikai hír felől.

— Igaz, hogy amióta Rózsa Sándorról írt regényem megjelent Amerikában — felelt a költő —, azóta az amerikai kiadók és szerkesztők gyakrabban tesznek ajánlatokat újabb regények írására. Legutóbb az egyik szerkesztőnek az az ötlete támadt, hogy miután a Margitsziget jelenlegi bérlete részben amerikai kezekben is van, nem rossz volna a Margitszigetet egy könnyű regény formájában Amerikával is megismertetni. Nekem persze nagyon tetszett a téma, hiszen már az esztendőket se tudom, amelyeket télen-nyáron a szigeten töltök. Ismerek én itt minden fát, minden bokrot, minden rózsát. De elég jól ismerem a sziget multját és jelenét is, hisz valamikor Szigeti Sédák cím alatt folyóiratot is adtam ki a Margitszigeten...

— Öngyilkos tanítónő. Pestszentlőrincen az állami lakótelepen, ahol a szerencsétlen dr. Simán Endre hírlapíró meggyilkolták, a 24. számú barakkbeli lakásán Bodó Emma 34 éves tanítónő veronállal megmérgezte magát. A mentők a Szent István-kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

— Debrovati volt hadifogolytisztokkal a gróf Preysing moosi váróroda megbízásából közlöm, hogy szeretett hajtársunk, gróf Preysing György gádfőhadnagy (Bajorország, Moos bei Langenisarhof) tüdőgyulladásban meghalt. — Dr. Zsiga János (Esztergom).

— Szabadságünnep a városligeti Washington-szobornál. Budapest székesfőváros közönsége tegnap áldozott a városligeti Washington-szobornál az amerikai szabadság ünnepének. A vendégek között volt Smith Jeremiás, népszövetségi főbiztos, Brentano budapesti amerikai követ, a követség összes tagjaival az amerikai konzulátus és a budapesti amerikai kolónia legelőkelőbb tagjai. A magyar kormányt báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter, a külügyminisztert gróf Ambrózy Lajos rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter képviselte. Sipóczy polgármester vázolta Washington György nagyságát, aki Amerikának nemcsak egyik legnagyobb szabadsághőse, hanem egyúttal legnagyobb államférfia volt és aki méltán nevezhető a szabadság atyjának, amint ők az Amerikai Egyesült Államokban nevezik. Ezután a zenekar az amerikai himnuszt játszotta, majd Ludwig Ernő főkonzul mondotta el angol nyelven ünnepi beszédét, amelyben rámutatott arra a szörnyű igazságtalanságra, amelynek a magyar nemzet a trianoni békeszerződésben áldozatává vált. Most azonban — mondá — eljött közbénk egy jólelkű, egyszerű polgár, aki megnyugvást, bizalmat és a föltámadás reményét ébresztette lelkeinkben. Ludwig Ernő beszéde után a közönség lelkesen megéljenzte Smith Jeremiás népszövetségi főbiztos, Brentano amerikai követet és az Amerikai Egyesült Államokat.

— Kis kóstoló az olcsósághól. (Levél a szerkesztőhöz.) Igen tisztelt szerkesztő ur, két napja érkeztem haza külföldi utamról. Üzleti ügyekben jártam az u. n. „utóddállamokban” és elmondok egy pár árat, hadd élvezzék ittthon is az olcsóságot. Romániában 15 leiert, azaz 5000 koronért ebédeltem, Bécsben 15.000 osztrákért ettem egy kiadós menüt. Jugoszláviában, hogy a tizenötös számnál maradjunk, 15 dinárba kerül egy kiló borjúhús, nálunk, azt hiszem, közel jár az ötvonzezerhez. Na, és a fekete! Bécsben 2500 osztrák, Pesten 5000 magyar korona, de a magyar korona Bécsben 85 állért ér és nem 50-et. Remélem, ezt Pesten is tudják. Öszinte tisztelője: nyugalmazott ezredes (Név. Pontos cím.).

— A syracusai rendőrség nem bocsátja szabadon Kelemen Ernőt. A Syracusában tartózkodó Kelemen Ernő gabonakereskedő ellen, amint ismeretes, a budapesti főkapitányság visszavonta az elfogatási parancsot és erről távirathat értesítette a syracusai hatóságokat. Kelemen Ernőt az olasz rendőrség ennek dacára sem bocsátotta szabadon. Kelemen egyre-másra küldte a sürgönyöket ügyvédjéhez és családtagjaihoz és intőzkedést kért, hogy az olasz hatóságok engedjék szabadon. Védőügyvédje, dr. Bartha József erre az olasz követség intervencióját kérte. Az olasz követség táviratozott is Syracusába, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a budapesti főkapitányság átiratát megkapták, azt tudomásul is vették, de Kelemen mindaddig nem helyezik szabadlábra, amíg el nem intézik egy syracusai kihágási ügyét. Az olaszok, ugy látszik, azért vonják felelősségre Kelemen Ernőt, mert hamis néven jelentette be magát a szállodában és fegyverviselési engedély nélkül revolvert hordott magánál.

— A vonatellenőrzés új rendje. A Reggel jelentette elsőnek, hogy július elsején a belügyi nyomozóosztály megszüntetésével a főkapitányság veszi át az utlevéllenőrzést a vonatokon. Ez az új rend már életbe is lépett és hat nap óta a belügyi nyomozóosztály detektívjei járnak a budapesti államrendőrség tisztviselőinek irányításával. Ilyen utlevéllenőrző szolgálatot a főkapitányság és kerületi kapitányságok minden tisztviselője teljesít ezután, mindenkire rákerül a sor. E célból külön tanfolyamot nyitnak a tisztviselők közül azoknak, akik németül kell, hogy tanuljanak, mert nélkül az ellenőrzés munkája nehézkes volna.

Delika
Nyári
idényárúsítás

120 180
240 260 320 390

Orosz directoire

— Vasárnapi aranytarifa premier a villamoson. A Wolff-Buday Rt. a mai forró vasárnapra újabb kedves meglepetéssel szolgált választóközönségének. Meglepetéssel, mert a legtöbb embernek halvány sejtése sem volt arról, hogy ha folszáll villamosra, akármilyen jegyet is vesz, 300 koronával többet fog fizetni, mint eddig. A lapok hírei közt valahogy elcsuszott ez a legújabb „aranyparitásra emelés” és az emberek várták, hogy a szakasznál meg egyenesen a kalauz 300-at visszaadjon a két vagy három ezer koronából. Csalódtak. Ha valaki nem értette a dolgot és meginterpellálta a kalauzt, gyorsan megkapta a választ: *mától kezdve 2000 a szakasz, 3000 a vonal és 3500 korona az átszállójegy.* A legtöbben morogtak erre valamit, a beavatottak szerint éppen nem hizelgőt a Wolff-Buday Rt.-ről.

— Levágta a villamos a lábát. Ofsa Istváné 68 éves nyugdíjas tisztviselőt Pestszentlőrincen a villamos elgázolta. A kerékek az idős asszonyt bal lábát vágják le. A Szent István-kórházba szállították.

— A 82 éves Fraknói Vilmos újabb történelmi tanulmányát fejezte be. Másfél évvel ezelőtt az ausztriai Ichlben súlyos bélbaj lepte meg Fraknói Vilmos püspököt, kiváló történetírónkat. Egy wieni orvos tanár azonnal meg is operálta, de azóta — habár a műtét sikerült — szanatóriumról szanatóriumba vándorol az agg főpap, hogy régi erejét visszaszerezze. Jelenleg a Park-szanatóriumban lakik —, életmódjáról, hogylétéről, terveiről alkalmunk volt beszélni bele. Amikor benyitok a betegszobába, Fraknói az ágy mellett ül, régi szabású, vitézkötéses magyar ruhában, aszkéta arca — dacára az átélt szenvedéseinek —, friss, egész lényével rácsáfol a 82 esztendő korára. Hosszu ősz hajával, kis, törődött alakjával Liszt Ferenc késői portréira emlékeztet.

— Mióta lakik méltóságod a szanatóriumban?

— Két hét óta és remélem, hogy pár hét múlva el is hagyhatom.

— Közérzete?

— Nem vagyok beteg. Nem is állok orvosi kezelés alatt. Csak épp, ami érhető is, elgyöngített a hosszú kór.

— Mik a tervei méltóságodnak a közeljövőben?

— Egy nagy tanulmányomat akarom befejezni. Talán tudja, alapítványt tettem a Szent István Akadémia javára, azzal a céllal, hogy kiderítsék a Corvinák ismertetése alapján a XV. századbeli magyarság teljes kultúrjelenét. Többekkel megállapodtam aztán, hogy — közösen — könyvet írunk erről a kérdéssel. Én, mondom, nagyjában el is készültem a tanulmányommal, de a társaim még nem fogtak hozzá.

— Az újságírói kíváncsiságot megfogja az irodalmi pikantéria, de Fraknói finom mosollyal elhárít minden személyekre irányuló érdeklődést: „hogy kik a társaim? ezt talán ne bántuk!”

— Ön hírlapíró — mondja azután a püspök —, hát bizonyára ismeri a mai lakásviszonyokat. Nekem is sokáig gondot adott ez. Szanatóriumai vándorlásaim alatt régi otthonom elkallódott, az Akadémia viszont nem tudott épületében helyet adni, bár ez lett volna a legmegfelelőbb, már csak a könyvtár miatt is... Végre egy előkelő pénzkapacitás jóindulatából helyet szorítanak majd az Akadémia bérházában. (L. I.)

— Vasárnap éjszakai autógázolás. Vasárnap este 8 órakor egy öntöző autó nekiment az Országon Holländer Jenő 16 éves tanulóknak, aki biciklivel haladt az uttesten. Az autó életveszélyes sérüléseket okozott a kis fiún, akit a Szent István-kórházba szállítottak. Kihallgatni a rendőrség a súlyos sebesültet még nem tudta.

— Baleset vagy öngyilkosság? A Fehérvári-ut 58. szám alatt levő lakásban eszméletlen állapotban találták Diniczky Antalné tanárnőt. A lakás tele volt gázzal. A rendőrség megindította a vizsgálatot, vajjon balesetről vagy öngyilkosságról van-e szó. Az eszméletlen nőt a mentők a Rókus-kórházba szállították.

— Fürdés közben eltörte a lábát. Mulin Vilmos festőművész, aki a Baross-utca 98. számú házában lakik, kirándult a Szentendre melletti szentendrei szigetre s az ottani strandon fürdött, de oly szerencsétlenül ugrott a vízbe, hogy lábát törte. A mentők a gróf Károlyi-kórházba szállították.

Japánban az ember életét nem a születés, hanem a fogamzás pillanatától számítják. Az élet valóban a pete osztódásának percében veszi kezdetét, de megfordítva, vajjon mikor kezd az ember meghalni? A halál kikapcsolódás, megváltás, egyetlen mozzanat és nem állapot. Kell tehát, hogy időben hosszúra tágult folyamat, devolúció, előzze meg. Hogy ez a folyamat mikor kezdődik, azt sokkal nehezebb megállapítani, mint a fogamzás percét. Forradalmak sem születnek egyetlen meghatározott, komoran konduló órában, amint ez iskolás könyveinkben meg van írva. Nem a labdaházi határozás, sem a Bastille bevételének órájában született a francia forradalom. A orosz forradalom sem 1917 havas márciusában fogamzott meg Miljukov, Kerenszkij és társainak agyában, száz éve nőtt már akkor, mint a Karst vízei, földalatti üregekben hőmpolygott keresztül, nagy robajjal kitört a föld színére és évtizedeken át csak haljóslatu morajlását hallottuk. Ezt ugyan ma már valamennyien érezzük, tudjuk, de hogy megfordítva, a tömegek láza mikor csökken le a mindennapos vérmérsékletre, azt már ritkábban érezzük meg és még ritkábban hisszük el.

Ki hiszi el, hogy az orosz forradalom régen megállt és hogy Oroszország lehet hamarabb megfordult történelmi útján, mintsem Európában elképzelik?

Ha visszanezünk, a klímáxot, a fantasztikus és szörnyű óriásgránát ivelő útjának tetőpontját tisztán látjuk. Kolcsak eszeveszett heroikus harcát, a vonagló birodalom minden szélén tomboló véres csaták 1920/21-ben megtörték a forradalom győzelmes erejét is, nemcsak a császári tábornokok és tengernagyok nagyra vágyó, de hasztalan becsúszását. Ami utána jött: milliók pusztultak el a Cseka pincéiben és a fakóra sült volgamenti falvakban, anyák falták föl gyermekeiket, emberhúst árultak a nyílt utca során, fiatal lányok géppuskával szálták le a halálra ítél ellenforradalmárokat ezreit. Igaz-e, nem-e, ki tudja? De, ha igaz, s talán mégis igaz, e rettenetű dolgok nem most estek meg először Oroszországban. Hány alattvalóját ölte meg sajátkezüleg Rettenetes Iván és Nagy Péter? Mennyi vér folyt a hamis Demeter harcaiban, hány eretnek égett el a Péter katonái gyújtotta tűzben és ki emlékszik arra, hogy I. Sándor a grande armée pusztulásáról szóló jelentéseket végül már el sem olvasta, annyira lesújtotta misztikus lelkét, hogy parasztaival a katonái milyen válogatott gyötrelmek között öldösik halomra a holtra fagyott, kimerült fogoly franciákat. Minden orosz ember lelkében van egy fekete pont, amely sötétbe tudja borítani az egész embert, minden oroszban lappang egy csöppje Dzsingiszkan és Timur vérenek. Kolcsak és bajtársai nem az orosz cár zászlaja alatt harcoltak, az orosz földesur kancsukáját hordozták maguk előtt.

Mihelyt az orosz paraszt megérezte, hogy nyugodtan ülhet a földjén, az orosz forradalom meghalt.

Hogyan és ki fogja őt kormányozni, az neki tökéletesen mellékes. Ami 1922 óta történik, az nem egyéb, mint három évszázad alatt az orosz paraszt fölé nőtt városi rétegek lassú és akaratlan alkalmazkodása a szürke és kérelhetetlen paraszttömeghez. A hivatalnok, a mesterember, az ipari munkás a parasztnak dolgozik, a parasztnak él, tőle függ s ma már közelebb áll hozzá, mint a nagy petrini szakadás óta valaha. Ő, rendeleteket lehet kibocsátani, a kereskedőt torkon szorítani vagy engedni, a nagybankok pénztártermeit becsukni, kinyitni és aztán birtelen elhatározással újra bezárni. A parasztnak mindegy. Termelni csak akkor fog, ha árut kap érte s a kereskedő, aki a lenét, kenderét és buzáját megveszi, aranyat olvas le elébe pénzben vagy áruiban. Ha nincs buza, nincs kender, akkor nincs a városi embernek se cipője, kalapja,

fája, kenyere. S ezért nem fontos, hogy mit ír Litvinov a „Pravda”-ba, hogy Krassin és a szabadkereskedés hívei háttérbe szorultak, hogy Dzsardzsinszki újból fölülkerekedett és Rucovszki mennyire jutott az angolokkal a Cityben.

Az orosz szovjet nem forradalmi szovjet directoire Napoleon nélkül.

Oroszország Napoleonja az orosz paraszt, tudatlan, csöndes, szelid, de néha féktelenül kegyetlen fiatal emberállat. Misztikus lelkében egyetlen erős érzés van, a nagy Oroszország, az orosz földanya, a „Raszija maty” igaz szeretete és ez a nagy orosz földszereget a rejtett rugója minden orosz politikának, a nyugat felé, Lengyelország és Románia ellen való szívós feszülésnek, a mongol síkság és az afgán felföld felé tapogatózó csápoknak, a nagy akarsóknak és tragikus kudarcoknak. Átmenet-e ez az orosz directoire, jön-e utána más valami, ki tudja? Különös nép ez, nagyon elütő fölünk.

Sem a katolicizmus, sem a hűbériség nem férközött hozzá. Soha orosz ember nem tudja, hogy leghivebb barátja mikor hagyja cserben vagy mikor hal meg érte. Meghalni nem fog Európáért az orosz nép, ahogy ezt 1918-ban Clémenceau és Lloyd George elképzelték, de hogy cserben hagy-e, elfordul-e, ki tudja?

Kiss Dezső.

— A bécsi szociáldemokraták háborúellenes tüntetése. Bécsből táviratozzák: Az „Arbeiter-Zeitung” most hozta nyilvánosságra a szociáldemokrata párt képviselőinek és a szakszervezeti bizottságnak fölhívását, amely Ausztria munkásságát a háború kitörése-tizedik évfordulójára alkalmasabb háborúellenes tüntetésre szólítja föl. A tüntetésen azt a szándékot akarják kifejezésre juttatni, hogy a nacionalista agitációnak ellene dolgozzanak és minden eszközzel ellene szegülnek, hogy a jövőben háború legyen.

— Pesti viccek a hőhullám vasárnapján. Pest elvesztette a pénzt, de a kedélyét megőrizte. Se hosszban, se bészben, sem csikorgó hidegben, sem izzó kánikulában, el nem hagyja a humora. Vasárnap is, a villamoson verejtékező, a puhg aszfalton kutyaolva, zöld nyári vendéglők asztalain, a strand homokján ki nem fáradtak a viccelődésbe a pesti nagybajszu, vagy kopasz öreg gyermekek. Legtöbbit ezt lehetett hallani: — Mondja, fázik? Azután: Ha most le nem sül a bőr a posikájáról, ugy soha! No aztán: Küldjön haza a bundájért! Vagy: Spóroljon a melegből, hogy maradjon téli! És: Megspóroljuk a gőzfürdőt! Mindezek ugy elkáztak, akár a denevérek este a Gellérthegyén. Hazamenet végül: Legalább kimulatuk magunkat a pénzünkért! Ennyire letompultak az igények Pesten. Az igaz, hogy egy család kirándulása aligha futja százezer koronából... Mert itt a levegőt, a vizet is pénzért mérik. És ez nem vicc!

— Leugrott a harmadik emeletről. A Medgyessy-ut 17. számú ház harmadik emeletéről leugrott az udvarra Perlekovits Teréz 37 éves háztartásbeli nő. Kihallgatni még nem lehetett.

— Befelut a Dunába. A Soroksári-utnál a Dunában fürdött Sedl Zsigmond 37 éves hajós, kis fiával. Göröcsök lepték meg fürdés közben, elmerült és befelulladt az árba. Holttestét eddig nem találták meg.

— Megnyílt az Oktogon-téri autószaalon kiállítása. A cég igazgatója Angol, Olasz, Franciaország s Amerika gyártmányából gyűjtötte össze a kiállítás anyagát, amely a gyönyörű kiállítási helyiségben a hó végéig megtekinthető. Érdeklődőket szívesen lát az igazgatóság.

Zsoldos tanintézet
Legjobb készlet elő magánvizsgákra, Algebra és geometria, a középiskolák teljes tananyaga egyszerűen, érthetően. Összefoglaló tankönyv a négy alsó osztály teljes tananyaga két kötetben. Megrendelhetők: Zsoldos tanintézetnél Budapest, Dohány-utca 83.

MŰBUTOR

ALAP. 1885

LAPIDES

531

ROZSA-UTCA 72 **IRODABERENDEZÉS**

LEGIZLÉSESEBB, LEGPINOMABB
KÖNYVKÖTÉSZET

RADÓ OLGA

KÖNYVKÖTÉSZETI MŰTEREM
IV, MUZEUM-KÖRUT

13

Vállalja egész könyvtárak, díszművek, egyszerű könyvek kötését is

Eladó 28 HP
HORCH-AUTÓ

önindítóval, világítással

Autóforgalmi és Kereskedelmi
Társaság, VI, Gyár-utca 17. sz.

Honi Keleti
SZÖNYEG és SZÖNYEG

olcsó hét

Beszékedőkímár 950.000.—, ebédlőperzsa 9.580.000.—. Egyéb olcsó szőnyegek és más ebédlőszőnyegek, valamint futószőnyegmaradékok

SCHILLINGER BÉLA VI, TERÉZ-KÖRUT 16

XYLOS-BUTOROK

különleges hálószobák, ebédlők, leányzószobák, gyermekszobák, gyermekágyak, rugalmas ágybetétek

HARAI FATERMELO RT gyártmányai
Kizárólag a gyári teraszban!
Tisza Kálmán-tér 3. Telefon: J. 52-04

KÖZGAZDASÁG

Eruptív emelkedéssel senki se áltassa magát

A tőzsde vezetőfértékei megszilárdultak, de a non valörök ideje lejárt. — Hullámmzó vonalban fölfelé halad a tőzsde irányzata

—, július 6.

(A Reggel munkatársától.) Megirtuk mult-heti vizsgálódásaink eredményeképpen, hogy a tőzsde felé irányuló tendenciát kell követnie, mert először: *a gazdasági okok régen ezt javallják és mert másodsor: a technikai helyzet is most már a hausse felé indítja a piacot.* E megállapításunkat a beállott helyzet csakugyan honorálta is. Tőzsdénk már a hét elején javulni kezdett s ez a javulás a pénteki napon is erősen fokozódott, *míg a szombati magánforgalomban egy kissé megtorpant s e pillanatban a piac ott áll, ahol a hét utolsó napjának árukiálata mozgott.*

Ami az emelkedés tempóját illeti, az a hét tőzsdének első három napján a helyzetnek megfelelő volt, *tulhajtást csak a pénteki napon látnunk, amikor aztán legott be is állott a reakció, amit abban látnunk, hogy a prompt üzletek és a prolongáció közt alig volt eltérés. A tempónak ez a mérséklése kedvező, mert a megindult mozgalomnak semmi sem volna nagyobb hátrányára, mintha ezáltal is kiütöknék tőzsdénknél az az épp oly jellemző, mint hátrányos jellemvonása, hogy vagy a földig le-sújtatja magát, vagy a mennyekig tör előre.* A mérséklés itt is jó tulajdonság. Ezzel körülbelül kimerítettük volna az elmúlt hét tőzsdéjének külső történetét. A belső okok megállapításánál mindenekelőtt le kell szögeznünk azt, ami hónapok óta alapvető képezi tőzsdéi fejtegetéseinknek, hogy tudniillik összes értékeink mélyen alá vannak értékelve és hogy főleg azóta, *amióta kenyér, hús, iparcikket, adót aranykoronában fizetletnek véltük, még jobban szembetűnő értékeink nagyrészenek mélyesen aláértékelt volta.* Ha minden piac helyzetére egyformán érvényes ama tételből indulunk ki, hogy a piac arra való, hogy minden árunak igazi értékét formálja ki, akkor ebből a szempontból már régen emelkedésnek kellett volna tőzsdénknél bekövetkeznie. Ebből a szempontból, amelyet a legfontosabb gazdasági szempontnak tartunk, a megindult mozgalom tehát indokolt. A másik fontos gazdasági szempont, az *osztalékokértjük, hónapokon át nem hagyta érvényesülni ezt az első. Eppen ezért tételünk hónapok óta így hangzott:*

amíg az osztalékok emelkedésére nincs kilátás, a tőzsde nem végezheti el természetesen hivatását.

Igy is volt, mert arra a puszta hírre, hogy a társulati adó terheinek könnyítésére kilátás van, máris megindult a javulás, bizonyítékul annak, hogy az osztalékok kérdése csakugyan a gerinc kérdését képezte annak a helyzetnek, amelyben majdnem az egész magyar közép-osztály legyöngyült és elveszítette vagyonának jelentékeny részét. Amióta a pénzügyminiszter expoziója kétséget kizáróan bizonyossá tette, hogy a társulati adó kérdésében javulás s ennek folytán az osztalékpolitikában is kedvezőbb helyzet fog beállni, a tőzsde azonnal kilendült hónapokig tartó passzivitásából. Am itt föl kell vetnünk azt a kérdést, hogy kinek volt jó és kinek kedvére való, hogy a társulati adóra való miniszteri kijelentés csak most hangzott el és miért kellett a mobil vagyonnak ilyen hátráltalan veszteségeket elszenvednie, holott hetek, hónapok óta az érdekeltek és hozzáértők egyértelműen ebben látták a helyzet belegységének főokát. És azt kérdezzük, még hány baklövést, hibát, sőt bünt kell elszenvednie a közönségnek azért, mert az intőző köröknek az a beteges vagy gyerekes észjárásuk van, hogy a tőzsdéi közvéleményből eredő tanácsokat egyszerűen fumigálják, mert azt hiszik, hogy a tőzsde közönségét ütni — nemzeti érdek! Bármi más gazdasági réteg érdekképviselői legott meghallgatásra találnak vagy legalább is megszívlelik propozícióikat. A tőzsde érdekképviselői szinte mozdulni sem mernek, a gyűlölet terrorja alatt állanak s abba a mentalitásba kergetik bele őket, hogy folszó-lalásai, panaszaik vagy előterjesztéseiket olyan animozitással fogják föl, hogy jobb, ha halgatnak, mert inkább az ellenkezőjét teszik annak, amit mondanak. Ez a mai helyzet leg-

jobban igazolja, hogy a tőzsde közvéleményének igaza volt most is s hogy igazát nem a maga érdekében, de az egész gazdasági élet érdekében hangoztatta. És ha már erre a kérdésre tértünk ki, meg kell mondanunk, hogy, úgy látszik, a pénzügyminiszter ur objektívabb és belátóbb állásponton helyezkedett a tőzsdével szemben, mint elődei, másfelől, hogy a tőzsde közvéleményének is szüksége van olyan szervre, amely bátran és nyíltan, ha kell hangosan meg fogja a jövőben mondani, amit szükségesnek tart és fölveszi végre a harcot azok ellen, akik részben rosszindulatból, részben tudatlanságból teremtették meg az annyira káros tőzsdelenes hangulatot. Visszatérve most már a tőzsdéi helyzet taglalására, egészen bizonyosnak kell jelezniünk, hogy a tőzsde javulásában a társulati adóra vonatkozó pénzügyminiszteri ígéretnek nagy szerepe van. *A társulati adó leszállításának első hírére a kontremín földözni kezdett s mi alapján véve a megindult hausse elsősorban és főleg ennek tulajdonítjuk.* Ha most bizonytalanságot teremtünk, ki áll jól érte, hogy ezt a kontremín nem fogja-e ismét kihasználni, ami annál veszedelmesebb lehetne, mert hiszen nem sok éleslátás kell annak konstatálásához, hogy

a közönség még egyáltalán nem kapcsolódott bele az üzletbe.

Ezt a hausse könnyű még fölborítani. Nyilvánosságot és kevesebb titkolódzást tehát és több bizalmat a tőzsde iránt, főleg ma, amikor egy másik fontos jelenség is egyre erősebben kezd kibontakozni. Az tudniillik, hogy a budapesti tőzsde végre függetleníti magát Bécsről, amely mindig Damokles kardjaként függött fejük fölött.

Bécs magyar papírjainak legnagyobb részét eladta

a mostani baisseben s ma már nem áll fönn az a helyzet, amelyet a bécsi relációinkban eddig zsinórmértékül vetünk, hogy tudniillik papírjaink 40%-a Bécsben van. A Salgóból, amely Bécs legkedveltebb magyar papírja volt, a legutóbbi joggyakorlás e tekintetben érdekes adatot szolgáltatott, mert a 750.000 részvényből mindössze 115.000 volt Bécsben, de ez is egy negyedrészére esőként le, Bécsből való függetlenségünk folyamata tehát erősen fejlődött és így nem áll meg az az aggodalom sem, hogy magas árfolyamok nem tudnak kifejlődni, mert Bécs ontani fogja a magyar értékeket. E kedvező alakulást kiegészíti végre az, amit elsősorban kellett volna említenünk, hogy *termésünk jó lesz, a közepesnél mindenesetre jobb.* A nagy gazdasági indokok tehát a javulás mellett szólnak. Bizakodóvá teszi a hangulatot a prágai és bécsi tőzsde megjavulása, hogy Berlinben sokkal optimistikusabban itélik meg a tőzsdéi helyzetet, mint a közelmúltban. A közép-európai tőzsdék lassu, még kissé bizonytalan megszilárdulása elsősorban a ruhrvidéki helyzet enyhülésével magyarázható. A ruhrvidéki likvidáció folytán ugyanis Közép-Európa gazdasági helyzete erősen megváltozta, mert az amerikai, belga és holland tőke alig várja azt a pillanatot, hogy a Ruhr-vidék gazdasági sötéte belkapcsolódhassék. Az új, nagy tőkeforrások tapogatózó vásárlásai érezhetően valamelyest a közép-európai tőzsdék... Aggodalmas azonban, hogy a közép-európai gazdasági helyzetet befolyásolhatja a londoni konferencia elhalasztása, mert az új Ruhr-politikát éppen a londoni tárgyalásoktól várták és a berlini enyhülést kizárólag a konferencia híre okozta.

Az érdeklődés a mi piacunk iránt is külföldön,

főleg Londonban.

szintén fejlődik s itthon is tudunk olyan szindikátusokról, amelyek vezető értékeink fölva-

sárlására alakultak s a héten már jelentkeztek, mint azt a Magyar Hitel, Kereskedelmi Bank, Fegyver, Ganz, Roessemann, Oja, Gschwindt, Kőszér, Urikányi piacain észrevehettük. Mindent összefoglalva, mai megállapításaink tehát nem lehetnek mások, mint hogy sok komoly és kardinális ok a javuló irányzat felé hajtja a tőzsdét. Ha mégis azt mondjuk, hogy a hirtelen tempóban némi visszaesés is lehetséges, ezt arra alapítjuk, hogy a közönség ma még mindig várakozik, tartózkodó, nincs benne az üzletben és nagy veszteségeit, nagy csalódásait még ma sem heverte ki. Nagy és jóvá nem tehető bűnök követtek el a közönséggel szemben, mindenekelőtt azok, akik sippal-dobbal, mindenféle fantasztikus ígérettel hajtották be a publikumot bizonyos papirokba, hogy aztán cinikusan, kegyetlenül cserbenhagyják, sőt átgázoljanak rajta. Hát ennek az időnek vége, az ugynevezett

nem jegyzett, vagy jegyzett non valörök ideje lejárt!

Az aratás után megindul az üzlet s elsőrendű értékekben, csakis a piac legfinomabb papírjaiban, komoly és nagy mozgalom sem lépne meg. Addig hullámmzó vonalban fog a tőzsde haladni, remélhetőleg nem tulgyors tempóban fölfelé. Az igazi nagy mozgalom kifejlődéséhez idő kell s talán nem csalódunk, ha ezt az időt négy-öt hétre tesszük.

× Tanulságos jegyzetek a vasárnapi magánforgalomról. A szombati magánforgalom régóta nem tapasztalt üzleti élelenségben telt el. Kötés föltűnően csak a valörpapirokban volt, de ezek két-három százalékkal túlhaladták pénteki prolongációs árfolyamukat, sőt a délben bekövetkezett lanyhulással sem estek mélyebbre. Ma már a legokosabb érv is unott, hiszen ezerszer letárgyalták szakkörök és dilettánsok, hogy a papiroknak miért kell, illetve miért kellene a mainál realisabb értékelést elfogadni. Eppen azért most sem akarunk érvelni, hanem azt a tanácsot adjuk, hogy mindenki tartsa tényleges értéket képviselő részvényeit, de földözletlen spekulációba a mai viszonyok között senki se bocsátkozzék. Nagyon sok nevétségesen olesó papiros van a pesti börzén, amiket „szemre” érdemes még kosztra is megvenni. Mi azonban figyelmeztetjük a közönséget arra, hogy a tőzsdéi napi játékban nem a realis érték a döntő, hanem a tőzsdetechnika és nagyon gyakran külső, esetleg nem is magyar gazdasági események. A bankok szombaton a magasabb kurzusokon eladók voltak, szemmel láthatóan tőzsdetechnikára dolgozva, mert eladásaiikkal pénzt teremtettek maguknak ahhoz, hogy egy különben nem várt átmeneti ellanyhulásakor, talán ma vagy holnap vevőként szerepelhessenek. 640-nel indult a Magyar Hitel, 1475-tel a Kereskedelmi Bank és 3.000.000-val a Kőszér. A bankok eladásai közben földözött a kontremín, de vevő kétségkívül más is akadt. Amikor a bankügynökök eladásai közben 615-re leszorult a Hitel, 3.550.000-re a Kőszér, 1420-ra a Kereskedelmi Bank és hasonló arányban a többi papirok — a bankok beszüntették az eladást. Ezeket a kurzusokat azután újra jelentkezett pénz, jelölt annak, hogy a különben baixsere hangolt hivatásos spekuláció nem lát lefelé sok fantáziát.

**Könyvelés
Mérleg
Restancia**
stb. földolgozása

Adóügyek elintézése
László Marcel könyvelési üzletében
V, Lipót-körut 3. sz. Telefon: 25-54

**Üzletünk átszervezése miatt
egyes cikkeket**

**bámulatos
olcsó áron
adunk!**

	Koronától
Fátyol női harisnya minden színben	44.000
Flór női harisnya minden színben	38.000
Férfi flórhárisnya minden színben	56.000
Férfizokni minden színben	10.000
Flór gyermektrikó minden számban	18.000
Női és férfi fürdőtrikó	50.000
Női klott fürdőruha	525.000
Frottir fürdőköpeny	545.000
Kötött gyapjú női kabátok minden színben	197.000
Női és férfi kötött mellények minden színben	198.000

Kosztümök, garnitúrák, kendők, sapkák, reformnadrágok, gyermekkabátok és sportgarnitúrák, stb.

GUTTMANN BÉLA R.-T.
IV, KORONAHERCZ-UTCA C. SZÁM

MICHELIN PNEU
autó- és motorokrépár-főszerelek
Telefon 21-97 NAGY, Andrassy-ut 34

× Bécseben: Prága és Budapest változtatta meg a tőzsde hangulatát. Bécsből jelenti telefonon A Reggel tudósítója: A hangulat határozottan megfordult. A szilárdabb irányzat Prágából és Budapestről indult ki, ahonnan egyre elérkező tempóban kezdtek meg a cseh, illetve magyar értékek vásárlását. Az elmúlt héten aztán Anglia és Svédje érdeklődését is tapasztalhattuk a bécsi piac iránt, egyrészt hiteket kínáltak, másrészt értékpapírok vásárlására adtak megbízásokat. A hangulat lényegesen megjavult és ha újabb zavaró momentumok (fizetési nehézségek, bukások) nem bolygatják meg a bizakodó kedvet, úgy további szilárdulással kell számolnunk. A bécsi finomabb papírok az osztalékukhoz (4-5%) képest is alacsonyok. Eruptív hosszra természetesen nincs kilátás, de annyi bizonyos, hogy a bécsi tőzsde túl van hosszú, veszteségteljes krízisén. A vasárnapi magánforgalomban tényleges kötés alig jött létre, Bécsben is kánikulai forróság van és a város üres, mindenki a zöldbe vagy a hegyekbe menekült. A legutolsó taxációk a következők: Magyar Hitel 520-30, Salgó 545-50, Osztrák Hitel 158, Kőszén 3050, Cukor 2600, Rima 190. Meg kell jegyeznünk, hogy a közönség nincs benn a játékokban, a bankok és bizományosok a közönség részéről eddig minimális vételi megbízásokat kaptak.

× Fuzlós és egyéb híresztelések az Angol-Magyar Bankról. Hiába, itt a kánikula visszavonhatatlanul és ha a szilárduló tőzsde nem üdíti föl a kedélyeket, a nyári pletykák összehorogják a Hitelbankot a Kereskedelmi Bankkal, az Ivriát a — Nemzeti Hitelintézettel. Az utóbbi időben az Angol-Magyar Bankot érte el az eseménytelenség hóhulláma és a „beavatottak” tudni vélik: Krausz Simon fuzionáltja intézetét a Lloyd-bankkal, erre vonatkozó tárgyalások „éjjel-nappal folynak”, sőt „még néhány középbank csatlakozására is lehet számítani”. Krausz Simon tudvalevően tíz napja Karlsbadban üdül, ahol ez évben, mint husz év óta minden júliusban, a kuráját tartja. Tárgyalásokról, vagy éppen befejezett megállapodásokról tehát cizdőszerűt szó sincs. Ha csak nem rádó útján folyik a szerződések perfektálása... Krausz Simon egyből kint Karlsbadból, kurája befejezése után, néhány hétig tovább is külföldön marad, ahol valóban egész gazdasági életünkre kiható üzleteket köt le: az angol tőkének még intenzívebb érdeklődését biztosítja a magyar közgazdaság iránt. A stabil korona lehetővé teszi, hogy Krausz Simon két éves emberföltötti járadékainak igazi eredményeit is lássa, hiszen nem titok, hogy az amerikai és angol tőke Magyarország felé való orientálódása az ő személyes sikere. Krausz Simon augusztus közepén érkezik haza és nyomban folytatja munkásságát az Angol-Magyar Bankban, ami annyit is jelent, hogy minden nyári pletyka és személyekről kolportált haszontalan kombináció elesik.

× Miért nyeljük le a békát? A vámtarifajavaslatot, amint ismeretes, a kormány sürgősen letárgyalta. Nyolcórás üléseken darálták le, hogy minél hamarabb törvény legyen a javaslatból. Ezt a nagy sürgőséget azzal okolják meg, hogy országos érdek a vámtarifa életbeléptetése, mert akkor meg fogják szüntetni az összes kiviteli és behozatali korlátozásokat. A javaslatból már régen törvény lett, a nemzetgyűlés már régen megszavazta, a kormány azonban a behozatali és kiviteli korlátozásokat még mindig föntartja. Amint A Reggel értesül, a korlátozásokat legjobb esetben a jövő év januárjában szüntették meg. A magyar gazdasági élet joggal kérdezheti, hogy miért nem szüntették meg a behozatali és kiviteli korlátozásokat, amelyek béklyói a tisztességes kereskedelemnek. Értesülésünk szerint a kereskedelmi érdekképviseletek e napokban memorandumot nyújtanak be a kormányhoz, amelyben kérik, hogy a legrövidebb időn belül tegyen eleget ígéretének és adja meg a kereskedelemnek régóta várt szabadságát.

× A Dr. Lipták és Társa Rt. közgyűlése az 1923. évi osztalékot 250 K-ban állapította meg. A szelvényeket az Angol-Magyar Bank váltja be.

Hydroplánforgalom
Junkers - fémrepülőgéppel
BUDAPEST - WIEN - BUDAPEST

MENETREND:
ind. Budapest 7 óra 30 perc — érk. Wien 9 óra 30 perc
ind. Wien 16 óra 30 perc — érk. Budapest 18 óra 30 perc

*
Csatlakozás: München—Zürich—Genf—Frankfurt felé.
Menetjegy ára: Wien—Budapest 35 sfr. ellenértéke magyar koronában

*
Menetjegykiadás és főlvilágosítás:
AEROEXPRESS R. T.
Gellért-szálló és Küzp. Menetjegyiroda V. Vigadó-épület
Járatok indítása: Vasárnap kivételével minden nap

Korányi báró pénzügyminiszter a tőzsde megjavításáról, a költségvetésről és a létszámcsökkentésről

Még ebben a hónapban elkészül az első aranyköltségvetés

(A Reggel tudósítójától.) Két hete, hogy a tőzsde szanalásáról szóló hírek megjelentek, mindezekig azonban a kormány részéről semmi konkrét intézkedés nem történt. A Reggel munkatársának alkalmá volt beszélgetést folytatni

Korányi Frigyes báró

pénzügyminiszterrel, akit a tőzsdével, valamint a szanalással kapcsolatos legfontosabb kérdésekről a következőket mondotta:

— Azok a hírek, amelyek a tőzsde megjavítása céljából a minisztertanács határozatairól elterjedtek,

meglehetősen megelőzték a való tényállást.

A tőzsde szanalása kérdésében álláspontom az, amelyet parlamenten beszédemben legutóbb kifejtettem.

A tőzsdeadó és társulati adó ügyében rövidesen elkészül a pénzügyi kormányzat a szükséges rendelkezésekkel.

Meg vagyok győződve arról, hogy a gazdasági életben lassanként helyreálló nyugalom és általános stabilizáció a tőzsdére is igen kedvezően fogja éreztetni hatását.

Most, hogy a kölcsöntárgyalások befejeződtek, mi a

szandlasi program következő része? — kérdeztük tovább a pénzügyminisztert.

— A pénzügyminiszterium — felelte a miniszter — az első aranyköltségvetésen dolgozik most, amely igen rövid idő alatt, remélem, hogy 2-3 hét alatt teljesen elkészül. A költségvetés föllállítása most a legfontosabb föladatunk, mert a szanalási időszak alatt egész állami gazdálkodásunk ezen az első aranyköltségvetésen épül föl.

Végül a létszámcsökkentéssel kapcsolatban a pénzügyminiszter a következőket jegyezte meg:

— A létszámcsökkentés az államnak föltétlenül igen nagy megtakarítást jelent és így nem áll meg az a föltevés, hogy a létszámcsökkentés az államot még nagyobb mértékben terhelné meg, mintha nem csinálnánk redukción. A létszámcsökkentés során kifizetett végkielégítés összegei csak a szanalási időszak költségvetését terhelik, az egyensúly helyreállításával azonban óriási megtakarítást jelent a redukción. A létszámcsökkentés során történt nyugdíjazások pedig egyáltalában nem felelnek meg összegeik szempontjából a normális nyugdíjazásnak. Így tehát a létszámcsökkentés határozott előnyököt biztosít pénzügyi szempontból, ami az államháztartás egyensúlyának helyreállítását nagymértékben elősegíti.

A budapesti amerikai főkonzulátusra megérkezett az új bevándorlótörvény végrehajtási utasítása

(A Reggel tudósítójától.) Az új amerikai bevándorlási törvény — amely most július elsején lépett életbe — egész Európában nagy hullámokat vetett, de a harc, amelyet elsősorban Japán folytatott ellene, nem sok eredménnyel járt. Az új törvény, amelynek az amerikai szenátusban is erős ellenzéke volt, alaposan megszorította az európai államok bevándorlási kvótáját, közte Magyarországot is. A budapesti amerikai főkonzulátuson egy ideig stagnált a vízumok kiadása, mert csupán a törvényt ismerték, de nem volt itt az ügykezelésre szükséges végrehajtási utasítás. Ez a végrehajtási utasítás — amint A Reggel értesül — az elmúlt hét péntekjén megérkezett a budapesti amerikai főkonzulátusra. A főkonzul nyomban érintkezett keresett a kivándorlók védőirodájával és úgy ennek megbízottját, valamint a Budapesten üzletet folytató hajózási társaságok képviselőit e hét elejére megbeszélésre hívta meg. E konferencián a főkonzul részletesen ismerteti fogja majd a törvény végrehajtási utasítását és ez a megbeszélés nyilván sok, eddig homályban maradt részletet fogja megvilágítani az új kivándorlási törvénynek. Az új törvény, amely egyik oldalon szorítja a bevándorlást, a másik oldalon könnyítéseket is hozott,

így a kvóta nem vonatkozik azokra, akik nem állandó tartózkodásra utaznak ki az Egyesült Államokba, hanem üzleti célból, tanulmányi okokból vagy kedvtelésből utaznak ki.

Az elmúlt években a belügyminiszterium az ilyen magyar utlevelek kiadásánál is a legnagyobb szigorúsággal járt el, mert állandóan arra az állápontra helyezkedett, hogy az ilyen természetű utlevelek is a kvóta terhére esnek s elveszik mások helyét. Ez most megszűnik, mert az új törvény eziránt világosan intézkedik. Az új törvény ezenkívül pontosan megállapítja azokat a „bevándorlókat” is, akik ugyan állandó letelepülés céljából mennek ki Amerikába, mégis kvótamentességet biztosít, illetve fölhatalmazza a konzulokat, hogy a törvényben pontosan körülírt ilyen kivándorlóknak exkontingens vízumot adhatnak. Igen érdekes a törvénynek ama későbbi pótszakasza is, amely csak most került nyilvánosságra és amely szerint a kvótába szorított kivándorlók közül

a mezőgazdasági foglalkozást űző egyének és azok családtagjai előnyben részesülnek.

Úgyancsak előnyt élveznek az amerikai állampolgárok feleségei, férjei, szülei és a 18 és 21 év közt levő, önálló keresettel nem bíró gyermekei. Az előnyben részesültek azonban nem lehetnek többen, mint a kvóta 50%-a. Érdekes itt fölemlíteni,

hogy a magyar kormány, illetőleg a belügyminiszterium harcban áll az amerikai konzulátussal.

Az amerikaiak ugyanis egy év óta arra az állápontra helyezkednek,

hogy nekik van joguk megállapítani, hogy kinek aduak vízumot

és nem egy esetben megtagadták a vízumot olyan magyar állampolgároktól, akik a magyar belügyminiszteriumtól utlevelet kaptak. A Reggel értesülése szerint

a belügyi kormány most diplomáciai úton kér intervenciót az amerikai kormánytól,

hogy mindazok a magyar állampolgárok, akik utlevelet kaptak, amerikai vízumot is kapjanak, amíg csak a kvóta be nem telik.

× A középosztály és a tőzsde. E cím alatt foglalkozik a tőzsdei helyzet rendezésével Zsigmondy Sámuel volt alvezetés, értékpapírkereskedő. Szerinte a kilenéhónapos elvörös fóká a zsidóeszközrendszerben keresendő. Jó volt a csekkrendszer bevezetése — írja Zsigmondy — annak idején a Zsidó ügymenetnek a munkonyitására, de óriási hátrány származott belőle azáltal, hogy a csekk az eredeti részvények a tőkeemelékek által ugyanis megduzzasztott tömegének másodpéldányát képezve, a forgalomban levő részvények számát voltaképpen duplájára emelte föl. A következő rendeletek kiadását tartja szükségesnek: 1. A tőzsdei zsidóeszközrendszer azonnali megszüntetése; a bankoknál levő zsidó-depók számszerűen kiadásra a Zsidó- és Pénztárgyletnek hasadéktalanul átadandók. A forgalomban levő zsidóeszközök ugyanott 14 napon belül beváltják, ezután érvényüket veszítik. Az értékpapírüzlet lebonyolítása a zsidóeszközrendszer előtti időben gyakorolt módozatok szerint történik. 2. A magyarországi összes pénzügyintézeteknél és bankoknál, esetleg értékpapírkereskedőknél elfekvő privát értékpapírtételekről — tekintet nélkül arra, hogy kölcsönmentesek, lombard, vagy kosztikölcsönrel terheltek-e — a letéltulajdonosoknak haladéktalanul számszerűen szolgáltatandók ki. 3. Értékpapírtételek esetén csak számszerűen kikészült értékpapírok ellenében vehetők át. 4. A depókban levő értékpapíroknak a tulajdonosok tudtán kívül kikészítése szigorúan tilos.

A közönség különben a legokosabban teszi, ha tehermentes értékpapírállományát magához veszi s számszerűen alapja ellenőrizi azokat, amelyek biztosítékul letéttbe vannak helyezve.

× Délkelet Biztosító és Viszontbiztosító Rt. legutóbb tartotta évi közgyűlést Ugron Gábor elnöke alatt. A tiszta nyereség 150,126,795 K., amelyből részvényenként 500%-ot, azaz 1000 koronát fizet a vállalat Teréz-körút 9. szám alatti főpénztáránál július 15-től.

× Ivria Biztosító Rt. a múlt évi mérlegét 26,287,000 K tiszta nyereséggel zárta, amelyből 100%, azaz 200 K osztalékot fizet július 15-től kezdve Károly-körút 8. szám alatti főpénztáránál. A társaságnak különösen az elemi biztosítási ágazatban volt jelentékeny haszna, bár az életbiztosítási ágazat is szépen fejlődött a múlt év folyamán.

STOEWER Kérjen ajánlatot a vezérképviseletől: V. Vilmos utca 60. Telefon 48-65
az írógépek királya

Angol szövetmaradékok kiárusítása meglepő olcsón

Schnur Henriknél, Rákóczi-ut 15. sz.

SZÍNHÁZ MOZI

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mit gondol maga tulajdonképpen, mi lesz ezzel a kánikulával? Ki lehet ezt bírnai nyaralás nélkül?

— Ki mondta, hogy nyaralás nélkül kell kibírni?

— Maga talán agyonnyerte magát a kétórás hosszon, hogy így beszél. Nincs olyan hossz-milliárdos a városban — hogy a jó régi háborus milliomosokról, vagy pláne a békebeliekről ne is beszéljek —, akinek ne volna nagy gond a nyaralás. Magyarországon például egyáltalán nem lehet nyaralni, mert a magyar fürdőhelyeken csupa tébolyodott emberek bérlik a szállodákat és vendéglőket. Másra nem lehet magyarázni, hogy például Balatonfüreden 420 ezer koronát kérnek egy szobáért reggelivel, Siófokon egyágyas szoba 250 ezer korona naponta, kétszobás lakás idényára pedig 50—60 millió. A Margitszigeten 200 ezer korona a nagyhotelben egy szoba, igaz, ezért ingyen lehet a szigetre belépni, no meg a lovasuton utazni. No, de jól is néznek ki valamennyien! Példát vehetnének ezek az urak az osztrák és tátrai fürdőktől, ahol — Ausztriában például — a legjobb tiroli és karinthiai üdülőhelyeken — a kisebbekben napi 50—80 ezer osztrák koronáig ötszöri étkezéssel teljes ellátást kap az ember szobával együtt. A nagyobbakban pedig, például Pörtlachban 75—125 ezer osztrák koronáig terjednek az árak. A Tátrában most emelték az árakat 40 szokolról 45 és 50 szokolra. Szoba, ötszöri étkezés, orvosi gyógykezelés bennefoglaltatik az árban.

— Öriási.

— Na, de hát azért külföldre is csak a pojkák mehetnek, édes komám, mert az egész városban csak azoknak van jó dolguk. Van magának arról fogalma, hogy júniusban mennyi pénzt osztottak ki közöttük?

— Na, már csak a starok között. Valóban, mi fizetésük van ezeknek a hölgyeknek és uraknak?

— Hát Bajor Gizinek például, amint ez köz-tudomásu, egy milliárdja van egy évre. Darvas Lilinek a Vigaszínháznál föllépésenként 28 dollárja van, ennyit kap, amíg játszik, természetesen az Uniónál is. Fedáknak esti 35 dollár a föllépti díja, Péchy Erzsébet 3,000,000 koronát kap esténként, Törzsnek 18,000,000 korona fizetése van havonta, Titkos Ilonának 22 dollár esti föllépti díja van, Varsányinak és Gombaszöginek körülbelül 2,500,000 korona esti föllépti díjuk van. A Nemzeti Színház és az Opera fizetési ismertetése. A starokon kívül három fizetési kategóriát lehet még megkülönböztetni. Először a közepes, de még elsőrangú színészeket, akik havonta 6—10 millió korona fizetés kapnak, aztán a másodrangúkat, akiknek 2—4 millió korona fizetésük van és aztán a lébnimumosok, akik 1,800,000 koronáért szolgálják Tháliát. Szóval a színészet is csak a tetején a tejfel.

— Pedig a jó tejfel nem rossz.

— Szellemes. Magán is meglátszik, hogy 32 fok meleg van árnyékban. Ennek csak Sebestyén Géza örül, mert az „Árvácskát” így azok is megnézik, akik különben csak akkor szoktak színházba járni, ha esik az eső. Kőszínházi darab, kőszínházi színészek, kőszínházi kiállítás, — kőszínházi siker. Somogyi Nusi drabális és mégis magas kulturájú színpadi humora, Rátkai klasszikus, chaplini magaslatokon piruettező alakítása és Kiss Feri déli-bábofője úgy virítanak ebben a Zerkovitz-tól bus és fekete tali-tarka operettben, mint a székfü, kankalin meg a bazsarózsa. És nem tehetek róla: nekem Vaáli Ilona is tetszett. A Sebestyén gárdájából pedig nagyon is: Hamvas Józsa és Szirmai Vilmos. Le is szerződtek már mind a kettőt Pestre, természetesen Fehérvárhoz.

— Miért „természetesen”?

— Hát hallott már valakitől, akít nem Fehérvári szerződtek?

— Hát például Csörtöst.

— Tudja mit: ez még nem is olyan biztos. De itt van például a legtehetségesebb magyar

genre-komikus, akihez még csak fogható sincsen a magyar színészetben: Mály Gerőt sem ő szerződte. És nemcsak, hogy nem szerződte, de — mint az Andrassy-uti Színház tagjának — föl is mondott neki, illetve neki is fölmondott. Így hát Mály kénytelen volt hamar leszerződni a Tarján-orfeumhoz négyszer annyi gázsit, mint amennyi az Uniónál volt.

— Apropos! Mi van Tarjánnal?

— Berlinben van, artistaként. A mutatványosok úgy félnék tőle máris, mint a tüztől, panaszkodnak rá, hogy túlfizeti a számokat. Mert bizony Tarján is úgy szórja a dollárokat, mintha Faludihoz járt volna iskolába. Faludi közötté velem színházainak szeptemberi programját. Eszerint a Király-Színház a „Három a kislány”-nyal nyit a következő szereposztásban: Tschöll—Vendrei, Tschöllné—Pálmay Ilka, Médi—Alpár Gitta, Schubert—Környei és Novotny—Latabár Árpád. A Belvárosi Színház a „Mámor” után a „Kreutzer szonátát” jótssza, a főszerepekben Törzsessel és Titkossal, a Blaha Lujza-színház pedig egy amerikai operettet mutat be, Harry Archer „Little Jessie James” című operettjét. Női főszerepét Harmath Hilda fogja játszani. A Magyar Színház egyelőre a „Szépség”-get nyit, amelyet Csathó Gitta fog továbbra is játszani, mert Darvas első föllépése a „Sasfók” reprikében lesz. Bajor Gizi viszont két darab között fog választani: az egyik Shaw „Jeanne d'Arc”-ja, amely Londonban „Saint Joan” címen került színpadra olyan példátlan sikerrel, hogy három másik színdarab szövegében is szó van a „Jeanne d'Arc” sikeréről. „A chronicle play in six scenes and an Epilogue”, ez a Shaw műfaj meghatározása. A darab Newyorkban is nagy sikert jelentett. Bécsben a Deutsches Theater fogja játszani Reinhardt rendezésében. A másik darab szerzője orosz, címe „Maruszja”. Maruszja egy kis orosz cselédleány, ő körülötte mozog a darab négy fölvonása, amely végigviszi a kis cselédet egy párisi dámának, egy szentpétervári kokottinak és egy kazáni orosz parasztlányhoz háromféle életén. A darab végén a szerző kijön Maruszjával a közönség elé és megkérdi tőle, melyik élet lett volna jobb. Mire a kis cseléd lehajítja a fejét, úgy válaszol: mindegy... az asszony sorsa a szenvedés. És én mind a három felvonásban szenvedtem elegendő...

— Jó.

— Valószínűleg. Különben az Unió nem vette volna meg. Ugyanezt a darabot vette meg Bernauer és Meinhard Herceg Gézáé—Leopoldine Konstantin számára. Miller pedig Amerika számára. Urmansoffnak hívják a szerzőjét. A darabhoz való díszleteket és kosztümöket egyenesen Moszkvából rendelik.

— És mi történt Törzs Jenő körül?

— Jól kérdezi, ecsém, hogy körül, mert csakugyan körülötte történt valami. Az, hogy a felesége, Forrai Rózi visszaküldte Fehérvári Jenőnek a „Warrené mestersége” főszerepét. Hogy miért? Törzsnek husz dollárt kap föllépésenként s mikor a szerepet megküldték neki, ezeknek a husz dollároknak előre való lefizetését kérte. Különben nem játszom el a szerepet — izente a vezérnek. A vezér úgy oldotta meg a kérdést, hogy a husz dollárokat nem küldte el, ellenben a szerepet nyomban odaadta Mézsáros Gizának.

— No de illet!

— Még csak azt akarom elmondani, hogy nem bírom már nézni, ami Beöthy László körül folyik. Undorító, hogy ugyanazok a senkik, akik négy héttel ezelőtt úgy beszéltek erről a szeniális színházemberről, mint egy skarlatett bukott emberről, most egyszerre a jövő embe-rét látják benne. Mások pedig, akik ezelőtt nyalták-falták, most egyszerre hátat mernek fordítani neki. Mintha bizony kevesebb lett volna azzal, hogy... De hagyjuk! Elég, ha annyit tud, hogy Beöthy nem spekulál arra, hogy ez vagy az a színház, esetleg a Városi Színház „az ölébe hull”, viszont nagyon fogunk örülni, ha majd akkor, amikor keresik őt, meg is foj-

ják találni. És Beöthy Lacit nem olyan könnyű megtalálni. Sok buróhelye van.

— Na és egy kis muri nincs sehol?

— Ami volt, az is kezd már mulni. Az Operaháznál például már minden csöndes. Környein kívül, aki már el is utazott Marienbadba, csak egy-két művész írta még alá a szerződését és Márkus László is elutazott már, amint ez egy megszűnt Opera igazgatójához illik, nem Ostendébe, hanem csak — Mezőnyékládházra.

— Na és a pletyka?

— Kettő is van. Az első nem is pesti, amerikai regény. Basch Gyula ismert, kiváló festő-művész fiáról, ifj. Basch Gyula dr.-ról van szó, aki husz évvel ezelőtt, huszonegyéves korában összekulönbözött az apjával, itthagytta Pestet, Pozsonyba költözött, aztán Grazba, majd Münchenbe. Basch Gyula, az ifjabb, „Jules fills”, a pesti klubok és legelőkelőbb társaságok kedves tagja volt, ha olykor hazanézett kóborlásaiából. Meg is házasodott, festett, míg egy év előtt újra Pestre költözött. Itt állást keresett, megfelelő azonban sehogyse talált. Végül is meghallotta, hogy a jegyiroda keres hálókocsi kalauzókat. Jelentkezett és a hat nyelvet perfektil beszélt, már 46 esztendő diplomás embert alkalmazták is. Ez februárban történt és két hónapig volt a hálókocsi társaság alkalmazásában. Basch Gyula dr., betegsége miatt azonban kénytelen volt megválni állásától. Igyekezett máshol elhelyezkedni, nem tudott és most újból visszatért a hálókocsi kalauzóshoz. A Budapest—Trieszt-i vonalon hálókocsi kalauz...

— Ez aztán derék dolog! Londonban, Newyorkban napirenden van ilyesmi! Most a másik pletykáért eszedezem...

— Ez aztán pesti! A dízőz egy társasággal kiment a strandra. A társaság tagjai már kifürdtek magukat, a dízőz még mindig nem volt sehol. Végre az egyik hölgy visszament a kabinokhoz a dízőzért. A dízőz ott állott kétségbeesve és öltözködött.

— Mi történt veled, az istenért?

— Kérlek képzeld, a trikóm elszakadt.

— Na és? Miért nem varratod meg?

— Nem lehet. Ahogy fölveszem, rögtön elreped. Egy kicsit „kinőttem”.

Mire a hölgy a következő szavakkal jelentette a társaságnak a malheur:

— Önagsága 8 kilóval kinőtte a trikóját...

* Betiltották a bécsi Renaissance-Színház előadásait. Róbert Jenő, a bécsi Renaissance-Színház igazgatója bérbe adta színházát Ernst Osterreicher vállalkozónak a nyári hónapokra, ezalatt Seitz polgármester betiltotta a színház előadásait. Róbert Jenő most engedékenységre próbálja bírni a szigorú polgármestert, de ha hajthatatlan marad, úgy az a helyzet áll elő, hogy az egész színház művészi és technikai személyzete rövid idő múlva kenyér nélkül marad.

* Raoul Aelan hucsuftölépésel. A Király-Színház kiváló vendége hűtön és szerdán Thaddäus Rütner „Unterwegs” című darabjában, kedden Georg Kaiser „Brand im Opernhaus” című játékában és csütörtökön Goethe „Torquato Tasso”-jában lép föl. Az előadások minden alkalommal 7½ órakor kezdődnek és rendes helyűnek. 11-től, péntektől kezdve nyári szünet.

* Az „Antónia” 85—91. előadásai töltik be a Vigaszínház jövő hetét, amely egyúttal a szezon utolsó hete. Vasárnap, e hó 13-án véget ér az idény és ezzel az „Antónia” nagyszériú előadásainak első sorozata.

Corvin-Színház Tó-Mozi

nagysikerű műsora:

Az első „SKÖT” (Buster Keaton) burleszk:

Az álmok lovagja

3 fölvonásban

A két obsitos

Filmjáték 6 fölvonásban

A költő és a sorsharag

Amerikai slágerburleszk 2 fölvonásban
Főszereplő: Harold Lloyd, „Ó”

Hiradók

ORION-MŰSOR

Előadások kezdete:

Corvin-Színház || Tó-Mozi
½7 és 9 órakor || 8 és 10 órakor

J'Accuse...! Vádollaak...! Corvin-Színház
július hó 10-től

Németországban is vége az inflációs grasszalásnak

Senkinek sincs pénze, az árak napról-napra esnek
Ott is csak a színészstaroknak megy jól

(A Reggel eredeti tudósítása.) Konjunktúra und Dollar: — mintha elfelejtették volna őket; helyettük két másik szó lett divatosabb és szinte dübörög egész Németországon keresztül: a „Pleite” és az „Abbau”. És csakugyan az egész vonalon a lépités munkája folyik, a gyárak, kereskedelmi vállalatok erősen redukálják alkalmazottaik számát. Ennek folyamánként — természetesen — fokozódik a munkanélküliség. De nemcsak a proletariátus van szörnyű helyzetben, de romokban hever a konjunktúrákon meggazdagodott polgári osztály is.

Berlinben ezrével lézengenek a kávéházakban teljesen pénztelenül olyanok, akik különböző sibirertáppokkal békebeli milliommókká küzdöttek föl magukat.

Kétségbeesetten ülnek naphosszat a kávéházakban és még arra sincs pénzük, hogy valami „kommercet” játszanak. Autók, motorciklik és biciklik potom áron kaphatók. A sibirerek, amilyen gyorsan meggazdagodtak, olyan hirtelen tönkret is mentek. Csak a békebeli gazdagok bírják az iramot. Azoknak trezorjaiba göresösen befészkelte magát a rengeteg dollár. A gazdasági pangásnak leghűségesebben kifejezett tükröi színházak, varieték, kabarék és tánclokálok. A németországi fürdőhelyek etablizmanjai sorra bezárnak, de

inognak a nagy színházak és a varieték is.

Olyan vállalkozók, akiknek bonítása minden kétségen fölül állt, nem tudnak fizetni és megtörtént több varietévállalatnál, hogy az igazgatóság még az artisták gázsiját se tudta kifizetni. Lépése egyik operettszínházában például az történt, hogy az első folyónás után az igazgató lépett a függöny elé és bejelentette a következőket:

— Szegénykezve és sajnálatomra bejelentem, hogy nem folytathatjuk az előadást, mert a primadonna — férje utasítására — csak akkor hajlandó tovább játszani, ha napi gázsiját, 650 arany márkát, nyomban kifizetem. Be

kell jelentenem, hogy nem rendelkezem a 650 márkával, mert a ma esti bevétel apró, más, még sürgősebb dolgok kiegyenlítésére kellett fordítani.

A publikum nem követelte vissza a belépőjegyek árát, sőt megéjtenezte az igazgatót és annyira föl volt háborodva a primadonna férje ellen, hogy megvárta a színészbejáratnál s csunyán elverte. Mindenkinek rosszul megy Németországban, csak a sztárok és pedig úgy a női, mint a férfi sztárok keresnek erősen a békebeli szinten fölül. A színészek egyeteme nyomorog; a kiváltságosak, a specialisták gázsija napi 500 arany márkánál (10 millió magyar korona) kezdődik és van olyan is, akinek 2000 arany márkát a fizetése. Bassermann, Moissi, Pallenberg, Fritzi Massary, Jablonitz, Käthe Dorsch, Elisabeth Bergner, Maria Orska, Leopoldine Constantine a nagy sztárok. Rossz világ jár a kokottokra és a metresszekre. Eltűntek a gavallérok s nincs, aki elartsa őket. A „szépségek” szemfülebbjei a jólkereső művészekre vetették rá magukat. Soha annyi kialakulófélben levő művészvárosság nem volt Németországban, mint most. Az alapjában véve nagyon szomorú Németország komorságában jelentkezik egy kis szívművészi is: Berlin legelőkelőbb üzletei újságokban, plakátokon nagyban hirdetik a nagy Preis-Abbau-t.

A kirakatokban „Halbe Preise” fölszélítés csábítja a boliba a vevőket.

És csakugyan egész jó kész férfiruha 100 arany márkáért kapható. Az üzletek zsujolva vannak áruval, de nem jelentkezik rá vevők. Bécsben már valamivel vidámabb az élet. A Kobenzl-n levő Hübner-étterem épülete előtt (ez valamikor Mária Terézia kedvenc kastélya volt), százával állottak az autók. A jómódu közönség a rekkenő hőségben itt vacsorázik. Egy közepes igényű vacsora 130.000 osztrák koronába kerül.

Tarján Vilmos.

Az „Oedipus király” vasárnapi előadása előtt 120 statisztasztrájkba lépett

Kihagyták a tömegjeleneteket

— A Reggel tudósítójától. —

A Lafontaine-társaság szombaton és vasárnap este tartotta az állatkerti tavon a hetek óta hirdetett Oedipus-előadásokat. A darabot a Nemzeti Színház művészei játszották Ráday Dénes rendezésében, a statisztériát pedig — mintegy 120 személy — nagyjából fiatal diákokból verbuválták. A statisztá-társaságának Ráday Dénes, a Nemzeti Színház rendezője kijelentette, mikor az anyagiak megtárgyalására került a sor, hogy ő gondoskodni fog arról, hogy a tiszteletdíjjal mindenki meg legyen elégedve. A vasárnapi előadás előtt Bokor Imre, a Lafontaine-társaság igazgatója, a fiatalemberkérdésre kijelentette, hogy fejenként 25.000 K tiszteletdíjra számíthatnak. A statiszták — mintán ezen összeggel 3 próbán és 2 előadáson való részvételüket akarták honorálni, ezt az összeget nem voltak hajlandók elfogadni és miután a Ráday Dénes közbenjárásával a fejenként 40.000 koronára fölemelt honorálást is kevésnek találták, egyszerűen nem léptek föl és így a rendezés a tömegjeleneteket

Urilak — bérház

(beköltözhető) eladó. 5—2000 holdas birtokok eladók, bérbeadók. Villulakás 3—9 szobas átadó. PAUNCEZ, József 134—63

Selyemburet és kakiöltönyök,

fehér nadrágok jutányos áron Skalla testvérek belvárosi szabóság, IV. Hűjő-utca 3. szám. Telefon: 199—04

PAPLAN

vásárló közönség

saját érdekében vásárlása előtt győződjön meg áraitól és minőségintől. A száma legnagyobb üzemi a közismert „IBÉAL PAPLAN” gyártója:

SÁNDOR paplangyár,
IV., Kamermayer-Károly-utca 1. sz.
Ideál-paplangyár

kénytelen volt Oedipusból teljesen kihagyni. Megjegyezzük, hogy már a szombati napon is rendtelenségek voltak a jegykiadás körül, a publikum nagyrésze pedig már előadás közben eltávozott, mert egyáltalán nem hallotta a színeseket és így nem élvezte az előadást.

• Rátkai új operettben a Jardin új műsorán. A „Pillangó főhadnagy” felejthetetlen hadiönkéntesével kel új életre a „Csollán házasság” című Zerkovitz-Harmath-operettben, amely vonzó érdekessége a Jardin de Paris új műsorának. Rátkai Márton ragadja el a főszerepben a közönséget s vele Sárvay Rózi és Iványi Dezső. A gazdag műsorban a drámát jelenti mélyhatású számmalval Solyom Janka, s játszi kedvességet Rose Berndt, a klasszikus szépséget táncelőjátékban Szuchányi Éva s a boszorkányos virtuozitást Palermo és Sissy, a két excentrikus, Rose és Iris tánceltető, Bárony Rózi, Sisters Marvell, Sajó Árpád szerepelnek zajos sikerű magánműsorban. Külön művészi értéket jelent Diczl Oszkár, aki a zenekart vezeti. A kabaré után a táncpavillon starjainak tapsolt a közönség. A kertben, amely gyönyörű parkszerű, kitűnő konyha.

• Raoul Aslan a Király-Színházban Thaddäus Rittner „Unterwegs” című drámájában lép föl ma este. A női főszerepet Rosa Albach-Retty asszony, a Burgszínház kiváló művésznője játssza. Kezdet 7 1/2 óra, rendes hely-árak érvényesek.

Miért nem vásárol nálunk?

Az áraink 20% -kal olcsóbbak, mint bárhol s jelenleg árusítunk:

14.000 mtr sifón 23.800

11.000 mtr vászon 24.800

7.000 mtr opál 55.000

9.000 db törülköző 24.000

32.000 db zsebkendő 9.000

Azonkívül árusításra kerül óriási mennyiségű, legfinomabb damasztáru!

Belvárosi Vászonáru Rt.

Budapest, IV. ker., Kamermayer-utca 10,
(Evang. templomépület)

Anzixkártya a Babel falujából

Páris, Julius előjén.

(A Reggel tudósítójától.) Babel faluja: az olimpiai falu. A világ legkülönbözőbb népei laknak itt, egymás mellett, a legszebb megértésben, talán mert — nem értik egymást. Az olimpiai falu ma még üres, csupán a japánok, mexikóiak, argentiniaiak, braziliaiak és chileiek foglalták el szobáikat. A többi házon egy-egy lobogó jelzi az országot, amelynek flai bennük tanyáznak majd. Ha nincs is a faluban nagyuri kényelem, egy nagy előnyet már följegyezhetjük: messzi van Páristól és így

a versenyző atléta nincs annyi kísértésnek kitéve,

mint „a fény és a gyönyörök” városában. Járom a falut, benézek a házakba, a szobákba és első impresszióm: a lakói egészen fiatal legények. Beszélgetések során aztán kiderül, hogy 99%-a először van Párisban. Pedig pokolian veszedelmes Párisban: a fiatalok és a tájékozatlanság. A futball tornán beigazolódott ez, nem annyira a magyarokon, mint a jugoszlávokon és a svéd csapaton. A jugoszlávok reggelit „bumliztak” a Montmartre-on és sápadtan, karikás szemmel, letörve állottak ki — Uruguay ellen. A svédek pedig túlmélyen néztek a sárga, lila és rózsaszín italokkal teli poharak fenekére. Az olimpiai faluban rendes, nyugodt, katonás életet hoztatják az atlétákat.

Nincs kimenő, nincs lumpolás, nincs csavargás.

Nagy, sárgás-kék kapun jutunk be a faluba. Primitív, sárgára meszelt falazatok, kék ablakok; minden házban hét szoba; a cellaszerű szobákban hét-hét, vagy egy-egy vaságy. A keskeny vaságy pokróccal van letakarva; puhafasztal és két szék egészíti ki a szobácskák bútortartatát. Egyetlen luxus a linoleumpadló. A közös fürdőszobák: két kád és tussok hosszú sora. Ha az olimpiai falu főutcaján sétálunk — szélesebb allé —, postapüveltel, bankkal, borbélytal, könyv- és újságárus-bódéval találkozunk. (A bódé falán örömmel láttam A Reggel sárga plakátját: Hétfőn! A Reggel! Lázár Miklós!) E bódé körül kaszinóznak az atléták és hamarosan megtudjuk

a falu pletykáit.

A leggazdagabbak, a leggavallérabbak, igazi világflak a — japánok. Rengeteg látogatót fogadnak, egész autópark várakozik a házuk előtt. Legkedvesebbek a mexikóiak. A borbélynál ismerkedtem meg a kapitányukkal, Herminio Ahumadával, aki meghívott a sátrába, hogy szivjunk el egy békepipát. Minthogy, tudomásom szerint Magyarország és Mexikó között nincsenek konfliktusok, a meghívást nyomban elfogadtam. Egyszerű kis szobája pazarul föl van díszítve. A vaságy fölött az egész falat elfoglalja a mexikói lobogó: közepén rét, kitárt szárnyu, kigyót lakmározó sasmadár. A lobogót a köztársasági elnöknek saját kezével himezte. A szoba másik ékessége egy gyönyörű cowboy-kalap, amelynek karimájába, talizmánként, két sor vert aranypérez van bevarrva. Lassan beszélgőzök a szobácskában a törzstagok. Nemzeti dicsőségük: Pedro Curriel ur.

Valódi indiáns: katona, löporfűstös, sebhelyes pófával. Mexikó bajnoka 3000 méteron, az idejét, mint hadititkot őrzik. Másik kedvencük: J. Aquiste ur, bikarejú

diszkosz- és súlydobó. Nem akarja magát lerajzoltatni, mert ismeri Dióssy mester verszenyítés ceruzáját. A békepipa végéhez értünk. Majd megüldöttem bele, a dobányuk akár a szegedi paprika. Udvariasan kezelünk, a mexikóiak nemzeti himnuszukat dalolják . . .

Pallós István.

„PYRAMIS”

MAGYAR FOLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBERLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA

BUDAPEST, VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 26/D. SZ.

Gabona-, vetőmag-, műtrágya-, gyapju-, műszaki-, mezőgazdasági gép- és bankosztály

Panaszok és sérelmek tömege az ügyvédek országos kongresszusán

Mindenről szó volt: az adóktól — az internálásig — Törvényt követelnek az ügyvédség jogainak védelmére

„Az ügyvédi kamarát szabadelvűség és demokrácia vezérli“

(A Reggel tudósítójától.) A magyar ügyvédi kar vasárnap délelőtt országos kongresszust tartott a budapesti kamara dísztermében, hogy az ügyvédség aktuális kérdései felől tájékozódjon és kívánságait kifejezésre juttassa. Körülbelül kétszázan vettek részt a kongresszuson, sok vidéki ügyvéd is eljött, ott voltak az ország kilenc vidéki kamarájának elnökei, alelnökei és főtitkárai. Kévéssel 10 óra után nyitotta meg az országos értekezlet Papp József udvari tanácsos, a budapesti kamara elnöke, aki üdvözölte a kongresszus tagjait és a tisztikar megválasztása után a következő beszédet mondotta:

— Az idén lesz 50. évfordulója annak, hogy hazánkban az ügyvédi kamarák megalakultak. A kormányok évtizedeken keresztül nem engedték, hogy a magyar ügyvédség külön, független testületbe tömörüljön, aminek politikai oka volt. Az emberi jogokért, a liberalizmusért való lelkesedés ott állt karunk minden egyes tagjának szívében, ezért a magyar ügyvédségnek egy erős erkölcsi testületbe való tömörülése az abszolútizmus uralmát veszélyeztette volna. Az ügyvédi kamara hivatása kizárja a napi politikát, de, mint egy magas aeropág,

örkődik a nemzet közjoga, a polgári jogegyenlőség fölött és ebben nem vezérli más, mint a humanizmus, a szabadelvűség és demokrácia.

Mi nem kívánunk magunknak privilégiumokat, de biztosítani akarjuk, hogy az ügyvédség hivatását szabadon teljesíthesse és a nemzet minden polgárának jogát egyformán megvédhesse.

Az elnöki széklet ezután Márk Endre, a debreceni ügyvédi kamara elnöke, foglalta el, majd egymásután sorban a többi vidéki kamarák elnökei vezették tovább a kongresszus tanácskozási, amelynek első pontja: az adókérdés.

Dr. Popper Tódor, a budapesti ügyvédi kamara főtitkára, előadói beszédében a forgalmi adó eltörlését, a keresési adó felét pedig az átalányrendszer behozatalát kéri. A kongresszus az előadói indítványt elfogadja. Következik az illetékkérdés. Alföldi Dávid (Eger) előadó állhatatos az ellen, hogy az ügyvéd a kincstár adóvisszatérítési jogát legyen és indítványozza, hogy a helyegilletékek közvetlenül a felekre vessék ki a kincstár, ha az a 100.000 koronát meghaladja. — A kongresszus hosszabb vita után egy határozat.

Az országos értekezlet ezután a szegényvédelemről tárgyal.

Sugár Gyula (Miskolc) előadó kifejti, hogy ezelőtt nobile officium volt a szegényvédelem és ez elől a magyar ügyvédi kar ezontul sem kíván elzárkózni. Azt kívánja azonban, hogy a szegényvédelem felében az ügyvédek adókedvezményt vagy mérsékelt díjazást kapjanak az államtól.

Baracs Marcell: Az ügyvédi kar szociális érteke tiltakozik az ellen, hogy a szegény emberek védelmére, a nyújtását anyagi okok miatt elutasítsa.

Az ügyvédség kötelessége, hogy a szegények jogait fölött is örökösök.

Az ajánlja, hogy az országos értekezlet ne foglaljon állást, hanem az egyes kamarák külön-külön foglalkozzanak a kérdéssel.

A napirend következő pontja, az ügyvédi díj-szabás kérdése, hosszú, szenvedélyes vitához vezet.

Baracs Marcell előadó az ügyvédi munkadíj elégtelenségéről és elértéktelenedéséről szól, majd így folytatja:

Az volt itt a tendencia évtizedek óta, hogy az ügyvédség ne legyen anyagilag erős és hatalmas, mert az ilyen ügyvédi kar a polgárság jogainak is erős és hatalmas védője.

Bár a mostani igazságügyminiszter jóindulatát elismerem, még sem bízhatjuk a kormányra az ügyvédség anyagi kérdéseinek megoldását, mert helyes díjszabást az

állam nem teremthet. Indítványozom, hogy az egyes kamarák bíróságokként szorgalmazzanak megfelelő skálát és törekedjenek a költségeknek aranykoronákban való megítélésére.

Következik a köztisztviselők magánmunkálatainak eltöltéséről szóló indítvány, amelyet Nyáry Béla (Kaloosa) és mások fölszólalása után elfogadnak.

A kongresszus ezután napirendjének legérdekesebb pontját, az ügyvédek zaklatásának és a védelem szabadságának kérdését tárgyalta, aminek az ad különös aktualitást, hogy az utóbbi időben ügyvédek ellen hivatalos működésükkel kapcsolatban teljesen jogtalanul büntető, internálási vagy más rendőri eljárás indítottak.

A nagy vitát kiváltó kérdés előadója, Lakatos Gyula kifejti, hogy az ügyvédség nem immunitást kíván, hanem hivatása gyakorlásának korlátlan szabadságát. Bírói eljárást tárgyaláson elkövetett cselekmény miatt csak a kamara hozzájárulásával lehessen ügyvéd ellen indítani.

Internálást vagy rendőri fölügyelot alá helyezést ne alkalmazhassanak azzal szemben, aki az ügyvédi gyakorlatról a Kuria jogerős ítéletével eltiltva nincs.

Földvári Béla utal Scheffer ügyvéd internálási ügyére és ezzel kapcsolatban javasolja, kérje a kongresszus a nemzetgyűléstől oly törvény alkotását, hogy

büntető cselekményt követ el az, aki az ügyvédi kötelessége teljesítése közben erőszakkal fenyegeti vagy akadályozza.

Kollmann Dező, Török Sándor és mások fölszólalása után a kongresszus pótlásokkal elfogadja az előadói javaslatot.

Már 2 óra felé járt az idő, amikor a köztisztviselők minősítésének kérdése került sorra.

Kereki Mihály (Pécs) előadó azt indítványozza, hogy közigazgatási pályán a jogi doktorátus, magasabb hivatalokban pedig az ügyvédi diploma legyen kötelező és hogy a nemzetgyűlés helyezze hatályon kívül a bírák ügyvédi pályára lépését megengedő törvényt. — A kongresszus a javaslatot egyhangúlag elfogadja.

Ezután a napirend utolsóelőtti pontja következett, a szellemi munkával foglalkozók tömörítése, de az idő előrehaladottsága miatt, csak percek jutottak tárgyalására. Benecsek János előadó a következőket mondotta:

— Mondja ki az országos értekezlet, hogy részint közös anyagi érdekből, részint kultúr szempontból szükségesnek tartja a szellemi foglalkozásnak a tömörítést

és a kezdeményező lépéseket ezirányban az elnökség útján megteszi. — A kongresszus így határozott.

Végül az ügyvédi kamarák kétszázados jubileumának előkészítéséről volt szó. Papp József elnök indítványozta, küldjenek ki egy bizottságot, amely az összes ügyvédi kamarák elnökeiből áll és ez foglalkozzon a december 2-án megtartandó jubileumi ünnepség programjának előkészítésével.

Alföld-Alpesi versenyben

Egyetlenegy **PRESTO** 9/30 HP a startnál
Egyetlenegy **PRESTO** 9/30 HP a célnál

PRESTO-AUTÓK CLUB GARAGE VI, ANDRÁSSY-UT 34

Egy személyszállító gőzhajó kigyulladt és vizvonallig leégett a nyílt tengeren

Newyork, július 6.

A Three Rivera nevű gőzhajó, amely a Baltimorei Chesapeake-Atlantic Railway Company tulajdona, a nyílt tengeren kigyulladt. A Chesapeake-öbölben levő Cove Pointből 350 utassal a földzeten éppen Baltimore fel tartott a hajó, amikor a tűz kiütött.

A hirtelen támadt tüzet nem sikerült eredményesen oltani, s a hajó csakhamar egészen a vizvonallig leégett. Az utasok között szörnyű pánik tört ki, s igen sokan a tengerbe ugrottak.

mert csupán két mentőesónakot sikerült idejében vízrebocsátani. Szerencsére a közelben más hajók is haladtak, amelyek azonnal a mentéshez láttak, úgy hogy az utasok nagy részét megtudták menteni. A halottak számát eddig nem sikerült megállapítani.

az azonban kétségtelen, hogy az áldozatok száma igen nagy.

Ifjabb Marx Jánosról rendőri bizottság állapította meg, hogy elmebeteg

(A Reggel tudósítójától.) Részletes tudósítást közölt A Reggel arról a hareról, amely ifj. dr. csákányi Marx János személye körül keletkezett, akit a családja hetekkel ezelőtt az István-uti szanatóriumban helyeztet el és így a fiatal Marx János tanár nem érintkezhet a külvilággal, mert a család tagjain kívül senkit sem bocsátanak a közelébe. Megirtuk, hogy Ruzicska Irén, volt kigyótáncosnő szívós harcot indított azért, hogy régi barátjával újra találkozhasson. Ebben az ügyben azóta több érdekes fordulat következett be. A budapesti központi járásbíró Ruzicska Irénnek azt a kérelmét, hogy vegyék revízió alá a néhai Marx János elhalálása után folyamatba tett hagyatéki eljárás osztályos egyezségét, a bíróság visszautasította, mégpedig azzal a megokolással, hogy Ruzicska Irén nem tagja a Marx-családnak és e hagyatéki ügyhöz semmi köze sincsen. De Ruzicska Irén ezzel nem hagyta abba hadakozását. Dr. Lengyel László ügyvéd utján sürgős följelentést adott be a főkapitánysághoz, amelyben panasz tárgyává tette, hogy dr. Marx János sérelmére a személyes szabadság megsértésének büncselekményét követik el, mert 60 nap óta fogvatartják és a külvilágtól elzárják. Arra kérte a rendőrséget, hogy haladéktalanul küldjön ki egy bizottságot, amely orvosi szakértő útján állapítsa meg, vajjon Marx János elmebeteg-e vagy sem. Azt kívánta továbbá, hogy ha elmebetegnek minősítik, akkor azonnal vigyék el a szanatóriumból és helyezték el olyan intézetben, ahol elmebetegek vannak. Ruzicska Irén panaszolja, hogy a szanatóriumban

Marx Jánost az ápolók bántalmazták, egy-izben lekötözték, a száját befogták és hidegvizes lepedőbe burkolták.

A rendőrfőkapitányság e panasz folytán úgy intézkedett, hogy egy detektív-fölügyelot több detektívvel kirendelt az István-uti szanatóriumba, hogy ezek közreműködése mellett vizsgálja meg Marx Jánost az egyik rendőr-orvos. A rendőri bizottsággal együtt megjelent a szanatórium irodájában Ruzicska Irén ügyvédjével dr. Lengyel Lászlóval, de ott az a meglepetés érte őket, hogy nem engedték a bizottság tagjait, sőt még a rendőr-orvost sem a beteg közelébe. Csak akkor sikerült a bizottságnak Marx János szobájába jutni, amikor a detektívek kijelentették, hogy

ellenállás esetén erőszakot fognak alkalmazni.

A rendőri bizottság és a rendőr-orvos így megvizsgálhatta Marx János tanárt, de Ruzicska Irén és az ügyvédjét nem engedték a betegszobába, bár nagyon erősködtek, hogy nekik is joguk van bemenni, ha egyébként nem, hát azért, hogy a beteg személyazonosságát a bizottság előtt igazolják. De ez az érv nem használt. A rendőr-orvosi vizsgálat után azt a szomorú eredményt hozta, hogy ifj. dr. csákányi Marx János heveny-elmelemben szenved, mire elrendelték, hogy a szanatóriumból szállítsák elmeagyógyintézetbe.

NYÁRI ORFEUM
HERMINA-UT 65. SZ. TELEFON 15-12

Nicol és Martin
a legmulatságosabb világgattrakoló páratlan kerékpárjelenetekben a humor királyai

125 ezer kor. párja egész llnom minőségű és kivitelű, francia **fehér női vászonzcipőnek**

90 ezer kor. párja **Tennis-, torna-, strand- és utcai cipők** szürke és barna színekben, vastag vörös gumitalppal, feltétlen megbízható minőség **Férfi** nagyságban **120** ezer kor.

190 ezer kor. párja legfinomabb minőségű, valódi duplatalpu, francia fazonu, egész la bivalytalpu **teniszcipőnek** **Férfi** nagyságban **240** ezer K

120 ezer kor. párja garantált legjobb gyártmányu **fehér gyermekvászonzcipőnek** 27-30-ig. **135** ezer kor. párja 30-35. sz.-ig

Szandálok különleges la minőségben és elsőrangú kivitelben, dupla varrással és garantált dupla talppal külföldről ismét érkeztek

Bivalytalpu utcai cipők 35-42-es számig 100 ezer korona
Gyermek gumitalpu vászonzcipő 25-29-ig 50 ezer korona
Házicipő gyönyörű kivitelben 80 ezer korona

Schäfer cégnél, Budapest I, Döbrentei-tér 4-6
Telefon 5-71. — Sár- és hócipők most leszállított árban! Kereskedőknek engedmény. — Vidékre utánvétellel

VASÁRNAPI SPORT

Egy futballbíró t véresre vertek

Botrány a „legjobb vidéki csapat” címért lefolyt mérkőzésen. — Szombathelyi AK—Diósgyőri VTK 1:0 (0:0, 0:0). — A győztes gólt a meghosszabbított játékidő első percében rúgták a szombathelyiek. — A mezőny legjobb embere Mészáros (Szombathelyi AK) volt

Lóversenyteri pálya. — 5000 néző. — A megvert bíró: Vértés Imre

(A Reggel munkatársától.) A Szombathelyi AK és a Diósgyőri VTK, a két vezető vidéki egyesület, vasárnap délután a Lóverseny-teri pályán ütközött meg

„a legjobb vidéki csapat”

címért.

A SZAK és a DVTK már kétszer kerültek a döntőbe, de csak a SZAK-nak sikerült egyszer elnyernie a legjobb címet. Érthető, hogy vasárnap a két kvalifikációs vidéki csapat mennyire ambicionálta a győzelmet, mert a győztes jövő vasárnap az „országos bajnokság”-ért az MTK-val, Budapest bajnokával áll szemben.

A mérkőzés sorsa teljesen nyílt volt és inkább a diósgyőriek látszólag kvalitatívabbaknak, bár technikában a SZAK fölülmulta őket, akik között, de általában

a mezőnyből Mészáros emelkedett ki.

Véleményünk szerint a SZAK már kiforrott csapat, a diósgyőriek pedig egyhávi kiváló tréneri munka után a fővárosi első klasszist ütnék meg.

Nagy kár, hogy az érdekes mérkőzést botrány zavarta meg. A küzdelem ugyanis a rendes játékidőben gól nélkül végződött. A meghosszabbított menet első felében rögtön gólt rúgtak a szombathelyiek, majd rövidesen tizenegyest ítélt a diósgyőriek ellen a bíró és ekkor

Wrhata, a diósgyőriek robusztus hátvédje tétleg inzultálta a mérkőzést vezető bíró, aki vérezve hagyta el a pályát.

A nagyjelentőségű mérkőzésről és a botrányról alábbi tudósításunkban számolunk be:

A mérkőzés előtt.

A SZAK öltözőjében az FTC „vörös Szabó”-jára bukkantunk rá, aki régi jó kedvvel ezt mondta munkatársunknak:

— Simmilépésekben két-három góllal nyerjük a meccset. A DVTK táborában igen komoly, de bizakodó a hangulat. Vezetőjük így nyilatkozott:

— Csapatunk itt kondícióban, formája tetőpontján szál a harcra. Győzni fogunk, mert főnk nemcsak tudnak, de határozatlan lelkesedést is fűlti őket.

A pályára lépő csapatok közül a szimpatikus piros dresszű diósgyőriek kaptak több tapsot, de a kapuválasztásnál már nem kísérte szerencséje őket, mert könnyű ezél és nap ellen kell játszaniok.

A küzdő felek a következő összeállításban szerepeltek: Szombathelyi AK: Weinhardt—Nagy, Prém—Vámos, Szabó, Möriz—Krutzler, Mészáros, Holzbauer, Pahr, Németh.

Diósgyőri DTK: Kozusnyik—Osteiner, Wrhata—Chwajka, Müller, Klemenik—Páva, Bova, Csapay, Fölber II. és I.

Első féldő.

Kezdet után a szombathelyiek veszik át a támadó szerepet és már a 2. percben komoly gólhelyzet támad a pirosak kapuja előtt. A következő percben azonban már a SZAK kapuja van komoly veszélyben. A kapus fölszabadító rugása után a két csatár, Mészáros vezetésével mintaszerűen törnek előre, de a diósgyőriek támadó sora hasonlóan szépen viszi előre a labdát, így kaleidoszkop-szerűen perceről-perce változik a játék képe.

A 10. percben Csapay durva faultja akasztja meg a mérkőzés menetét, amire nem volt szükség, mert inkább a DVTK van frontban. A 13. percben esik az első komoly lövés — a DVTK kapujára Szabó révén, de a kapus helyén van. A következő percben a SZAK támadása off side-on akad meg. Ismétlődő diósgyőri támadásokat a SZAK védelme faultokkal akaszt meg, amiket a közönség hangosan elítél. A piros csatárak gólrá való törekvésének kornor az eredménye, amelyet Szabó húsit meg és a következő pillanatban már Kozusnyiknak kell „lehuzni” egyhány labdát. Rövid mezőnyjáték után a SZAK kerül előre, de a kapu előtt a labdát agyonkombinálják.

A 38. percben egy mintaszerű támadásuk Holzbauer éles lövésével fejeződik be, de a kapus bravurosan ment. Az utolsó előtti percben Páva centerét Prém majdnem a saját kapujába vágta. A kornert a diósgyőriek azonban nem tudják góllá értékesíteni. Az utolsó percben pedig Holzbauer centerét a kapus és a kapu között közösen védik. Féldő: 0:0.

Szünetben

a vörös Szabó ezzel lép hozzám: — Tetszik tudni, hogy elvesztettük ezt a mérkőzést? Én úgy érzem.

Diósgyőri kapitánya: — Tul vagyunk a veszedelmén. Ha a szél úgy segít hennünket a második féldőben, mint az elsőben a SZAK-ot, akkor megnyertük a meccset.

Második féldő.

A mérkőzés második része a diósgyőriek támadásával kezdődik, akiket a veük jött sportbarátok így biztatnak a tribünről:

— Tempó D—V—T—K! Tempó D—V—T—K!

A 3. percben Mészáros győztes lövése után grönögön lö a kapura. A 6. percben a SZAK hibájából kornor esik, amely azonban a kapu mögé jut. Szép támadások után valóságos gólzápor megy a SZAK kapujára. A gólt azonban részben Weinhardt ügyessége, részben a szerencse húsítja meg. A diósgyőri csatárak percben át uralják a helyzetet, lelkes „hazai” közönségükkel biztatva, amely egy-egy sikertelen akció után nem bosszankodik, hanem

— Lesz jobb! Lesz jobb! kiáltásokkal további támadásokra biztatja a csatárokat.

A 20. percben egy SZAK-támadást a kapus csak elvetéssel tud menteni és közben belerugnak, amit a közön-

ség hangos pünözással ítélt el. Ezután újból a SZAK-csatárok vannak frontban, de a szél erősen hátráltatja akcióikat. A 25. percben mintaszerű diósgyőri támadásból veszedelmes lövés esik a kapura, de Weinhardt jól helyezkedik. A 40. percben kornor esik a SZAK ellen — eredménytelenül. A 38. percben Holzbauer könnyebben megsérül, de tovább játszik. Folyton megnövekedő diósgyőri támadások ellenére a játék 90 perc alatt gól nélkül fejeződik be.

A meghosszabbított játékidő.

Ujraválasztásnál a SZAK játszik széllel, ami erősen segítette is a csatárokat, mert már az első percben Pahr—Németh összjátékából előbbi közvetlen közelről gólt lő. Ez azonban nem veszi el a diósgyőriek kedvét, sőt fokozza harci készségüket. A 7. percben azután sajnálatos botrány történt.

A kitűnő Mészáros nagy lendülettel előtört. A labdát kitolta Krutzlernek, akinek mintaszerű beadását a diósgyőri kapu közvetlen közelében Holzbauer hátrafelé akarta fejelni, a rárohánó Wrhata hávéd ekkor a pillanatban olyan erővel talpalt a nyakába, hogy a tribünre is főlhallatszott. A bíró szabályszerűen „11”-est ítélt.

Wrhata akkor a bíróhoz szaladt és rövid szóváltás után belevágott az arcába, hogy menten vért köpött a bíró.

Egyesre megbomlott a rend a pályán. A játékosok izgatottan csoportosultak a bíró köré. Közben a diósgyőriek hívei közül néhányan a korlátokon keresztül ugrottak és a szombathelyiekre támadtak, akik közül a vörös Szabó talalta föl magát legelőbb és „saját lábával” utasította ki őket a pályáról. A nagyobb rendezavart Kiss Arkád rendőrkapitány kivezényelt rendőreivel akadályozta meg.

Tizen sajnálatos incidenssel végződött a „Legjobb vidéki csapat” címért vívott harc, amelyről nem lehet a szimpatikus diósgyőri csapatot egyetemlegesen felelőssé tenni.

A megvert bíró öltözőjében.

A botrányba fult mérkőzés után fölkerestük az inzultált bíró, Vértés Imrét — a futballbírói kar egyik legtekintélyesebb tagját — öltözőjében, aki a történetéről a következőket mondta munkatársunknak:

— Wrhata, a diósgyőriek bekkie, már a gól után reklamált off side címén. En azonban fölvilágosítottam arról, hogy a gólt teljesen szabályosan érték el a szombathelyiek. Wrhata további magatartásából azonban láttam, hogy mindazon botrányba akarja fullasztani a mérkőzést, ezért fokozottabban figyeltem. És amikor Holzbauer nyakszirtejébe hátulról beletalpalt, akkor habozás nélkül 11-est ítélt, mert a durvaság a 16-os vonalon belül történt.

Ekkor odarohant hozzám és így kiáltott rám: — Nem megy ki élve a pályáról — és fölemelte a kezét, társai azonban félretolták, de egy pár pillanat múlva oldalról hozzám térték és

ököllel oly erővel ütötte föl az államot, hogy nyelvem és ajkam azonnal vérezni kezdett.

Ugyanekkor Csapay előtört és így szólt hozzám:

Levonulunk. Fújja le a mérkőzést.

En természetesen le is fújtam a meccset, mert vérző állapotban azt tovább úgy sem vezethettem volna.

A botrányos eset következményeiről Vargay Sándor, az Országos Vidéki Tanács előadója a következőket mondta: — A vidéki tanács a mérkőzést föltétlenül a SZAK javára fogja igazolni és így ok játszának jövő vasárnap az MTK ellen.

Tibor Lajos, az MLSz alelnöke a magáról megfellegetett játékosról így nyilatkozik: — Wrhata az országos fegyelmi bizottság előtt fog felelni tettéért.

Azt hiszem, hogy örökre eltűnik a játéktól,

mert a fegyelmi szabályok ezt írják elő. A diósgyőriek Vértés Imre bíró hibáztatják az eseményekért. Szerintük nem bíráskodott kellő eréllyel és az első féldőben egy tizenegyest nem ítélt meg nekik, ami igazoltatta tette a csapatot.

Gerhárd Lajos.

Egyéb eredmények. Nyíregyházi TVE ifj.—NSC ifj. 1:1 (1:0). A nyíregyházi fiúk kitűnő hatást kellettek. Szeged: MTK—SZAK 2:2 (2:1). Nagy meglepetés. Vác: Budapest III. oszt.—Középmagyarország II. oszt. 4:1 (1:1).

Bécs: A kupamérkőzés döntőjében az Amateure 8:6 arányban legyőzte a Slovánt. A szabályos két féldőben mindkét csapat 4-4 gólt rúgott. A meghosszabbított játékidőben az Amateure biztosan győzött.

Rusovszky Mihály (MKSz) nyerte meg az utolsó olimpiai próba kerékpárversenyt a Budapest—Balassagyarmat—Budapest—Vác közötti 190 kilométeres szakaszon. Sághy 160 kilométer után föladta, mert több defektust szenvedett. A meccs eredménye után Párisban Steiner Ferenc és Bouska mellett Rusovszky fogja képviselni az országúti versenyzőket, míg a tandemversenyben az Uherezky—Grimm-pár indul.

A Világosság KK kerékpár- és motorversenyének eredményei a következők: Kezdek párosversenye, 10 km. 1. Jerzsabek K.—Kupnik L. (MTK) 12 p. 4 mp. — Haldók verseny, 1000 m. 1. Tóth Pál (JKK). — Szenior párosverseny, 10 km. 1. Tandary—Poráz-pár (BKA—MTK). — II. oszt. selejtezőverseny. 1. Szőke József (UTE). — I. oszt. pontverseny. 1. Grimm János (EKE). 2. Pfeiffer (EKE). 3. Velvart (MTK). — Kismotorok verseny, 10 km. 1. Zmacecsnik Gyula Kiss Károly motorján 60 kilométeres átlagsebességgel. Idő: 10 p. 08 mp. — Nagy motorok verseny, 10 km. 1. Tóth Kálmán (Francis Barnet motoron). 2. Tóth Gyula. Idő: 9 p. 29 mp. A versenyt követő díjkiosztásnál Beke József, a Világosság KK elnöke erősen támadó szellemű beszédet mondott, ami úgy a versenyzőknél, mint a szövetség jelenlévő tagjainál nagy visszataszást váltott ki.

Magyarország kerékpáros bajnokságát vasárnap délután rendezte meg a Millenárison a MKSz. Dél előtt 11 és 12 óra között pedig virágkorzó lesz 500 résztvevővel Budapest főbb utvonalaiban.

Az FTC jubiláris tenniszversenye főbb számaiban befejeződött. Kehrling Béla világbajnokunk kitűnő formát mutatott s így remélhetjük, hogy párisi szereplése is sikeres lesz. Fittler elismeréreméltó szép játékokat produkált vele szemben. Megállapíthatjuk különben, hogy az egész verseny igen nívós, a rendezés pedig szigorúan sportszerű volt.

Főbb eredmények: Férfi egyes nyílt: Kehrling—Fittler 6:3, 6:3, 4:6, 6:1. Férfi páros handicap: Jacobi—Mansi—Rigel Huber 3:6, 6:5, 6:5. Női egyes nyílt: Wienerné—Krenesey 6:1, 5:7, 6:4. Női egyes handicap: Bottkáné—Baitrok Ica 6:4, 5:6, 6:4. Junior egyes: Arató—Pintér 3:6, 6:3, 6:2. Vegyes páros: Vigh—Wiener—Huber, Bodó w. o.

Megismétlődött

a Nurmi-Wide meccs Budapesten

Nagyszerű küzdelmek az ifjúsági atléták bajnoki viadalán. — 2 új országos rekord

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Athletikai Szövetség a MAC országúti pályáján, telt ház előtt, mintaszerű rendezésben bonyolította le az ifjúsági bajnokságokat, amelyek során szebbnél-szebb küzdelmekben, pompásabbnál pompásabb eredmények születtek.

Két új országos rekordot állítottak föl a jövő nagy atlétái.

Egyet az 1500 méteres síkfutásban, amelyben megismétlődött a Nurmi—Wide-harc.

Somogyi Béla, az MTK nagyszerű atlétájával a starttól a célig szenzációs küzdelmet vívott Villányi, a jövő biztos rekordere, aki csak az utolsó métereken szenvedett minimális vereséget, bár 6 is rekordon belül futott. A másik rekordot a MAC súlydobója, Darányi József érte el 13 méterrel. A sok szép küzdelemből kiemelkedik még a 3000 méteres síkfutásban Domsits és Nemes párharc.

Részletes eredmények:

100 méteres síkfutás. Bajnok: Hajdu (MAFC) 11.3 mp. 2. Füstös (BKAC) 11.4 mp. 3. Balog (KAOE) 11.4 mp. — Magasugrás. Bajnok: Grosz (MTK) 171 cm. 2. Kertész (BKAC) 167 cm. 3. Helmezy NyTE 167 cm. — 1500 méteres síkfutás. Bajnok: Somogyi (MTK) 4 p. 19 mp. (Országos rekord.) 2. Villányi (SZAK) 4 p. 19.8 mp. 3. Leimóter (MTK) 4 p. 29.9 mp. — Súlydobás. Bajnok: Darányi (MAC) 13 m. (Országos rekord.) 2. Stolp (DMTE) 11 m. 65 cm. — 400 méteres síkfutás. Bajnok: Szalay (MBSE) 54.4 mp. 2. Mazinger (KAOE) 55 mp. 3. Nagy (FTC) 56.3 mp. — 110 méteres gátfutás. Bajnok: Hahn (MTK) 17.5 mp. 2. Lukács (FTC) 19.8 mp. — Távolsugrás. Bajnok: Tary (KAC) 646 cm. 2. Kovács (MAC) 629 cm. 3. Grosz 625 cm. — 3000 méteres síkfutás. Bajnok: Domsits (BKAC) 9 p. 47.8 mp. 2. Nemes (MTK) 9 p. 48.0 mp. 3. Weiler (MTK) 9 p. 53.5 mp. — Diszkoszvetés. Bajnok: Kaufmann (MTK) 3645 cm. 2. Rockenbauer 3602 cm. 3. Darányi (MAC) 3495 cm. — 200 méteres síkfutás. Bajnok: Hajdu (MAFC) 24.1 mp. 2. Bakos (MBSE) 24.1 mp. 3. Szalay (MBSE) 24.4 mp. — Rúdugrás. Bajnok: Mondvay (GYAC) 315 cm. 2. Hidás (MAC) 315 cm. 3. Ambrus (MAC) 315 cm. — 800 méteres síkfutás. Bajnok: Tary (MAC) 2 p. 07.4 mp. 2. Brunner (FTC) 2 p. 08.4 mp. 3. Spitzer (MTK) 2 p. 08.8 mp. — Gerelyvetés. Bajnok: Takács (MBSE) 41 m. 55 cm. 2. Wirth (MAC) 41 m. 25 cm. 3. Stolp (DMSE) 38 m. 30 cm.

Az NSC bajnoki uszóladalán Csillaghegyen a nemrég fölgyógyult Gáborffy József 1 p. 08 mp.-et uszott 100 méteren. Meleg hőnk a 100 méteres hátuszásban rekordot uszott, de később kiderült, hogy idejét elmenték.

Lovaregyleti versenyek

A Lomnici handicapot Pimpó nyerte

Vasárnap kezdődött Alagon a Lovaregylet nygyvezetett „Tátrai mitalingja”. Valamikor ezeket a versenyeket Tátralomponon futották, de a versenyek anyagi érdekei nagyobb publicitást igényelvének, még a békevégekben áttették a versenyek színhelyét Alagra.

Az első napon a kétévesek szép multa visszatekintő súlyelosztó versenyre: a Lomnici handicap került elődöntésre. Tizenegy ló sorakozott a starter zászlaja elé. A Dréher-istálló Rascal-csikójában: Parasztban, összpontosult a fogadók bizalma, a bukmékerek parival kínáltak a jó esélyű lovat. De sem ez, sem a másodosorban fogadott Székely nem játszottak komolyabb szerepet. Pimpó biztosan 3/4 hosszal nyerte a versenyt Borura-Derü és Assir ellen. A győztest a champion-zsóké, Schojbal lovagolta. A rekkenő hőségben az alagi pálya tribünjei megteltek és a versenyek, az egyetlen Koral kivételével, tulnyomó részben a favoritok győzelmével végződtek.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Bánát (1 1/2) Gulyás B. 2. Cigaro (3) Schejbal. 3. Beau Fox (20) Fetting F. Fm.: Viktor, Fruzi, Gyere be, Visszhang, Chicago, Talisman, Frl. Ida. 2 1/2 h. 1 1/2 h. Tot.: 10:29, 10:15, 17, 27. II. futam: 1. Vonzalom (1 1/2) Schejbal. 2. Myosotis (4) Vincenz. 3. Mende-Monda (6) Kovács L. Fm.: Cromwell, Rossellino, Josma, Csaba 1 1/2 h. nyh. Tot.: 10:23, 10:13, 18, 20. III. futam: 1. Pimpó (4) Schejbal. 2. Borura-derü (8) Pretzner. 3. Assir (6) Nagy G. Fm.: Mészöl, Székely, Mohrenkönig, Mit szól Hozzá! Paraszt, Delila, Agricola, Formit, 3/4 h. Tot.: 10:57, 10:20, 18, 31. IV. futam: 1. Korál (12) Szabó L. II. 2. Vak Bottyán (1 1/4) Pretzner. 3. Susa (4) Binder. Fm.: Kopra, Gringolot, Csepel, Jánoska, Drégely, Sarkantyrus, Wood. 1 h. fejh. Tot.: 10:10, 10:26, 16, 22. V. futam: 1. Ravigote (3) Esch. 2. Nápoly (2) Schejbal. 3. Futórozsza (5) Pretzner. Fm.: Edes babám, Tündér, Csupor, Tandi, La Gitana, Kockatoo, Princel. 3 h. fejh. Tot.: 10:55, 10:13, 14, 19. VI. futam: 1. Sakk-matt (2 1/2) Szabó L. II. 2. Szándék (2 1/2) Schejbal. 3. Piczikém (8) Rajcsik. Fm.: Turán, Cabochon, Disappointment, Bihar, Poseuse, Embona.

„Haggenmacher nem hiszlek!”

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII. Conti-n. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Idel Angol Tenniszlabdák és ütők Kertész II. Andrassy-ut 36 Telefon: 32—20